

«ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՈՐԱԿԻ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ»

ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Խ. ԱԲՈՎԹԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ

ԻՆՍՏԻՏՈՒՑԻՈՆԱԼ ՀԱՎԱՏԱՐՄԱԳՐՄԱՆ

ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՅՑ

Երևան – 2015

ՆԱԽԱԲԱՆ

Խ. Աբովյանի անվան հայկական պետական մանկավարժական համալսարանի (ՀՊՄՀ) ինստիտուցիոնալ հավատարմագրումն իրականացվում է համալսարանի ներկայացրած դիմումի համաձայն: Հավատարմագրման գործընթացը կազմակերպվում և համակարգվում է «Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» հիմնադրամի (ՈԱԱԿ) կողմից:

Իր գործողություններում ՈԱԱԿ-ը առաջնորդվել է ՀՀ կառավարության 2011 թվականի հունիսի 30-ի N 978-Ն որոշմամբ հաստատված «ՀՀ մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների և դրանց մասնագիտությունների պետական հավատարմագրման» կարգով և 2011 թվականի հունիսի 30-ին հաստատված «ՀՀ մասնագիտական կրթության հավատարմագրման չափանիշները հաստատելու մասին» N 959-Ն որոշմամբ:

Փորձաքննությունն իրականացրել է «Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» հիմնադրամի փորձագիտական խմբի ձևավորման կարգ»-ի պահանջներին համապատասխան ձևավորված անկախ փորձագետների խումբը, որը բաղկացած էր 4 տեղացի և 1 Մեծ Բրիտանիայից ժամանած փորձագետներից:

Ինստիտուցիոնալ հավատարմագրումը միտված է ոչ միայն որակի ապահովման արտաքին գնահատմանը, այլև հաստատության կառավարման և կրթական ծրագրերի որակի շարունակական բարելավմանը: Հետևաբար, եվրոպական և հայաստանյան փորձագետների առջև դրված էր երկու խնդիր՝

- 1) իրականացնել ինստիտուցիոնալ կարողությունների փորձաքննություն՝ ՀՀ պետական հավատարմագրման չափանիշներին համապատասխան,
- 2) իրականացնել փորձագիտական գնահատում՝ միջազգային չափանիշներին համապատասխանելու և Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածք (ԵԲԿՏ) ինտեգրվելու բուհի հավակնությունների տեսանկյունից:

Սույն զեկույցն անդրադառնում է ՀՊՄՀ-ի ինստիտուցիոնալ կարողությունների փորձաքննությանը՝ ըստ պետական հավատարմագրման չափանիշերի ու չափորոշիչների, և գործընկերային գնահատմանը՝ ըստ Որակի ապահովման եվրոպական չափորոշիչների և ուղենիշների:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԱԽԱԲԱՆ.....	2
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԱՍՓՈՓՈՒՄ.....	4
ԻՆՍՏԻՏՈՒՑԻՈՆԱԼ ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ ԸՍՏ ՀՀ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՀԱՎԱՏԱՐՄԱԳՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻ.....	4
ԳՈՐԾԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻՆ ԻՆՏԵԳՐՎԵԼՈՒ ՏԵՄԱՆԿՅՈՒՆԻՑ.....	12
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ.....	14
ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽՍԲԻ ԿԱԶՄԸ.....	15
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԱՑՔ.....	16
ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ ԸՍՏ ՀԱՎԱՏԱՐՄԱԳՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻ.....	19
ՀԱՄԱՌՈՏ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ՍՈՒՀ-Ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ.....	19
ՉԱՓԱՆԻՇ I. ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐ.....	21
ՉԱՓԱՆԻՇ II. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ ԵՎ ՎԱՐՉԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ.....	23
ՉԱՓԱՆԻՇ III. ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐ.....	28
ՉԱՓԱՆԻՇ IV. ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐ.....	32
ՉԱՓԱՆԻՇ V. ՊՐՈՖԵՍՈՐԱԴԱՍԱԽՈՍԱԿԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՕԺԱՆԴԱԿ ԿԱԶՄ.....	36
ՉԱՓԱՆԻՇ VI. ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ.....	40
ՉԱՓԱՆԻՇ VII. ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ.....	43
ՉԱՓԱՆԻՇ VIII. ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՊԱՏԱՄԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ.....	46
ՉԱՓԱՆԻՇ IX. ԱՐՏԱՔԻՆ ԿԱՊԵՐ ԵՎ ՄԻԶԱԶԳԱՅՆԱՑՈՒՄ.....	49
ՉԱՓԱՆԻՇ X. ՈՐԱԿԻ ՆԵՐՔԻՆ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ.....	52
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽՍԲԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԻՆՔՆԱԿԵՆՄԱԳՐԱԿԱՆՆԵՐ.....	58
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՅՑԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑ.....	59
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3. ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՎԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՑԱՆԿ.....	61
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4. ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՎԱԾ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ.....	63
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5. ՍՈՒՀ-Ի ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ.....	64
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6. ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐԻ ՑԱՆԿ.....	65

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԱՍՓՈՓՈՒՄ

ԻՆՍՏԻՏՈՒՑԻՈՆԱԼ ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ ԸՍՏ ՀՀ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՀԱՎԱՏԱՐՄԱԳՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻ

ՀՊՄՀ փորձաքննությունն իրականացրել է «Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» հիմնադրամի փորձագիտական խմբի ձևավորման կարգ»-ի պահանջներին համապատասխան ձևավորված անկախ փորձագետների խումբը: Գնահատումը կատարվել է ՀՀ կառավարության 2011 թվականի հունիսի 30-ի N 959-Ն որոշմամբ հաստատված ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման 10 չափանիշներով:

Գնահատումն իրականացնելիս փորձագիտական խումբը հաշվի է առել, որ համալսարանն իր գործունեության գերակայություն է համարում մասնագիտորեն մրցունակ, խորը գիտելիքներով օժտված, բազմակողմանիորեն զարգացած մանկավարժների պատրաստումն ու վերապատրաստումը:

2011-2015թթ.-ի ռազմավարական պլանում հստակ ձևակերպված են ՄՈՒՀ-ի առաքելությունն ու նպատակները, որոնց հիմնականում համահունչ է ՄՈւՀ-ի ծավալած գործունեությունը: Չնայած յուրաքանչյուր նպատակի համար նկարագրված է առկա վիճակը, մարտահրավերները, ակնկալվող արդյունքներն ու գնահատման կողմնորոշիչ ցուցիչները, այնուամենայնիվ, վերջիններս չափելի չեն, չեն արտացոլում ռազմավարական նպատակների իրականացումն ու ձեռքբերումները և հետագա հստակեցման կարիք ունեն:

Ներկայումս համալսարանն արտոնված է իրականացնել կրթական գործունեություն 10 ֆակուլտետներում՝ 71 մասնագիտությունների գծով, որոնցից 35-ը՝ բակալավրի, 36-ը՝ մագիստրոսի, ևս 7-ը՝ ասպիրանտուրայի կրթական աստիճաններում: Մասնագիտությունները խմբավորված են երեք հիմնական ոլորտներում՝ մանկավարժական, սոցիալական և մշակութային, ինչը բխում է համալսարանի առաքելությունից: Պետք է նշել, որ ընդհանուր առմամբ ՄՈՒՀ-ի մասնագիտության կրթական ծրագրերը համապատասխանում են ՄՈՒՀ-ի որդեգրած առաքելությանը: ՄԿԾ-ներն այժմ արդիականացվում են՝ ուսանողներին ներկայացվող պահանջները, սահմանված վերջնարդյունքները և ուսանողակենտրոն ուսումնառության մոտեցումներն առավել թափանցիկ դարձնելու համար: Այնուամենայնիվ, բարեփոխումներն անցումային փուլում են և առայժմ ինստիտուցիոնալացված չեն, դրանք փորձարկվել են մի քանի ծրագրերի օրինակներով՝ առանց *շահակիցների* կարիքների վերհանման և վերլուծման¹: Հարկ է նշել, որ ՄԿԾ-ների մշակման և վերանայման աշխատանքներում գործատուների դերակատարությունն ու ներգրավվածության աստիճանը ցածր է:

Համալսարանը որդեգրել է ուսանողակենտրոն ուսումնառության մոտեցում, ինչը դեռևս անցումային փուլում է գտնվում: Ուսանողակենտրոն ուսուցման պրակտիկան, սովորողների կրթական առավել ինքնուրույն գործունեության կազմակերպման տեսանկյունից, բարելավման կարիք ունի: Թեև ՄՈՒՀ-ում մշակվել է գրագողության կանխարգելման և ակադեմիական ազնվության ընթացակարգ, սակայն գրագողության կանխարգելման մեխանիզմները գործնականում չեն աշխատում, իսկ ակադեմիական ազնվության վերաբերյալ իրազեկումը լիարժեքորեն չի իրականացվում:

Համալսարանի ղեկավարությունը կարևորում է փորձի փոխանակմանը, զարգացմանը և միջազգայնացմանը նպաստող միջավայրի ստեղծումը: Վերջին տարիներին ՀՊՄՀ-ն ակտիվ քաղաքականություն է վարում ՄՈՒՀ-ի միջազգային կապերի զարգացման և ամրապնդման

¹ Փոփոխվել է համալսարանի դիտողությունների հիման վրա: Հին տեքստում եղել է. «... առանձին ամբիոնների կարիքների վերհանման և վերլուծման»:

ուղղությամբ՝ ներգրավվելով մի շարք միջազգային ծրագրերում, նպաստելով ուսանողների և դասախոսների շարժունությանը, իրականացնելով համատեղ ծրագրեր և այլն: Այդուհանդերձ թույլ են դասախոսական կազմի և ուսանողների շարժունությունը խթանող մեխանիզմները, հիմնականում շարժունություն ապահովվում է մի քանի ծրագրերի շրջանակներում, ընդ որում՝ մասնակից ուսանողների թվաքանակը մեծ չէ:

ՀՊՄՀ հետազոտական գործունեությունը բավական սահմանափակ է ինչպես միջազգային հետազոտությունների իրականացման, այնպես էլ ուսանողների և դասախոսների՝ հետազոտական աշխատանքներում ներգրավվածության տեսանկյունից: ՀՊՄՀ-ում հետազոտական գործունեության և ուսումնական գործընթացի փոխկապակցման հստակ գործիքակազմ դեռևս մշակված չէ: Որոշակի քայլեր այս ուղղությամբ արվում են. դրանք առավել արտահայտված են մագիստրոսական թեզերի և ասպիրանտական ատենախոսությունների թեմաներում և մագիստրոսական ծրագրերի կամընտրական հատուկ դասընթացներում, որտեղ անմիջականորեն արտահայտվում են դասավանդողների գիտական աշխատանքների արդյունքները: Չնայած ՄՈՒՀ-ի հետազոտական ուղղությունները հիմնականում մանկավարժության և հոգեբանության շրջանակներում են, այնուամենայնիվ հանրակրթության հիմնախնդիրներին միտված **ուսումնասիրությունները սակավաթիվ են**, հետազոտությունների արդյունքները հիմնականում չեն ներդրում ուսումնական գործընթացում:² Համալսարանը որոշ հաջողություններ է արձանագրել հետազոտությունների միջազգայնացման ուղղությամբ, որոնք, միասնական և համապարփակ քաղաքականության բացակայության պայմաններում, հատվածային բնույթ են կրում: Հետազոտություններին հատկացվող ֆինանսավորումը նույնպես սահմանափակ է:

ՄՈՒՀ-ն ապահովված է բավարար ռեսուրսներով՝ ուսումնական միջավայրի ստեղծման և սահմանված ռազմավարական խնդիրների լուծման ու նպատակների արդյունավետ իրականացման համար: ՄՈՒՀ-ի ռեսուրսային ապահովվածության հիմնական խնդիրները պայմանավորված են լաբորատորիաներում և գիտահետազոտական կենտրոններում հնացած սարքավորումների և նյութերի առկայությամբ: ՄՈՒՀ-ը նոր սարքավորումների ու նյութերի ձեռքբերման կարիք ունի, քանի որ դրանք կբարելավեն ուսումնական գործընթացը, և կնպաստեն ուսանողների և ՊՇ կազմի մտփվացիայի բարձրացմանն ու հետազոտական գործունեության ակտիվացմանը: Հարկ է նշել, որ չնայած համալսարանն իր առաքելությունն ու նպատակներն իրականացնելու համար հիմնականում հատկացնում է համապատասխան ֆինանսական միջոցներ, այնուամենայնիվ, ֆինանսական կառավարումը՝ բյուջեի բաշխումը չի իրականացվում ըստ գերակա ռազմավարական ուղղությունների: Ֆինանսական ռեսուրսներն առաջին հերթին ուղղվում են աշխատավարձերի ապահովմանն ու ենթակառուցվածքային ռեսուրսների և ուսումնատեխնիկական բազայի կատարելագործմանը:

ՀՊՄՀ-ն ունի անհրաժեշտ պրոֆեսորադասախոսական և ուսումնասօժանողակ կազմ ՄՈՒՀ-ի առաքելությունն ու ՄԿԾ-ների նպատակներն իրականացնելու համար: Չնայած բուն ունի մասնագետների ընտրության հստակ պահանջներ և ընթացակարգ, առանձին ՄԿԾ-ների համար նման կարգեր չեն սահմանված: ՀՊՄՀ-ում իրականացվում են դասախոսական և ուսումնասօժանողակ կազմի որակավորման բարձրացման աշխատանքներ, սակայն կարիքների վերհանման հստակ մեխանիզմների բացակայությունը, ինչպես նաև դասախոսների կարիքների վերհանման ոչ ֆորմալ բնույթը կարող են վտանգ ներկայացնել հիմնական խնդիրների բացահայտման և լուծման համար: Դասախոսական կազմի վերապատրաստման համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ ևս ուսումնասիրություններ չեն իրականացվել:

² Փոփոխվել է համալսարանի դիտողությունների հիման վրա: Հին տեքստում եղել է. «... ուսումնասիրությունները կանոնավոր բնույթ չեն կրում...»:

ՀՊՄՀ-ում ուսանողների հավաքագրումը, ընտրությունն ու ընդունելությունն իրականացվում են ընդունելության համապատասխան կարգերի հիման վրա ըստ մասնագիտությունների հաստատված ցանկի և հատկացված տեղերի: ՀՊՄՀ-ի ուսանողները համալսարանից ստանում են համապատասխան աջակցություն: ՄՈւՀ-ում գործում է լրացուցիչ պարապմունքներ կազմակերպելու, խորհրդատվություն տրամադրելու համակարգը, ուսանողների համար կազմակերպվում են տարբեր միջոցառումներ ու սեմինարներ: Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում այն փաստը, որ ուսանողները օժանդակություն և ուղղորդում ստանալու նպատակով կարող են դիմել անմիջապես վարչական անձնակազմին և համապատասխան արձագանք ստանալ: Սակայն կամընտրական դասընթացների ընտրության առումով մասնագիտական կողմորոշումը թերի է: Բավարար ուշադրություն չի դարձվում նաև ՄՈՒՀ-ում ուսանողների կրթական կարիքների վերհանմանը, իսկ գործող մեխանիզմների ոչ լիարժեքությունը նվազեցնում է համալսարանի գործունեության գնահատման հնարավորությունը:

ՄՈւՀ-ի կազմակերպական կառուցվածքը ճկուն չէ. տարբեր մակարդակներում կառուցվածքային ստորաբաժանումների միջև փոխգործակցությունը թերի է: Ակնհայտ են կառուցվածքային հիերարխիկ կապերը, մինչդեռ հորիզոնական կապերը մասնատված են: Չնայած 2011-2014 թթ.-ին ՀՊՄՀ-ն կառուցվածքային փոփոխություններ է կատարել, ստեղծվել են նոր ստորաբաժանումներ և կառույցներ, այնուամենայնիվ, վերջիններիս գործառույթները հստակ տարանջատված չեն, **տարբեր ստորաբաժանումներում** որոշ գործառույթներ կրկնվում են³: Որոշումների կայացման գործընթացի թափանցիկությունն ու արդյունավետությունը երաշխավորող մեխանիզմների, ինչպես նաև արդյունավետության գնահատման որակական և քանակական տվյալների բացակայությունը հարցականի տակ է դնում կառավարման համակարգի արդյունավետությունը և ռազմավարական նպատակների թիրախային իրականացումը: Ներկայումս ՀՊՄՀ-ի ընդհանուր և կրթական գործունեության վրա ազդող գործոնների բացահայտման հիմնական մեխանիզմը հարցումներն են, որոնց անցկացման նպատակայնությունը, պարբերականությունը, մեթոդաբանությունը, ինչպես նաև հարցվածների ներկայացուցչականության շրջանակը թույլ չեն տալիս հարցումները համարել որպես ներքին և արտաքին շահակիցների կարծիքների վերհանման արդյունավետ գործիք: Կառավարման համակարգի ամբողջ վարչարարությունը չի իրականացվում որակի կառավարման սկզբունքով: Չնայած տարբեր մակարդակներում առկա է պլանավորման գործընթացը, այնուամենայնիվ, վերջինիս արդյունավետության գնահատմանն անդրադարձ կատարված չէ:

Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում, ՈՆԱ համակարգի ներդրմանն ուղղված ՀՊՄՀ քայլերը, այնուամենայնիվ վերջինս դեռևս համակարգված բնույթ չի կրում, համընդհանուր մոտեցում և ընկալում չկա: Չնայած ՀՊՄՀ-ն ունի մշակված որակի ներքին ապահովման քաղաքականություն և ընթացակարգեր, գործողությունների պլանավորման տեսանկյունից հստակեցման անհրաժեշտություն կա: Տարբեր գործընթացները կանոնակարգող մեխանիզմների և գործիքակազմի արդյունավետության գնահատման բացակայությունը հնարավորություն չի տալիս գնահատել ՈԱ գործընթացների ազդեցությունը ՄԳԾ-ների և համալսարանի գործունեության բարելավման վրա:

ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ՈՒԺԵՂ ԿՈՂՄԵՐՆ ԵՆ.

1. ՄՈւՀ-ի առաքելությանը և նպատակներին համահունչ մշակվել են ֆակուլտետների և ամբիոնների ռազմավարական պլաններ:

³ Փոփոխվել է համալսարանի դիտողությունների հիման վրա: Հին տեքստում եղել է. «... հաճախ տարբեր ստորաբաժանումներում որոշ գործառույթներ կրկնվում են »:

2. Ներքին շահակիցները ներգրավված են ռազմավարական պլանավորման գործընթացում, և նրանց նկատառումներն ու առաջարկությունները կարևորվել և հիմնականում արտացոլվել են ՄՈՒՀ-ի նոր ռազմավարության մեջ:
3. ՄՈՒՀ-ը Ֆինլանդիայի Օուլուի համալսարանի հետ համագործակցության շրջանակներում վերանայել է մի շարք կրթական ծրագրեր՝ դրանք արդիականացնելու նպատակով:
4. Նոր ընդունված ուսանողներին կրթական գործընթացներում ինտեգրելու նպատակով կազմակերպվում են տեղեկատվական բնույթի հանդիպումներ ռեկտորի, դեկանների, ամբիոնի վարիչների հետ:
5. Համալսարան-գործատու համագործակցության կենտրոնի ստեղծումը կարևոր քայլ է՝ ուսանողներին աշխատաշուկա մուտք գործելուն նախապատրաստելու և աշխատաշուկայի վերլուծություն իրականացնելու տեսանկյունից:
6. ՀՊՄՀ-ն ունի անհրաժեշտ պրոֆեսորադասախոսական և ուսումնաօժանդակ կազմ ՄՈՒՀ-ի առաքելությանը հասնելու և ՄԿԾ-ների նպատակներն իրականացնելու համար:
7. Վերջին տարիներին ՊԴ կազմը համալրվել է ՀՀ ԳԱԱ անդամներով և թղթակից անդամներով, որոշակի աճ է գրանցվել նաև վերջին երեք տարիներին ՄՈՒՀ-ի ՊԴ կազմում գիտությունների դոկտորների և թեկնածուների տոկոսային ցուցանիշներում:
8. ՄՈՒՀ-ն ունի ռեսուրսներ՝ ուսումնական միջավայրի ստեղծման և սահմանված ռազմավարական խնդիրների լուծման ու նպատակների իրականացման համար:
9. Համալսարանն ունի տեղեկատվական կայք էջ, ռադիո և պաշտոնաթերթ՝ իրականացվող գործընթացների հաշվետվողականությունն ու թափանցիկությունն ապահովելու համար:

ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐՆ ԵՆ.

1. Արտաքին շահակիցների կարիքների վերհանման մեխանիզմները հստակ չեն գործում, նրանց ներգրավվածության աստիճանը ռազմավարության մշակման գործընթացում ցածր է:
2. ՄՈՒՀ-ում կառուցվածքային փոփոխությունների արդյունքում ստեղծված նոր ստորաբաժանումների և կառույցների գործառույթները հստակ տարանջատված չեն, տարբեր ստորաբաժանումներում որոշ գործառույթներ կրկնվում են:
3. ՄԿԾ-ների բարեփոխումների իրականացման հստակ քաղաքականություն և համընդհանուր մեխանիզմներ չկան, նկատելի է, որ բարեփոխումներն իրականացնելիս առանձնապես չի կարևորվել շահակիցների կարիքների վերհանումն ու դրանց վերլուծությունը:
4. Արտաքին շահակիցների ներգրավվածության աստիճանը ՄՈՒՀ-ի ՄԿԾ-ների մշակման կամ վերամշակման աշխատանքներում ցածր է:
5. ՄՈՒՀ-ը չունի *բենչմարքինգի իրականացման հստակ մշակված համընդհանուր մոտեցումներ, մեխանիզմներն ու նպատակները հստակ սահմանված չեն*⁴:
6. ՀՊՄՀ հետազոտական գործունեությունը բավականաչափ սահմանափակ է ինչպես ուսանողների և դասախոսների հետազոտական աշխատանքներում ներգրավվածության, այնպես էլ միջազգային հետազոտությունների իրականացման տեսանկյունից:
7. ՄՈՒՀ-ի գիտահետազոտական լաբորատորիաներում և կաբինետներում սարքավորումներն ու նյութերը հին են:
8. ՄՈՒՀ-ում օտար լեզվի իմացության մակարդակը ցածր է դասախոսների և ուսանողների շրջանում:
9. ՀՊՄՀ որակի ներքին ապահովման համակարգը դեռևս ամբողջովին ինտեգրված չէ ՄՈՒՀ-ի գործընթացներում:

⁴ Փոփոխվել է համալսարանի դիտողությունների հիման վրա: Հին տեքստում եղել է. «... բենչմարքինգի ընդհանուր մոտեցումներն ու դրա իրականացման հստակ մեթոդաբանություն, ինչպես նաև բենչմարքինգի մեխանիզմներն ու նպատակները հստակ սահմանված չեն»:

10. Ամբողջապես չի գործառում պլանավորում-իրականացում-գնահատում-բարելավում ցիկլը:

ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Առաքելություն և նպատակներ

1. մշակել և ներդնել ռազմավարական պլանի որակական և քանակական գնահատման, ինչպես նաև բարելավման հստակ մեխանիզմներ ու գործիքներ՝ ապահովելով դրանց չափելիությունը, ձեռքբերված արդյունքների արդյունավետության գնահատումը և հետագա բարելավման հնարավորությունները,
2. ՄՈՒՀ-ի առաքելությունն արտահայտող նպատակներում հստակեցնել համալսարանի գիտահետազոտական գործունեության ուղղությունները, շեշտադրել նրանց ռազմավարական նշանակությունը ազգային և տարածաշրջանային մակարդակներում, առանձնակի կարևորելով համալսարանի շրջանավարտներին անհրաժեշտ առանցքային և մասնագիտական կոմպետենցիաների մշակումն ու շարունակական բարելավումը,
3. ընդլայնել շահակիցների (մասնավորապես *արտաքին շահակիցների*) ընդգրկվածությունը ՌԾ մշակման, իրականացման գործընթացում և պարբերաբար վերլուծել շահակիցների ներգրավման մեխանիզմների արդյունավետությունը,
4. կատարելագործել արտաքին և ներքին շահակիցների կարիքների վերհանման մեխանիզմները,
5. գնահատման կողմնորոշիչ ցուցիչները դարձնել առավել չափելի և հուսալի:

Կառավարում և վարչարարություն

1. վերանայել ՄՈՒՀ-ի կազմակերպական կառուցվածքը՝ ապահովելով ռազմավարական նպատակների և կառավարման համակարգի համահունչությունը,
2. հստակեցնել և համակարգել կառուցվածքային բոլոր ստորաբաժանումների գործառույթների բաշխվածությունը և ապահովել վերջիններիս արդյունավետ փոխգործակցությունը /հորիզոնական կապերը/,
3. ներդնել միջամբիոնային և միջֆակուլտետային մակարդակներում լավագույն փորձի տարածման մեխանիզմներ,
4. մշակել և ներդնել կարճաժամկետ, միջնաժամկետ և երկարաժամկետ ծրագրերի մշտադիտարկման հստակ մեխանիզմներ և գործիքակազմ,
5. պարբերաբար ուսումնասիրել և վերլուծել ՄՈՒՀ-ի գործունեության վրա ազդող արտաքին գործոնները, ներառյալ վիճակագրական և այլ տվյալներ, կիրառել ուսումնասիրության չափելի գործիքներ,
6. բարելավել որոշումների կայացման գործընթացում արտաքին և ներքին շահակիցների ներգրավման մեխանիզմները,
7. ստեղծել ներքին փաստաթղթաշրջանառության թափանցիկ համակարգ,
8. կատարելագործել տեղեկատվության հավաքագրման, վերլուծության և կիրառման համակարգը,
9. հստակեցնել ֆինանսական ռեսուրսների բաշխման քաղաքականությունը՝ ըստ ռազմավարական գերակայությունների:

Մասնագիտության կրթական ծրագրեր

1. ընդլայնել ՄՈՒՀ-ի արտաքին շահակիցների ներգրավվածությունը ՄԿԾ-ների (վերա)մշակման գործընթացներում,
2. ապահովել ՄԿԾ-ների համակարգված մշտադիտարկում և գնահատում, կատարելագործել ՄԿԾ-ի արդյունավետության գնահատման մեխանիզմները,
3. վերանայել կրեդիտների հաշվարկման, բաշխման և կուտակման գործընթացները,
4. մշակել (ազգային և միջազգային) բենչմարքինգի իրականացման ընդհանուր մեթոդաբանություն և արդյունքների արդյունավետ կիրառման մեխանիզմներ,

5. իրականացնել շահակիցների կարիքների վերհանում և վերլուծություն(ներ)՝ ՄԿԾ-ների վերանայման գործընթացների արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով,
6. հստակ ձևակերպել ՄԿԾ-ների մակարդակով (բակլավրի և մագիստրոսի որակավորումների համար) ակնկալվող վերջնարդյունքները և ապահովել դրանց համապատասխանությունը ՈԱՇ-ին,
7. մշակել մեխանիզմներ, որոնցով առանձին դասընթացների արդյունքները կհամադրվեն ամբողջ ՄԿԾ-ի վերջարդյունքների հետ,
8. ապահովել ՄԿԾ-ի բովանդակության մատուցման տրամաբանական հաջորդականությունը (առարկաների փոխկապակցվածությունը),
9. ապահովել դասավանդման մեթոդների կապը ուսումնառության վերջնարդյունքների և գնահատման ձևերի հետ,
10. տարածել բուհի ՄԿԾ-ի մշակման և վերամշակման, արդիականացման ու բարելավման լավագույն փորձը:

Ուսանողներ

1. կատարելագործել ուսանողների կրթական կարիքների վերհանման և գնահատման ընթացակարգերն ու մեխանիզմները (ապահովել պարբերականությունը, գնահատել դրանց արդյունավետությունը),
2. կանոնակարգել ուսանողների ուղղորդման և օժանդակության գործընթացը,
3. ընդլայնել ուսանողների ներգրավվածությունը ՄՈՒՀ-ի գիտահետազոտական աշխատանքներում՝ ստեղծելով համապատասխան պայմաններ և միջավայր,
4. մշակել ուսանողի ձեռնարկ, որտեղ ամրագրված կլինեն ուսանողների իրավունքներն ու պարտականությունները, ուսումնառության վերաբերյալ ողջ տեղեկատվությունը,
5. ընդլայնել Համալսարան-գործատու համագործակցության կենտրոնի ներգրավվածությունը, ամբողջովին ինտեգրել ՄՈՒՀ-ի գործընթացներին՝ ուսանողների ուսումնառությունն ու կարիերայի կողմնորոշման գործընթացն ավելի նպատակային և ուղղորդված դարձնելու նպատակով,
6. ստեղծել հատուկ կարիքներ ունեցող ուսանողների համար ուսումնական միջավայր՝ ապահովելով ուսումնառության մատչելիությունն ու հասանելիությունը:

Պրոֆեսորադասախոսական և ուսումնաօժանդակ կազմ

1. մշակել դասախոսների վերապատրաստման և մասնագիտական զարգացման ծրագիր և կանոնակարգ՝ վերհանելով դասախոսների այն որակավորումները, որոնք անհրաժեշտ են ՄԿԾ-ների իրականացման համար,
2. ըստ կրթական ծրագրերի՝ մշակել պրոֆեսորադասախոսական կազմին ներկայացվող հստակ պահանջներ՝ հաշվի առնելով կոնկրետ ՄԿԾ-ների առանձնահատկությունները, վերհանել առանձին ՄԿԾ-ների գծով պրոֆեսորադասախոսական կազմի կարիքները, պլանավորել կոմպետենցիաների զարգացումը,
3. խթանել երիտասարդ ՊԴ կազմի մասնագիտական առաջընթացը՝ օգտագործելով համալսարանի ՊԴ ներուժը, ստեղծել առաջատար կրթական փորձի փոխանցման համակարգ և մեխանիզմներ,
4. աջակցել և ապահովել ՊԴ կազմին մասնագիտական վերապատրաստման հնարավորություններով, ինչպես նաև խրախուսել դասախոսների մասնագիտական և մանկավարժական հմտությունների զարգացումը՝ կադրային հոսունությունից խուսափելու համար:

Հետազոտություն և զարգացում

1. ռազմավարական ծրագրում ամրագրել ՀՊՄՀ-ի գերակա գիտահետազոտական առաջնահերթությունները,
2. ընդլայնել և համակարգել հանրակրթական դպրոցի խնդիրներին վերաբերող տեսական և կիրառական գիտական հետազոտությունների շրջանակը,

3. ստեղծել նախադրյալներ և նպաստող մեխանիզմներ՝ հետազոտությունների ծավալի էական աճի և հետազոտական նախագծերում դասախոսական կազմի և ուսանողների ներգրավվածության ընդլայնման համար,
4. պլանավորել ամբիոնների գիտահետազոտական աշխատանքներն ըստ ՄՈՒՀ-ի գիտահետազոտական առաջնահերթությունների, իրականացնել դրանց մշտադիտարկումը և քննարկումը,
5. մշակել և կիրառել գիտահետազոտական աշխատանքի արդյունավետության և արդիականության գնահատման գործիքներ, առաջընթացը չափելու մեխանիզմներ,
6. ստեղծել հստակ մեխանիզմներ ապահովելու գիտահետազոտական գործունեության կապը ուսումնառության գործընթացի հետ, մշակել քաղաքականություն, համաձայն որի գիտական ուսումնասիրությունը կդառնա ուսումնառության մեթոդ (research-oriented education),
7. կատարել համապատասխան ֆինանսական ներդրումներ ՄՈՒՀ-ի գիտահետազոտական գործունեությունը զարգացնելու և գիտական աշխատանք կատարելու համար բարենպաստ պայմաններ ստեղծելու նպատակով,
8. մշակել հետազոտական գործունեության միջազգայնացման հստակ ռազմավարություն, խթանել միջգիտակարգային ուսումնասիրությունները՝ ընդլայնելով միջազգայնացման հնարավորությունները,
9. մշակել և կիրառել նորամուծությունների ու հետազոտությունների առևտրայնացման հստակ մեխանիզմներ՝ արդյունքները վերլուծելով տարեկան կտրվածքով,
10. բազմազանեցնել կիրառական գիտահետազոտական աշխատանքները գործատուների հետ համագործակցության շրջանակներում:

Ենթակառուցվածք և ռեսուրսներ

1. բարելավել համալսարանի ուսումնագիտական ենթակառուցվածքները՝ միջոցներ տրամադրելով լաբորատորիաների վերազինմանը, նորագույն սարքավորումների և համապատասխան նյութերի ձեռք բերմանը,
2. կատարել յուրաքանչյուր ՄԿԾ-ի իրականացման ու շարունակականության ապահովման համար անհրաժեշտ կարիքների վերլուծություն՝ ֆինանսական ռեսուրսների արդյունավետ բաշխման նպատակով,
3. գնահատել ֆինանսական ռեսուրսների օգտագործման արդյունավետությունը՝ իրականացնելով ֆինանսական միջոցների բաշխման և օգտագործման մշտադիտարկում,
4. ներդնել փաստաթղթաշրջանառության ամբողջական էլեկտրոնային համակարգ, որը կհամապատասխանի ՄՈՒՀ-ի տեղեկատվության կառավարման քաղաքականությանն ու ընթացակարգերին,
5. բարելավել համալսարանի ենթակառուցվածքները՝ հատուկ կարիքներ ունեցող ուսանողներին հնարավորինս ապահովելով ուսման համար անհրաժեշտ պայմաններով:

Հասարակական պատասխանատվություն

1. բարելավել հաշվետվողականության ապահովման մեխանիզմներն ու պարբերաբար գնահատել գործընթացի արդյունավետությունը
2. կատարելագործել հասարակության լայն շրջանակների հետ հետադարձ կապի ապահովման մեխանիզմները,
3. ապահովել հասարակության հետ հաղորդակցման շարունակականությունն ու հետևողականությունը,
4. ընդլայնել ՄՈՒՀ-ի ազդեցությունը հանրակրթական դպրոցի բարեփոխումների իրականացման և հրատապ խնդիրների լուծման հարցում, օգտագործել համալսարանի փորձը և ներուժը դպրոցական կրթության զարգացման քաղաքականության մշակման և իրականացման գործում:

Արտաքին կապեր և միջազգայնացում

1. իրականացնել կարիքների վերհանում/վերլուծություն(ներ)՝ գնահատելու ՄՈՒՀ-ի միջազգայնացման ու արտաքին կապերի զարգացմանն ուղղված աշխատանքների արդյունավետությունը և բարձրացնելու տեղեկատվության աստիճանը,
2. վերանայել պրոֆեսորադասախոսական և ուսանողական կազմերի շարժունության մեխանիզմները՝ ընդլայնելով մասնակիցների թվաքանակը տարբեր ծրագրերի շրջանակներում:
3. նպաստել ներքին շահակիցների /դասախոսների, ուսանողների, վարչական կազմի/ օտար լեզվի իմացության զարգացմանը՝ միջազգայնացման արդյունավետությունը բարձրացնելու համար,
4. վերլուծել միջազգային համագործակցության ազդեցությունը ՄՈՒՀ-ի ռազմավարական նպատակների իրականացման վրա,
5. խթանել դասախոսների և ուսանողների շարժունությունը:

Որակի ներքին ապահովում

1. բարելավել ՈԱ մեխանիզմները, որոնց միջոցով ՄՈՒՀ-ը կկարողանա գնահատել և շարունակաբար վերանայել ՈՆԱ համակարգը,
2. ապահովել ՊԻՖԲ շրջափուլի կիրառումը բոլոր մակարդակներում,
3. մեծացնել շահակիցների (հատկապես արտաքին) ներգրավվածությունը ՈԱ գործընթացներում և գնահատել ներգրավվածության արդյունավետությունը,
4. ապահովել ՈԱ վարչության անկախությունը,
5. կանոնակարգել տվյալների կառավարման գործընթացները և հստակեցնել ՄՈՒՀ-ի տարբեր ստորաբաժանումների միջև տեղեկատվության տարածման ու վերջինիս կառավարման մեխանիզմները,
6. իրականացնել ՈԱ վարչության աշխատակիցների և ֆակուլտետային պատասխանատուների կարիքների վերհանում, կատարողականի գնահատում և արդյունքների հիման վրա ընդլայնել նրանց մասնագիտական զարգացման հնարավորությունները:

**ԳՈՐԾՆԿԵՐԱՅԻՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻՆ
ԻՆՏԵԳՐՎԵԼՈՒ ՏԵՍԱՆԿՅՈՒՆԻՑ**

Համալսարանի՝ եվրոպական բարձրագույն կրթական տարածք (ԵԲԿՏ) ինտեգրվելու հավակնության վերաբերյալ ներկայացվում են հետևյալ դիտարկումներն ու խորհրդատվությունը:

Դիտարկումներ

1. Համալսարանը գտնվում է շարունակական զարգացման փուլում: Փորձագիտական խումբը նկատ՝ել է որոշակի թերացումներ համալսարանի ռազմավարության և վերջինիս իրականացմանն ուղղված գործողությունների միջև: Նկատվում է, սակայն, որ համալսարանի անձնակազմը մեծ ջանքեր է գործադրում համալսարանի առաքելությունն իրականացնելու համար:
2. Ընդհանուր առմամբ, կրթական ծրագրերը գտնվում են արդիականացման փուլում մասնավորապես ուսանողներին ներկայացվող առավել թափանցիկ պահանջների և ուսանողակենտրոն մոտեցման կիրառման տեսանկյունից՝ հիմնվելով Օուլոնի համալսարանի և միջազգային այլ ծրագրերի շրջանակներում իրականացված արժեքավոր հետազոտությունների վրա: Համալսարանում պետք է աշխատանքներ տարվեն ակադեմիական ազնվության չափանիշների մշակման ուղղությամբ, այնուհանդերձ, սա չի նշանակում, որ նկատվել են ակադեմիական անազնվության դեպքեր: Ֆակուլտետները և ամբիոնները լրջորեն են վերաբերում ակադեմիական ազնվությանը, սակայն համալսարանը դեռ չի երաշխավորում, որ բոլոր ֆակուլտետների և կրթական ծրագրերի մակարդակում կա կիրառվող փորձ: Գնահատման գործընթացները ևս դառնում են ավելի թափանցիկ հաստատված չափանիշների և մի շարք ձևավորող և ամփոփիչ գնահատման ռազմավարությունների կիրառմամբ: Ուսանողները գոհ են հետադարձ կապի ապահովման մեխանիզմներից, սակայն բողոքարկման ընթացակարգին իրազեկվածության մակարդակի բարձրացման անհրաժեշտություն են տեսնում:
3. Հետազոտական գործունեությունը սահմանափակ է (միջազգային) արդյունքի, ինչպես նաև հետազոտական աշխատանքներում ներգրավված պրոֆեսորադասախոսական /ՊԴ/ կազմի և ուսանողների քանակի առումով: Այդուհանդերձ գովելի է դրական միտումն այն ուղղությամբ, որ համալսարանի համապատասխան ստորաբաժանումները գիտակցում են այն ուղիները, որոնցով կարելի է աջակցել անձնակազմին արձանագրելու շարունակական աճ միջազգային հետազոտությունների բնագավառում: Հասկանալի է, որ շարունակաբար քննարկվող ֆինանսական ռեսուրսների սակավության պարագայում, այդուհանդերձ, համալսարանը պետք է կարողանա հավելյալ ֆինանսական միջոցներ հատկացնել հետազոտական գործունեությունը խթանելու նպատակով:
4. Միջազգային համագործակցության բաժինը գործում է և այն համալրված է համապատասխան աշխատակազմով: Ուսանողները հիմնականում տեղյակ են միջազգային շարժունության հնարավորությունների և համալսարանի միջազգայնացման արժեքի մասին: Ավագ կուրսի ուսանողները ողջունում են այս գործընթացը և զգալի զարգացում են նկատում վերջին հինգ տարիների ընթացքում: ՊԴ կազմը և ուսանողները դրական են արտահայտվում մշակութային փոփոխության կարևորության, այլ մշակութային արժեքների ճանաչման, միջազգային և գլոբալ համակարգերում ինտեգրման կարիքի վերաբերյալ: Նրանք նաև տեսնում են, որ նման գործընթացները օգտակար են բոլոր ուսանողների համար ՀՊՄՀ-ի շրջանավարտների մրցակցային հնարավորությունները մեծացնելու տեսանկյունից: Իհարկե, կարելի է անել ավելին ողջ անձնակազմին միջազգային համագործակցություններում և գործընթացներում ընդգրկելու, մոտիվացնելու և յուրաքանչյուր ամբիոնի/ ծրագրի ուսումնական պլանները միջազգային հարթակ բերելու համար:

5. Միջազգային մի քանի գործընկեր հաստատությունների հետ կան պայմանագրեր տվյալների և փորձի փոխանակման համար: Փորձագիտական խումբը համապարփակ և համակարգված միջազգային բենչմարքինգի իրականացման գործընթացի համոզիչ փաստեր չտեսավ: Որոշ ամբիոններ իրականացնում են բենչմարքինգ, սակայն դա չի իրականացվում համակարգված կերպով ինստիտուտիցիոնալ մակարդակում: Համալսարանը ունի ներուժ օգտագործելու հաստատության անձնակազմի փորձն ու գիտակցությունը այս գործընթացը շարունակելու նպատակով:
6. Տվյալների հավաքագրման մեխանիզմներ կան, սակայն դրանք դեռևս ամբողջովին մշակված և ինտեգրված չեն որակի կառավարման գործընթացում: Կրթական ծրագրերի որակի վերաբերյալ տեղեկատվություն տրամադրող ներքին կառույցը մասնատված է աշխատում, առավել համակարգված և համաձայնեցված մոտեցումը կարող է ավելի օգտակար լինել:
7. Փորձագիտական խումբը նկատեց բավարար հիմքեր տարբեր հանձնաժողովներում/խորհուրդներում ներքին շահակիցների ներգրավվածության վերաբերյալ, սակայն արտաքին շահակիցների ներկայացուցչականությունը, թվում է, թե սահմանափակ է: Պրակտիկայի վարչությունը ձևավորել է ամուր և արդյունավետ համագործակցություն տեղական շահակիցների և գործատուների հետ /որոնցից ոմանք ՀՊՄՀ շրջանավարտներ են/: Եթե տվյալ բաժինն առավել սերտորեն համագործակցի Համալսարան-գործատու համագործակցության կենտրոնի հետ պրակտիկայի, շահակիցների ներգրավման և ուսանողների զբաղվածության ուղղություններով, ապա արդյունքները հետագայում ավելի արդյունավետ կլինեն:

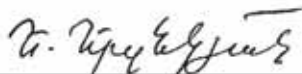
Խորհրդատվություն

1. Որպեսզի համալսարանի պլանավորումը համապատասխանի առաքելությանն ու նպատակներին, և հղում կատարելով համալսարանի նշված 3-րդ նպատակին, այն է՝ ներմուծել ներառական կրթության կազմակերպման սկզբունքներն ուսումնական գործընթաց, համալսարանը պետք է բարձրացնի իր համբավը որպես ամբողջովին ներառական կրթություն իրականացնող հաստատություն: Այն պետք է երաշխավորի, որ բոլոր ուսանողների (անկախ կարողություններից) իրավունքները պաշտպանված են ու կարիքները բավարարված: Համալսարանը պետք է գտնի եղանակներ, որոնցով հնարավոր կլինի բավարարել հատուկ կարիքներ ունեցող ուսանողների պահանջունքները և բարձրագույն կրթությունը հասանելի դարձնել առավել շատ սահմանափակ հնարավորություններով ուսանողների համար: Փորձը, որը առկա է հատուկ կրթության ֆակուլտետում, նույնպես կարող է նպաստել այս նպատակի իրականացմանը:
2. Համալսարանը պետք է ներդնի գնահատման առանցքային ցուցանիշներ /KPIs/, որոնք քանակական ու չափելի են և սահմանվում են միջստորաբաժանումային համագործակցության գործընթացի միջոցով, որպեսզի թե՛ ներքին, թե՛ արտաքին շահակիցները նպաստեն և պատասխանատվություն կրեն դրանք կիրառելու գործընթացում:
3. Համալսարանը պետք է սկսի ձևավորել վիրտուալ կրթական միջավայր՝ իր ֆիզիկական ռեսուրսները համալրելու համար: Վիրտուալ կրթական միջավայրը, որն ապահովում է դասընթացների նյութերի, կրթական ծրագրերի վերաբերյալ տեղեկատվության և համալսարանի կարգերի առցանց հասանելիությունը ուսանողներին կստեղծի ուսանողների հետ հաղորդակցության և ուսանողների փորձառության մակարդակի բարձրացման արդյունավետ նախադրյալներ: ՀՊՄՀ-ում կան բարենպաստ պայմաններ վիրտուալ կրթական միջավայրի մշակման և փորձարկման համար՝ մեծ նշանակություն տալով աշխատակազմի մանկավարժական փորձին, ինչպես նաև ՊԴ կազմի և ուսանողների SS հմտությունների կիրառմանը: Այս կերպ հնարավոր կլինի ստեղծել նոր

«խառը» ուսուցման մոտեցում, որը ներկայումս հաճախ է կիրառվում եվրոպական համալսարաններում:

4. Փորձագիտական խումբը կոչ է անում համալսարանին ընդլայնել իր հետազոտական գործունեությունը, համակարգել այն և հնարավորինս թիրախավորել:
5. Սույնը հնարավոր է իրականացնել կենտրոնացնելով ջանքերը նախ սահմանափակ քանակությամբ ընտրված գերազանցության կենտրոնների ստեղծման վրա: Այս առումով լավ օրինակ է շախմատի հետազոտության կենտրոնը: ՀՊՄՀ-ն ունի մանկավարժական հետազոտություններին զուգահեռ մեծահասակների կրթության հետազոտական կենտրոններ ստեղծելու և զարգացնելու բարենպաստ հնարավորություններ: Նման կենտրոնները կարող են խթանել նորարարությունն ու նոր գիտելիքների ձեռքբերումը: Այս մոտեցումը կարող է նպաստել նաև միջգիտական հետազոտությունների ոլորտի ընդլայնմանը: Համալսարանը պետք է կիրառի անձնակազմի ներուժի և ձեռք բերված հետազոտական արդյունքի համակարգված գնահատման մեխանիզմներ, որպեսզի որոշակիացվեն քանակական թիրախները, ներառյալ նաև նրանք, որոնք վերաբերում են միջազգային որակի հետազոտությանը:
6. Առկա որակի մշակույթը առավել ամրապնդելու նպատակով՝ փորձագիտական խումբը գտնում է, որ ՄՈՒՀ-ի անձնակազմը և ուսանողները պետք է օգուտ ստանան որակի ապահովումից, այլ ոչ թե դիտարկեն այն որպես բեռ: Կրթության բարեփոխումների և որակի վարչությունը կոչված է կարևոր դերակատարություն ունենալու ՊԴ կազմի և ուսանողների իրավունքները պաշտպանելու գործընթացին օժանակելու հարցում: Մասնավորապես, համալսարանը պետք է մշակի ակադեմիական ազնվության ապահովմանը միտված գնահատման հստակ ուղեցույց: Սա կարող է լինել ուսանողի ձեռնարկ, որտեղ բացատրվի, թե ինչ է ակադեմիական ազնվությունը և ինչպես խուսափել այն խախտելուց, որոնք են կարգերը խախտելու դեպքում կիրառվող հավանական պատժամիջոցները:
7. Համալսարանն ապահովված է մարդկային ռեսուրսներով, այնուամենայնիվ խորհուրդ է տրվում մշակել ՊԴ կազմի թիրախավորված և համակարգված մասնագիտական զարգացմանը նպաստող եղանակներ: Թիրախային կարող են լինել ՊԴ կազմի օտար լեզվի իմացության բարելավումը (որպեսզի նրանք կարողանան հաջողությամբ մասնակցել միջազգայնացման գործընթացներին) և վարչական կազմի գիտելիքների և հմտությունների զարգացումը կրթության կառավարման և որակի ապահովման բնագավառներում՝ ապահովելու կայուն աշխատուժ՝ ընդունակ իրականացնելու միջազգայնացման երկարաժամկետ պլանները:

08 սեպտեմբերի 2015թ.

Ելենա Երզնկյան

Փորձագիտական խմբի ղեկավարի ստորագրություն

ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽՄԲԻ ԿԱԶՄԸ

Խ. Արուսյանի անվան հայկական պետական մանկավարժական համալսարանի ինքնավերլուծության և որակի ապահովման գործընթացների արտաքին գնահատումն իրականացվել է փորձագիտական խմբի հետևյալ անդամների կողմից (տե՛ս կից հավելված 1՝ փորձագետների ինքնակենսագրականները)⁵՝

- **Ելենա Երզնկյան՝** ԵՊՀ ռոմանագերմանական բանասիրության ֆակուլտետի անգլերեն լեզվի ամբիոնի վարիչ, բանասիրական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր,
- **Ալան Հոու՝** Բաթ Սպա համալսարանի “Կրթություն և տարրական ուսուցում” ծրագրի պատասխանատու և ֆակուլտետի ղեկան,
- **Ռոբերտ Խաչատրյան՝** ԵՊՀ Որակի ապահովման կենտրոնի ղեկավար, Կրթության կառավարման և պլանավորման ամբիոնի վարիչ, բանասիրական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ,
- **Մարգիս Գալոյան՝** ԿԳՆ Կրթության ազգային ինստիտուտի Մանկավարժության գիտահետազոտական բաժնի վարիչ, ֆիզմաթ. գիտությունների թեկնածու,
- **Մարիամ Հովհաննիսյան՝** ԵՊՀ Կրթության կառավարման և պլանավորման ամբիոնի ուսանողուհի:

Փորձագիտական խմբի աշխատանքները համակարգել են ՈԱԱԿ-ի Ինստիտուցիոնալ և ծրագրային հավատարմագրման բաժնի մասնագետ, ՈԱԱԿ-ի որակի ներքին ապահովման պատասխանատու Անի Մկրտչյանը և ՈԱԱԿ-ի Ինստիտուցիոնալ և ծրագրային հավատարմագրման բաժնի ավագ մասնագետ Վարդուհի Գյուլագյանը:

Թարգմանությունը կատարել է Երևանի Վ.Բոյունովի անվան պետական լեզվաառարակագիտական համալսարանի որակի ապահովման կենտրոնի համակարգող Անի Մազմանյանը:

Փորձագիտական խմբի կազմը համաձայնեցվել է համալսարանի հետ և նշանակվել ՈԱԱԿ-ի տնօրենի որոշմամբ:

Փորձագիտական խմբի բոլոր անդամները, այդ թվում թարգմանիչն ու համակարգողներն ստորագրել են անկախության և գաղտնիության համաձայնագրեր:

⁵ ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. Փորձագիտական խմբի անդամների ինքնակենսագրականներ

Դիմում պետական հավատարմագրման համար

Պետական ինստիտուցիոնալ հավատարմագրում անցնելու համար ՀՊՄՀ-ն դիմել է ՈԱԱԿ՝ լրացնելով սահմանված ձևաչափի դիմում-հայտը և ներկայացնելով լիցենզիայի և դրա հավելվածների կրկնօրինակները:

ՈԱԱԿ-ի քարտուղարությունն ուսումնասիրել է դիմում-հայտում ներկայացված տվյալները, կից փաստաթղթերը և հաստատության կողմից լրացված ՈԱԱԿ-ի էլեկտրոնային հարցաշարը:

Դիմում-հայտի ընդունման մասին որոշում կայացնելուց հետո ՈԱԱԿ-ի և ՄՈՒՀ-ի միջև կնքվել է երկկողմ պայմանագիր: Կազմվել և հաստատվել է աշխատանքների իրականացման ժամանակացույց:

Ժամանակացույցով նախատեսված ժամկետներում հաստատությունը, ըստ ՈԱԱԿ-ի կողմից սահմանված ձևաչափի, ներկայացրել է ինստիտուցիոնալ կարողությունների ինքնավերլուծությունը հայերեն և անգլերեն լեզուներով և ուղեկցող փաստաթղթերի փաթեթը:

Համալսարանի ինքնավերլուծությունն իրականացրել է հատուկ այդ նպատակով ՄՈՒՀ-ի ռեկտորի հրամանով ձևավորված խումբը:

Նախապատրաստական փուլ

ՈԱԱԿ-ի համակարգողներն ուսումնասիրել են զեկույցը՝ տեխնիկական առումով ՈԱԱԿ-ի պահանջներին համապատասխանությունը ստուգելու նպատակով: Այնուհետև քարտուղարությունն ինքնավերլուծությունն ուղարկել է փորձագիտական խմբին, որի կազմը նախօրոք համաձայնեցվել է համալսարանի հետ և հաստատվել ՈԱԱԿ-ի տնօրենի հրամանով:

Փորձագիտական խմբին աշխատանքներին նախապատրաստելու և գործընթացների արդյունավետությունն ապահովելու նպատակով պատասխանատուների (Ռ. Թոփչյան, Ա. Մակարյան) կողմից իրականացվել են հինգ վերապատրաստումներ հետևյալ թեմաներով.

1. ՀՀ հավատարմագրման կարգը, չափանիշները և չափորոշիչները
2. Փորձագիտական խմբի անդամների հիմնական գործառույթները
3. Նախնական գնահատումը որպես փորձագիտական զեկույցի նախապատրաստման փուլ, զեկույցին ներկայացվող հիմնական պահանջները
4. Փաստաթղթերի և ռեսուրսների ուսումնասիրության մեթոդաբանությունը
5. Հանդիպումների անցկացման և հարցապնդումների էթիկան և տեխնիկան:

Փորձագիտական խումբը, ուսումնասիրելով համալսարանի ինքնավերլուծությունը և ուղեկցող փաստաթղթերի փաթեթը, իրականացրել է նախնական գնահատում ըստ ձևաչափի՝ պատրաստելով լրացուցիչ ուսումնասիրման ենթակա անհրաժեշտ փաստաթղթերի, ինչպես նաև խնդիրների և հարցերի ցանկը՝ նշելով նաև համապատասխան ստորաբաժանումները կամ թիրախային խմբերը:

Նախատեսված ժամկետներում փորձագիտական խումբն ամփոփել է նախնական գնահատման արդյունքները և կազմել փորձագիտական այցի պլան-ժամանակացույց⁶: Առաջնորդվելով ՈԱԱԿ-ի Փորձաքննության իրականացման ձեռնարկով՝ ժամանակացույցում ներառվել են փորձագետների կողմից նախատեսվող հանդիպումները բոլոր խմբերի հետ, բաց և փակ հանդիպումներ, փաստաթղթերի ուսումնասիրություն, այցելություններ հաստատության ստորաբաժանումներ և այլն:

Նախապատրաստական այց

Նախապատրաստական այցը տեղի է ունեցել փորձագիտական այցից մեկ շաբաթ առաջ փորձագիտական խմբի ղեկավարի, ՈԱԱԿ-ի Ինստիտուցիոնալ և ծրագրային

⁶ ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. ՀՊՄՀ ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման նպատակով փորձագիտական գնահատում իրականացնող խմբի այցերի ժամանակացույց

հավատարմագրման բաժնի ղեկավարի և փորձագիտական գնահատման գործընթացի համակարգողի մասնակցությամբ: Նախապատրաստական այցի ընթացքում համալսարանի հետ համաձայնեցվել է փորձագիտական այցի պլան-ժամանակացույցը, ներկայացվել է ուսումնասիրության ենթակա լրացուցիչ փաստաթղթերի ցանկը, քննարկվել և փոխհամաձայնեցված որոշումներ են կայացվել փորձագիտական այցի կազմակերպչական, տեխնիկական, տեղեկատվական հարցերի, հանդիպումների մասնակիցների վարքագծի և էթիկայի նորմերի վերաբերյալ: Դիտարկվել են ֆոկուս խմբային քննարկումների և փորձագիտական խմբի աշխատանքի համար նախատեսված սենյակները, հստակեցվել են դրանց կահավորման ու տեխնիկական միջոցներով հագեցման խնդիրները:

Փորձագիտական այց

Փորձագիտական այցը տեղի է ունեցել 2015թ. մայիսի 25-ից 29-ը ընկած ժամանակահատվածում: Ժամանակացույցի համաձայն փորձագիտական այցի աշխատանքները մեկնարկել են փակ հանդիպմամբ, որի նպատակն էր միջազգային փորձագետ Ալեն Հոուի հետ քննարկել և համաձայնեցնել փորձագիտական գնահատման շրջանակը, այցի ընթացքում ուսումնասիրման ենթակա խնդիրները, ՄՈՒՀ-ի ուժեղ և թույլ կողմերն ըստ չափանիշների, ֆոկուս խմբային հանդիպումների ընթացակարգը, հստակեցնել հետագա քայլերը:

Այցին ներկա են գտնվել փորձագիտական խումբն ամբողջությամբ, ՈԱԱԿ-ի համակարգողները և թարգմանիչը:

Փորձագիտական այցն սկսվել և ավարտվել է համալսարանի ռեկտորի հետ հանդիպումով: Հարցերի պարզաբանման նպատակով կազմակերպված ֆոկուս խմբային հանդիպումների դասախոս և ուսանող մասնակիցները, ղեկանները, ամբիոնի վարիչները, գործատուներն ու շրջանավարտներն ընտրվել են պատահականության սկզբունքով նախօրոք տրամադրված ցանկից: Իրականացվել են ըստ ժամանակացույցի նախատեսված բոլոր հանդիպումները: Այցի ընթացքում փորձագիտական խումբը փաստաթղթերի ուսումնասիրություն⁷, ռեսուրսների դիտարկում⁸ և ֆոկուս խմբային հանդիպումներ է իրականացրել համալսարանի տարբեր ստորաբաժանումներում:

Այցի յուրաքանչյուր աշխատանքային օրվա վերջում տեղի ունեցած փորձագիտական խմբի փակ հանդիպման ժամանակ դուրս են բերվել փորձագիտական գնահատման միջանկյալ արդյունքներ, իսկ այցի ավարտին փակ քննարկմամբ ամփոփվել են այցի հիմնական արդյունքները:

Փորձագիտական գնահատումը կատարվել է Հավատարմագրման պետական չափանիշների և չափորոշիչների և ՈԱԱԿ-ի ընթացակարգերի շրջանակներում, որով նախատեսվում է գնահատման երկաստիճան սանդղակ՝ *անբավարար և բավարար*: Ընդ որում այդ սանդղակով համալսարանի ինքնավերլուծության գնահատումն իրականացվել է ըստ յուրաքանչյուր չափանիշի համար սահմանված առանձին չափորոշիչների, իսկ փորձագիտական զեկույցն՝ ըստ չափանիշների:

Փորձագիտական զեկույց

Փորձագիտական խումբը նախնական գնահատումն իրականացրել է համալսարանի ներկայացրած ինքնավերլուծության, դրան կից փաստաթղթերի ուսումնասիրության և փորձագիտական այցի դիտարկումների հիման վրա՝ պարբերաբար կազմակերպվող քննարկումների արդյունքում: Քննարկումներից հետո դուրս բերված դիտարկումների հիման վրա խմբի ղեկավարը և ՈԱԱԿ-ի համակարգողները պատրաստել են փորձագիտական զեկույցի նախնական տարբերակը, որը համաձայնեցվել է փորձագետների հետ: Փորձագիտական խումբը վերջնականացրել է զեկույցը՝ հիմնվելով ՄՈՒՀ-ի կողմից

⁷ ՀԱՎԵԼՎԱՍ 3. Ուսումնասիրված փաստաթղթերի ցանկ

⁸ ՀԱՎԵԼՎԱՍ 4. Փորձագիտական խմբի կողմից ուսումնասիրված ռեսուրսներ

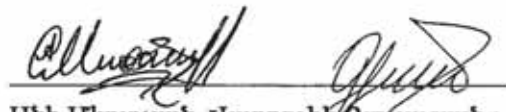
ստացված դիտողությունների վրա: Միջազգային փորձագետը պատրաստել է իր եզրակացությունը և գործընկերային գնահատման առանձին կարծիք: Փաստաթղթերը թարգմանվել և տրամադրվել են փորձագիտական խմբի ղեկավարին: Միջազգային փորձագետի կարծիքի և մոտեցումների զեկույցում ներառելու պատասխանատվությունը դրվել է խմբի ղեկավարի և համակարգողների վրա: Գործընկերային գնահատման կարծիքը ամբողջությամբ է ներառվել զեկույցի տեքստում: Փորձագիտական խմբի տեղացի բոլոր անդամների կողմից հավանության արժանացած ամբողջականացված նախնական զեկույցը թարգմանվել և ուղարկվել է միջազգային փորձագետին: Նրա դիտողությունների հիման վրա նախնական զեկույցը վերախմբագրվել է, և ներկայացնում է գնահատման հիմնական արդյունքները, դատողությունները և խորհրդատվությունը:

Նախնական զեկույցը ներկայացվել է համալսարան 29.06.2015թ.:

Զեկույցի վերաբերյալ իր դիտողություններն ու մեկնաբանություններն ՀՊՄՀ-ն ուղարկել է ՈԱԱԿ 17.07.2015թ.:

Բուհը իր դիտողություններն ու մեկնաբանությունները ներկայացրել է հայերեն, որը տրամադրվել է փորձագետներին: 2015թ. սեպտեմբերի 1-ին ՈԱԱԿ-ը կազմակերպել է բուհի և փորձագիտական խմբի ներկայացուցիչների հանդիպում, որի ժամանակ էլ ներկայացվել է խմբի պատասխանը: Հաշվի առնելով բուհի դիտողությունները և մեկնաբանությունները՝ փորձագիտական խումբը կազմել է զեկույցի վերջնական տարբերակը, որը խմբի կողմից հաստատվել է 07.09.2015թ.: Զեկույցի նախնական տարբերակում խմբի կողմից կատարված փոփոխությունների վերաբերյալ նշումներ են կատարված համապատասխան էջերի տողատակերում:

08 սեպտեմբերի 2015թ.

Անի Մկրտչյան, Վարդուհի Գյուլագյան
Համակարգողների ստորագրություն

ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ ԸՍՏ ՀԱՎԱՏԱՐՄԱԳՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻ

ՀԱՄԱՌՈՏ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ՄՈՒՀ-Ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ – ՀՊՄՀ-ն Հայաստանի Հանրապետության մանկավարժական կադրեր պատրաստող ՄՈՒՀ է: Համալսարանը հիմնադրվել է 1922 թվականին, և 1948 թվականից կրում է մեծ լուսավորիչ ու մանկավարժ Խաչատուր Աբովյանի անունը: Համալսարանում սովորում է շուրջ 11.000 ուսանող: ՄՈՒՀ-ի պրոֆեսորադասախոսական կազմը համալրված է ԳԱԱ-ի ակադեմիկոսներով, ՄՈՒՀ-ում դասավանդում է գիտությունների շուրջ 400 դոկտորներ և թեկնածուներ: Համալսարանի կառուցվածքային հիմնական ստորաբաժանումներն են 10 ֆակուլտետները, 52 ամբիոններն ու 7 համահամալսարանական ամբիոնները, վարչությունները, գիտաուսումնական կենտրոններն ու ինստիտուտները, ծառայությունները, հենակետային վարժարանը (ավագ դպրոց), Ա. Բակունցի անվան քոլեջը, Վահան Թոթովենցի անվան №57 հիմնական դպրոցը, գիտական գրադարանն ու եռաչափ թանգարանը:

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ – ՀՊՄՀ-ն իր առջև նպատակ է դրել տրամադրվող կրթությունը համապատասխանեցնել Եվրոպական բարձրագույն կրթական տարածքի հիմնարար սկզբունքներին՝ միննույն ժամանակ անդրադառնալով նոր սերնդի կրթության հիմնախնդիրներին և մանկավարժության առանձնահատուկ մոտեցումներին: ՀՊՄՀ-ն ՀՀ Կառավարության հաստատած մանկավարժական և մի շարք մշակութային մասնագիտությունների գծով առաջարկում է կրթական ծրագրերի լայն ցանկ կրթական բոլոր մակարդակներում: 2004-2005 ուսումնական տարվանից իրականացնում է եռաստիճան (բակալավրիատ, մագիստրատուրա, ասպիրանտուրա) կրթություն՝ շուրջ յոթ տասնյակ կրթական ծրագրերով, ուսուցման առկա և հեռակա ձևերով: Համալսարանի 10 ֆակուլտետներում իրականացվում է 71 կրթական ծրագիր, որոնցից 35-ը՝ բակալավրի, 36-ը՝ մագիստրոսի, 7-ը՝ ասպիրանտուրայի կրթական աստիճաններում: Մասնագիտությունները խմբավորված են երեք հիմնական ոլորտներում՝ մանկավարժական, սոցիալական և մշակութային, ինչը բխում է համալսարանի առաքելությունից:

ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆ – ՀՊՄՀ-ն նպատակ ունենալով ձևավորել մրցունակ գիտական և նորարարական ներուժ նախատեսում է՝

- ապահովել հետազոտությունների ներդրման գործընթացի արդյունավետությունը կրթական գործընթացում,
- ընդլայնել մասնակցությունը հանրապետական և արտասահմանյան մրցույթներում և ծրագրերում, գիտական նախագծերի և մտավոր գործունեության արդյունքների մասնագիտական փորձագիտության ոլորտում,
- զարգացնել համագործակցության ձևերը կրթական, գիտահետազոտական հաստատությունների և արտասահմանյան կազմակերպությունների հետ և խթանել հրապարակման ակտիվությունը բարձր հեղինակություն ունեցող ամսագրերում,
- ստեղծել պայմաններ աշխատակիցների մտավոր սեփականության և հեղինակային իրավունքի պաշտպանման, գիտական աշխատանքների իրավական պաշտպանվածության և նորմատիվ ապահովման համար:

ՄԻՋԱԶԳԱՅՆԱՑՈՒՄ – ՀՊՄՀ-ի միջազգայնացման հիմնական և կարևորագույն նպատակն է միջազգային համագործակցության արդյունքում բարելավել կրթական ծառայությունների և հետազոտության որակը, համալսարանի մրցունակությունը ազգային և միջազգային մակարդակներում, ստեղծել միջմշակութային երկխոսության նպաստավոր միջավայր և ապահովել համալսարանի շրջանավարտների պահանջվածությունը և մրցունակությունը

ագգային և միջազգային մակարդակներում: Որպես ՀՊՄՀ-ի միջազգայնացման ռազմավարական ուղղություններ սահմանված են.

- վերանայել միջազգային կապերի կառավարման առկա համակարգը, մշակել միջազգային կապերն ապահովող ստորաբաժանման գործունեության զարգացման ռազմավարություն,
- մշակել համագործակցային նոր ծրագրեր,
- մշակել միջազգային ծրագրերում ասպիրանտների, մագիստրոսների մասնակցության խթանման մեխանիզմներ,
- ապահովել ուսանողների, դասախոսների, վարչական կազմի շարժունությունը,
- ընդլայնել միջազգային առաջատար ՄՈՒՀ-երի հետ համագործակցությունը:

ՈՐԱԿԻ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄ – ՀՊՄՀ-ում ՈԱ համակարգը ներդրվել է 2011 թ-ին: Որպես տիրույթի հիմնական նպատակներ սահմանվել են.

- ապահովել ՀՊՄՀ-ի որակի ներքին ապահովման ենթակառուցվածքի վարչական անկախությունը,
- կանոնակարգել և բարելավել ՀՊՄՀ-ի որակի ներքին ապահովման ենթակառուցվածքի գործունեությունը,
- ապահովել ՀՊՄՀ մասնագիտական կրթական ծրագրերի մշակումը, հաստատումը և մշտադիտարկումը,
- վերանայել և բարելավել ուսանողների գիտելիքների գնահատման գործող համակարգը,
- նախապատրաստել և հրատարակել ՀՊՄՀ-ի կրթության ներքին որակի ապահովման գործընթացների ձեռնարկ:

Փորձագիտական խումբը, գնահատում կատարելիս, առաջնորդվել է «համապատասխանություն նպատակներին» սկզբունքով և վերոնշյալ տեղեկատվությունը դիտարկել է որպես ՄՈՒՀ-ի հիմնական հավակնություններ և նպատակներ:

ՉԱՓԱՆԻՇ I. ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐ

Մասնագիտական ուսումնական հաստատության վարած քաղաքականությունն ու ծավալած գործունեությունը համապատասխանում են հաստատության որդեգրած առաքելությանը, որը համահունչ է ՀՀ կրթության որակավորումների ազգային շրջանակին:

ՓՄՍՏԵՐ

1.1. ՄՈՒՀ-ն ունի նպատակներն ու խնդիրներն արտացոլող հստակ ձևակերպված առաքելություն, որը համահունչ է ՈԱՇ-ին:

2012 թվականի նոյեմբերին ՀՊՄՀ Կառավարման խորհրդի կողմից հաստատվել է ՀՊՄՀ ռազմավարական պլանի վերանայված տարբերակը, որում ամրագրված են համալսարանի առաքելությունը, արժեքները, զարգացման ռազմավարական նպատակները, խնդիրները և իրագործման ուղիները: Յուրաքանչյուր նպատակի համար նկարագրված է առկա վիճակը, մարտահրավերները, խնդիրները, ռազմավարական հիմնական ուղղությունները, ակնկալվող արդյունքները, առաջընթացի գնահատման կողմորոշիչ ցուցիչները: ՀՊՄՀ-ն իր գործունեության մեջ գերակայություն է տալիս մասնագիտորեն մրցունակ, խորը գիտելիքներով օժտված, բազմակողմանիորեն զարգացած *մանկավարժների* պատրաստմանն ու վերապատրաստմանը:

ՀՊՄՀ-ի առաքելությունը նպատակաուղղված է՝

- կրթության և մշակութային ոլորտի արդի պահանջներին համահունչ մասնագետների պատրաստմանը,
- համալսարանի հետազոտական հնարավորությունների զարգացմանը՝ աջակցելով ՀՀ կրթական համակարգի գիտահետազոտական և գիտամեթոդական գործունեությանը,
- մանկավարժական մտքի ձևավորմանը և առաջադեմ կրթափորձի տարածմանը,
- կրթական գործունեության արդյունավետության և որակի բարձրացման շնորհիվ կրթության և գիտության աշխատաշուկաներում շրջանավարտների մրցունակության բարձրացմանը,
- ուսուցիչների վերապատրաստման բազային կենտրոնի առաջնորդող դերի ապահովմանը:

ՄՈՒՀ-ի առաքելության և նպատակներին համահունչ մշակվել են ֆակուլտետների և ամբիոնների ռազմավարական պլաններ: ՀՊՄՀ-ի ռազմավարական նպատակներին հասնելու համար մշակվել է կարճաժամկետ և միջնաժամկետ գործողությունների պլան-ժամանակացույց: Այնուամենայնիվ նշված չէ, թե ռազմավարական յուրաքանչյուր նպատակի իրականացման համար ինչ ռեսուրսներ և միջոցներ են հատկացվում:

1.2. ՄՈՒՀ-ի առաքելությունը, նպատակները և խնդիրներն արտացոլում են ներքին և արտաքին շահակիցների կարիքները:

Համալսարանը, կարևորելով ներքին և արտաքին շահակիցների կարիքների բացահայտումն ու ուսումնասիրությունը, ձևավորել է հանձնախմբեր, ովքեր ներգրավված են եղել ռազմավարական պլանի վերանայման գործընթացներում: Փորձագիտական խումբը ռազմավարական պլանի վերանայման հարցում ներքին շահակիցների ակտիվ ներգրավվածության վերաբերյալ փաստական բավարար հիմքեր է հավաքագրել: Ներքին շահակիցների համապատասխան հմտությունները զարգացնելու նպատակով իրականացվել են վերապատրաստումներ: Նախքան հաստատելը վերանայված ռազմավարական պլանի վերաբերյալ հետադարձ կապ է տրամադրվել Օուլուի համալսարանի փորձագետների կողմից: Միևնույն ժամանակ ներքին շահակիցների ներգրավման մեխանիզմների արդյունավետությունը գնահատելու համար բացակայում են բավարար հիմքերն ու վերլուծությունը:

Արտաքին շահակիցների՝ *հատկապես գործատուների և շրջանավարտների* ներգրավվածությունը և մասնակցությունը առաքելության մշակման գործընթացում թույլ է եղել և չի կրել համակարգված բնույթ⁹: Վերջիններիս կարիքների վերհանման և աշխատանքային գործընթացում նրանց ներգրավման միակ մեխանիզմը կարիքների բացահայտմանն ուղղված հարցումներն են: Մակայն բավարար հիմքեր չկան պնդելու, որ այս հարցումները *ներկայացուցչական են, համապատասխանորեն* վերլուծվել են և հիմք հանդիսացել առաքելության, նպատակների ու խնդիրների հստակեցման համար¹⁰:

1.3. ՄՈՒՀ-ում գործում են առաքելության ու նպատակների իրականացման արդյունքների՝ գնահատման և բարելավման հաստատված մեխանիզմներ և ընթացակարգեր:

ՄՈՒՀ-ում առաքելության ու նպատակների իրականացման արդյունքների գնահատման նպատակով մշակման փուլում են արդյունավետության գնահատման 23 ցուցանիշներ (ԳԱՑ-եր): Այնուամենայնիվ, ԳԱՑ-երի ձևակերպումները հստակ չեն, դեռևս չեն կիրառվել և ներկայացված տարբերակը արդյունավետության գնահատման հստակ որակական և քանակական չափանիշներ չի ներառում:

Ֆակուլտետային մակարդակով ռազմավարական նպատակների իրականացման գնահատումը կատարվում է տարեկան հաշվետվությունների միջոցով: Այնուամենայնիվ, գնահատման և բարելավման համընդհանուր մոտեցում, ինչպես նաև դրանց գործառության հստակ ու արդյունավետ մեխանիզմներ դեռևս չկան:

Մշակվել է ՀՊՄՀ ուսումնական ստորաբաժանումների ռազմավարության մշակման և *մշտադիտարկման ընթացակարգը*¹¹: *Այնուամենայնիվ*, ռազմավարական նպատակների գնահատման ընթացակարգի կիրառական արժեքը չափելի չէ:

ԴԱՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆ

2011-2015թթ.-ի ռազմավարական պլանում հստակ ձևակերպված են ՄՈՒՀ-ի առաքելությունն ու նպատակները, որոնց հիմնականում համահունչ է ՄՈՒՀ-ի ծավալած գործունեությունը: Չնայած յուրաքանչյուր նպատակի համար նկարագրված է առկա վիճակը, մարտահրավերները, ակնկալվող արդյունքներն ու գնահատման կողմնորոշիչ ցուցիչները, այնուամենայնիվ վերջիններս չափելի չեն, չեն արտացոլում ռազմավարական նպատակների իրականացումն ու ձեռքբերումները և հետագա հստակեցման կարիք ունեն:

Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում ներքին շահակիցների ներգրավումը ռազմավարական պլանավորման գործընթացում: Ակնհայտ է, որ վերջիններիս նկատառումներն ու առաջարկությունները կարևորվել և իրենց արտացոլումն են գտել համալսարանի նոր ռազմավարության մեջ: Ողջունելի է նաև այն փաստը, որ նախքան գործընթացում ներքին շահակիցներին ներգրավելը իրականացվել են վերապատրաստումներ՝ համընդհանուր մոտեցում և համապատասխան կարողություններ ձևավորելու նպատակով: Այնուամենայնիվ, արտաքին շահակիցների կարիքների վերհանման մեխանիզմների ոչ լիարժեքությունը, վերջիններիս պասիվ ներգրավվածությունը ռազմավարական պլանի մշակման գործընթացում, ինչպես նաև աշխատաշուկայի ուսումնասիրման բացակայությունը վտանգի տակ են դնում առաքելությամբ սահմանված նպատակների ամբողջական իրականացումը՝ հաշվի առնելով համալսարանի

⁹ Փոփոխվել է համալսարանի դիտողությունների հիման վրա: Հին տեքստում եղել է. «...Արտաքին շահակիցներին ներգրավվածությունը և մասնակցությունը...»:

¹⁰ Փոփոխվել է համալսարանի դիտողությունների հիման վրա: Հին տեքստում եղել է. «...Արտաքին շահակիցների ներգրավվածությունը և մասնակցությունը...այս հարցումները վերլուծվել են»:

¹¹ Փոփոխվել է համալսարանի դիտողությունների հիման վրա: Հին տեքստում եղել է. «...մշտադիտարկման ընթացակարգը, սակայն վերջինս դեռևս հաստատված չէ, ինչպես նաև»:

հանձնառությունը պատրաստել աշխատաշուկայի պահանջներին համապատասխան մասնագետներ: Չնայած ՄՈՒՀը վերհանում և քննարկում է ներքին շահակիցների կարիքները, արտաքին շահակիցների ներգրավվածության մեխանիզմները բարելավման կարիք ունեն, այլապես ՄՈՒՀ-ի շրջանավարտների զբաղվածությունն աշխատաշուկայում կարող է նվազել:

Առաքելության և նպատակների արդյունավետության գնահատման և բարելավման համընդհանուր մոտեցման և հստակ ու հուսալի մեխանիզմների բացակայությունը վտանգի տակ է դնում ՄՈՒՀ-ի գործունեության թափանցիկությունը, ձեռքբերումների և բացթողումների վերհանման, ինչպես նաև հետագա ճիշտ և արդյունավետ պլանավորման գործընթացները: Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում, որ ՄՈՒՀը նախաձեռնել է առաջընթացի գնահատման առանցքային ցուցանիշների մշակումը և անհրաժեշտ է համարում ԳԱՑ-երը հնարավորինս կոնկրետ և չափելի դարձնել: Այս կերպ ռազմավարական պլանով սահմանված նպատակների իրականացումը կլինի առավել որոշակի և արդյունավետ, իսկ նպատակների իրականացմանը միտված քայլերը՝ իրականանալի և տեսանելի մանկավարժական հանրության համար:

ԵԶՐԱՀԱՆԳՈՒՄ. Փորձագիտական խումբը գտնում է, որ ՀՊՄՀ-ն բավարարում է չափանիշ 1-ի պահանջները: Համալսարանն ունի հստակ ձևակերպված առաքելություն, ռազմավարական նպատակներ և խնդիրներ, չնայած վերջիններս առավել չափելի դարձնելու անհրաժեշտություն կա: Փորձագիտական խումբը նկատեց ներքին շահակիցների ներգրավման բավարար փաստեր, սակայն արտաքին շահակիցների ներգրավվածությունը սահմանափակ է: Առաջընթացի գնահատման ցուցանիշները մշակման փուլում են, բայց նայելու համալսարանը կարիք ունի որոշակիացնելու և ներդնելու իր հանձնառած նպատակների իրականացման գործընթացի գնահատման և բարելավման մեխանիզմները:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ. Փորձագիտական խումբը ՀՊՄՀ ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը ՉԱՓԱՆԻՇ 1-ի պահանջներին գնահատում է բավարար:

ՉԱՓԱՆԻՇ II. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ ԵՎ ՎԱՐՉԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՄՈՒՀ-ի կառավարման համակարգը, վարչական կառույցները և դրանց գործունեությունը արդյունավետ են և միտված են հաստատության առաքելության ու նպատակների իրականացմանը՝ պահպանելով կառավարման էթիկայի կանոնները:

ՓԱՍՏԵՐ

- 2.1. Հաստատության կառավարման համակարգն ապահովում է որոշումներ կայացնելու կանոնակարգված գործընթաց՝ սահմանված էթիկայի կանոններին համապատասխան. և ունի կրթական ու այլ նպատակների իրականացման համար անհրաժեշտ մարդկային, նյութական և ֆինանսական ռեսուրսներ:

Համալսարանում առկա են կազմակերպական կառուցվածքում ներգրավված մարմինների տեղաբաշխման քարտեզ և այդ մարմինների գործունեությունը կանոնակարգող փաստաթղթեր: ՀՊՄՀ կառավարումն իրականացվում է “Կրթության մասին”, “Բարձրագույն և հետ ՄՈՒՀ-ական մասնագիտական կրթության մասին”, “Պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների մասին” ՀՀ օրենքներով և այլ իրավական ակտերով՝ ՀՀ

կառավարության որոշմամբ հաստատված ՀՊՄՀ կանոնադրությանը համապատասխան ինքնակառավարման հիման վրա՝ համալսարանի խորհրդի, գիտխորհրդի և ռեկտորի գործառույթների իրականացմամբ: Համալսարանի կառավարումն իրականացվում է ինքնավարության, միանձնյա և կոլեգիալ կառավարման սկզբունքների գուգակցմամբ: Չնայած 2011-2014 թթ.-ին ՀՊՄՀ-ն կառուցվածքային փոփոխություններ է կատարել, ստեղծվել են նոր ստորաբաժանումներ և կառույցներ, այնուամենայնիվ, վերջիններիս գործառույթները հստակ տարանջատված չեն, հաճախ տարբեր ստորաբաժանումներում որոշ գործառույթներ կրկնվում են: Մահմանված և հստակ բաշխված չեն վարչություն-բաժին-կենտրոն-խումբ միավորների գործառույթները, պարզ չէ նաև այդ միավորների աշխատանքային ծանրաբեռնվածության չափը: Վարչական ապարատում *հանդիպում է միևնույն անձի՝ մի քանի պաշտոնների միաժամանակ վարման պրակտիկան*¹²: ՄՈՒՀ-ի կառավարման համակարգի արդյունավետության գնահատման մեխանիզմները, ինչպես նաև գնահատման որակական և քանակական տվյալները բացակայում են:

Որոշումները կատարվում են՝ համաձայն ռեկտորի հրամանների և հրահանգների: Որոշումների կայացման գործընթացն իրականացվում է համալսարանի կողմից որդեգրած էթիկայի հետևյալ սկզբունքների հիման վրա՝ որոշումների լեգիտիմություն, որոշումների արդարություն և արդյունավետություն: Այնուամենայնիվ, որոշումների կայացման գործընթացի թափանցիկությունն ու արդյունավետությունը երաշխավորող մեխանիզմներ չկան, մասնավորապես՝ ռեկտորի հրամանների և հրահանգների կատարումը վերահսկող գործուն համակարգ չկա:

Համալսարանի ուսումնական գործընթացի, ինչպես նաև գիտահետազոտական, ֆինանսական և տնտեսական գործունեության վարչարարությունն ու կառավարումն իրականացվում է վարչությունների, բաժինների և այլ ստորաբաժանումների միջոցով: Համալսարանի բազմակողմանի գործառույթներն իրականացնելու համար կառավարման համակարգն հիմնականում ապահովված է անհրաժեշտ մարդկային և նյութական ռեսուրսներով:

Համալսարանի ֆինանսական միջոցները ձևավորվում են պետական բյուջեից, վճարովի հիմունքներով սովորող ուսանողների վարձավճարներից և այլ մուտքերից: Չնայած ինքնավերլուծության զեկույցում նշված է, որ ֆինանսական պլանավորումն իրականացվում է ըստ ռազմավարական ծրագրի գերակա ուղղությունների, այնուամենայնիվ փորձագիտական այցի ընթացքում պարզ դարձավ, որ ֆինանսական ռեսուրսներն առաջին հերթին հատկացվում են աշխատավարձային ֆոնդին, ապա՝ նյութատեխնիկական ռեսուրսների ձեռքբերմանն ու այդ բազայի թարմացմանը: Ներդրված է ֆինանսական կառավարման համակարգ, այնուամենայնիվ, այն չի իրականացվում ըստ ռազմավարական նպատակների: Ֆինանսական ռեսուրսների կայունության և ֆինանսական աղբյուրների շարունակականության *վերլուծության վերաբերյալ փաստական նյութեր չեն ներկայացվել*¹³:

2.2. ՄՈՒՀ-ի կառավարման համակարգը հնարավորություն է տալիս դասախոսներին և ուսանողներին մասնակցելու իրենց առնչվող որոշումների կայացմանը

ՀՊՄՀ-ի կառավարման համակարգը, գործող կանոնադրությունն ու կանոնակարգերը դասախոսներին և ուսանողներին հիմնականում հնարավորություն են տալիս ընդգրկվելու կառավարման տարբեր մարմինների կազմում և անմիջականորեն կամ միջնորդավորված ձևով մասնակցելու ուսումնական հաստատության կառավարման գործընթացին, հարցերի

¹² Փոփոխվել է համալսարանի դիտորդությունների հիման վրա: Հին տեքստում եղել է. «...Վարչական ապարատում տարածված է»:

¹³ Փոփոխվել է համալսարանի դիտորդությունների հիման վրա: Հին տեքստում եղել է. «...ֆինանսական աղբյուրների շարունակականության վերլուծություն չի իրականացվում...»:

քննարկմանն ու դրանց վերաբերյալ որոշումների կայացմանը: Ի լրումն համալսարանում գործող ֆորմալ մեխանիզմների, բավականին արդյունավետ են գործում ոչ ֆորմալ մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս համալսարանի ղեկավարությանը ներկայացնել ՊԴ կազմին և ուսանողությանը հուզող հարցերը և արձագանք ստանալ:

Թափանցիկության ապահովման տեսակետից կարևոր նշանակություն ունի նաև այն հանգամանքը, որ ՄՈՒՀ-ը հանձնառություն է վերցրել իր գործընթացներին առնչվող պաշտոնական փաստաթղթերը հրապարակել կայքում և տարածել բոլոր ստորաբաժանումներում: Սակայն հարկ է նշել, որ ՄՈՒՀ-ի գործընթացներին առնչվող պաշտոնական ոչ բոլոր փաստաթղթերն են առկա կայքում: Դասախոսների և ուսանողների, որոշումների կայացման գործընթացում ներգրավման մեխանիզմները, ինչպես նաև վերջիններիս արդյունավետությունը գնահատված չեն:

2.3. ՄՈՒՀ-ը մշակում և իրականացնում է կարճաժամկետ, միջնաժամկետ և երկարաժամկետ պլանավորում՝ իր առաքելությանն ու նպատակներին համապատասխան, և ունի դրանց իրականացման և մշտադիտարկման հստակ մեխանիզմներ

Առաքելությունից բխող նպատակների իրականացման համար համալսարանը մշակել է գործողությունների կարճաժամկետ (մեկ օրացույցային տարվա համար), միջնաժամկետ (փորձական հավատարմագրման զեկույցում նշված թերությունների վերացման ծրագիր) և երկարաժամկետ (ՄՈՒՀ-ի և առանձին ֆակուլտետների 5-ամյա ռազմավարական պլաններ) ծրագրեր: Այնուամենայնիվ, վերջիններիս իրականացման արդյունքները գնահատված չեն, այդ արդյունքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը վերլուծված չէ: Չնայած ինքնավերլուծության զեկույցում նշված է, որ ռազմավարական պլանն ու մշտադիտարկումն իրականացվում են առաջընթացի գնահատման առանցքային ցուցիչներով, փորձագիտական այցի ընթացքում պարզ դարձավ, որ վերջիններս դեռևս չեն կիրառվել: ՄՈՒՀ-ի կարճաժամկետ և միջնաժամկետ նպատակների իրականացման և մշտադիտարկման մեխանիզմներն ու գործիքակազմը ևս հստակ սահմանված չեն:

2.4. ՄՈՒՀ-ը կատարում է իր գործունեության վրա ազդող գործոնների ուսումնասիրություն և որոշումներ կայացնելիս հիմնվում է հավաստի տվյալների վրա

ՄՈՒՀ-ի գործունեության վրա ազդող գործոնների ուսումնասիրությունն իրականացվում է ոչ համակարգված կերպով: ՀՊՄՀ-ի ընդհանուր և կրթական գործունեության վրա ազդող գործոնների բացահայտման համար ներկայումս կիրառվող հիմնական մեխանիզմը հարցումն է: Հարցումները, սակայն *պարբերական բնույթ չեն կրում*, իրականացվում են ըստ անհրաժեշտության և հուսալիության տեսանկյունից բարելավման կարիք ունեն¹⁴: Նմանատիպ ուսումնասիրության օրինակ կարելի է համարել ինքնավերլուծության նպատակով կազմակերպված հարցումները և դրանց արդյունքների վերլուծությունը: Այնուամենայնիվ, իրականացված հարցումների կազմակերպման մեթոդաբանությունը հստակ չէ, իսկ մեխանիզմների և գործիքակազմի հուսալիությունն ու հավաստիությունը փաստ ված և ստուգված չէ: Չնայած ինքնավերլուծության զեկույցում նշված է, որ բարելավվել է ներքին և արտաքին գործոնների ուսումնասիրության գործիքակազմը և ներդրվել են որակական և քանակական ուսումնասիրության մի շարք էլեկտրոնային գործիքներ /SPSS, Atlas.ti/, այնուամենայնիվ, վերջիններիս նպատակային կիրառելիության վերաբերյալ հավաստի տվյալներ ներկայացված չեն:

2.5. Քաղաքականությունների և ընթացակարգերի վարչարարությունն իրականացվում է որակի կառավարման սկզբունքով (պլանավորում, իրականացում, գնահատում, բարելավում)

¹⁴ Փոփոխվել է համալսարանի դիտողությունների հիման վրա: Հին տեքստում եղել է. «...Հարցումները, սակայն իրականացվում են ըստ անհրաժեշտության»:

ՀՊՄՀ-ում քաղաքականությունների և ընթացակարգերի վարչարարությունը մասամբ է իրականացվում որակի կառավարման սկզբունքով: Որակի կառավարման՝ ՊԻԳԲ սկզբունքով իրականացվող վարչարարությունը գտնվում է հիմնականում պլանավորման և իրականացման փուլում: Մասամբ կազմակերպվում են նաև գնահատման գործընթացներ: Բարելավումները հիմնականում կապված չեն գնահատման արդյունքների և *արդյունավետության վերլուծության* հետ¹⁵:

ՀՊՄՀ պլանավորումն իրականացվում է երկու ժամանակահատվածով՝ ռազմավարական հնգամյա պլանավորում և ընթացիկ տարեկան պլանավորում: Այնուամենայնիվ, շահակիցների կարիքների վերաբերյալ վերհանված տեղեկատվությունը պլանավորման համար հիմք չի դառնում: Համակարգված, պարբերական գնահատումն ու բարելավումը բացակայում են: ՊԻԳԲ շրջափուլը դեռևս ամբողջովին չի գործում:

2.6. ՄՈՒՀ-ում գործում են մասնագիտությունների կրթական ծրագրերի և այլ գործընթացների արդյունավետության վերաբերյալ տվյալների հավաքագրումը, վերլուծությունը և կիրառումը գնահատող մեխանիզմներ

ՄՈՒՀ-ում ՄԿԾ-ների և այլ գործընթացների արդյունավետության վերաբերյալ տվյալների հավաքագրումն ու ամփոփումը հիմնականում կատարվում է ՄԿԾ-ներից ներքին շահակիցների բավարարվածության գնահատման նպատակով իրականացվող հարցումների միջոցով: *Այնուամենայնիվ, այդ հարցումների մեթոդաբանությունը և հաճախականությունը հստակ չէ*, ոչ միշտ է մասնակիցների ներկայացուցչականությունը ապահովվում, իսկ մեխանիզմի և գործիքակազմի արդյունավետությունը գնահատված չէ:

Որպես տեղեկատվության հավաքագրման միջոց են ծառայում նաև ամբիոնների կողմից նախապես պլանավորված դասալսումները, որոնց արդյունքները քննարկվում են ամբիոնի նիստերում:

Արդյունավետության գնահատման մեխանիզմներ են համարվում նաև՝

- համալսարանի կարգերի և այլ նորմատիվային փաստաթղթերի մշտադիտարկման և վերանայման ընթացակարգի քննարկման և հաստատման գործընթացը,
- ՄԿԾ-ների վերաբերյալ ընթացիկ հարցերի քննարկումները,
- Ռազմավարական պլանի կատարողականի վերաբերյալ ռեկտորի տարեկան հաշվետվությունները,
- ամբիոնների և ֆակուլտետների տարեկան հաշվետվությունները:

Այնուամենայնիվ, բավարար չեն տվյալների հավաքագրման հուսալիության և դրանց հիման վրա կայացված որոշումների վերաբերյալ վերլուծությունները: Տեղեկատվության հավաքագրման, տարածման և կառավարման ներքին փաստաթղթաշրջանառության էլեկտրոնային համակարգ մշակված է, սակայն դեռևս չի կիրառվում:

2.7. ՄՈՒՀ-ում գործում են կրթական ծրագրերի և շտրեկվող որակավորումների որակի մասին քանակական և որակական տեղեկատվության հրապարակումները գնահատող օբյեկտիվ մեխանիզմներ:

ՄՈՒՀ-ում կիրառվում են կրթական ծրագրերի վերաբերյալ տեղեկատվության տարածման մի շարք մեխանիզմներ՝

- ՀՊՄՀ պաշտոնական կայք /www.aspu.am/,
- գովազդային գրքույկներ,

¹⁵ Փոփոխվել է համալսարանի դիտողությունների հիման վրա: Հին տեքստում եղել է. «...կապված չեն գնահատման արդյունքների հետ»:

- այցեր մայրաքաղաքի և մարզերի դպրոցներ,
- սոցիալական կայքերում ֆակուլտետների և հիմնական ստորաբաժանումների էջեր,
- կրթության որակի ապահովման համակարգի տեղեկատվության պորտալ /qa.aspu.am/,
- համահամալսարանական ռադիո «Ֆամա»,
- տարատեսակ կրթական ցուցահանդեսների մասնակցություն և կազմակերպում.:
- «Կրթությունը Հայաստանում» և «Կրթություն և կարիերա» խորագրով պարբերաբար կազմակերպվող ցուցահանդեսներ:

Ներկայացված տեղեկատվության բովանդակությունը հիմնականում ուղղված է հավանական դիմորդների մասնագիտական կողմնորոշմանը:

Թեպետ ՄՈՒՀ-ում առկա են կրթական ծրագրերի և շնորհվող որակավորումների վերաբերյալ տվյալներ, այդուհանդերձ որակի մասին քանակական և որակական հրապարակումները սակավաթիվ են, և դրանց գնահատող մեխանիզմները բացակայում են:

ԴԱՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆ

Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում կառավարման մարմիններում աստիճանակարգի առկայությունը: Մինևայն ժամանակ ՄՈՒՀ-ի կազմակերպական կառուցվածքը ճկուն չէ. տարբեր մակարդակներում կառուցվածքային ստորաբաժանումների միջև փոխգործակցությունը թերի է: Ակնհայտ են ստանդարտ հիերարխիկ կապերը, մինչ հորիզոնական կապերը մասնատված են: Առանձին Ֆակուլտետների և ամբիոնների ապակենտրոնացման պայմաններում կառավարման համակարգը հիմնականում արդյունավետ է:

Փորձագիտական խումբը կազմակերպական կառուցվածքի առավել հստակեցման անհրաժեշտություն է տեսնում՝ ելնելով ռազմավարական նպատակների իրականացման կարևորություններից: Չնայած սահմանված էթիկայի նորմերի, որոշումների կայացման գործընթացի թափանցիկությունն ու արդյունավետությունը երաշխավորող մեխանիզմների, ինչպես նաև արդյունավետության գնահատման որակական և քանակական տվյալների բացակայությունը հարցականի տակ է դնում կառավարման համակարգի արդյունավետությունը և ռազմավարական նպատակների թիրախային իրականացումը: Փորձագիտական խումբը ողջունում է, որ համալսարանն ուսանողներին ու դասախոսներին ներգրավում է կառավարման գրեթե բոլոր մարմիններում և հնարավորություն ընձեռում ազատ արտահայտել իրենց կարծիքը և մասնակցել իրենց վերաբերող որոշումների կայացմանը: Այնուամենայնիվ, ներգրավման մեխանիզմների արդյունավետության գնահատման բացակայությունը կարող է հանգեցնել ոչ համապատասխան կոմպետենցիաներով օժտված ներկայացուցիչների ներգրավմանը, որի արդյունքում վտանգվում է կայացված որոշումների հուսալիությունը:

Ներկայումս ՀՊՄՀ-ի ընդհանուր և կրթական գործունեության վրա ազդող գործոնների բացահայտման համար կիրառվող հիմնական մեխանիզմը հարցումներն են, որոնց անցկացման նպատակայնությունը, պարբերականությունը, մեթոդաբանությունը, ինչպես նաև հարցվածների ներկայացուցչականության շրջանակը թույլ չեն տալիս հարցումները համարել որպես ներքին և արտաքին շահակիցների կարծիքների վերհանման արդյունավետ գործիք: Առհասարակ, տարբեր գործընթացների գնահատումների և մշտադիտարկման մեխանիզմների ոչ լիարժեքությունը դիսկի տակ է դնում կառավարման համակարգի արդյունավետությունը: Չնայած որ ՄՈՒՀ-ը նախկինում ևս իրականացրել է ներքին գործընթացների ինքնավերլուծություն, այդուհանդերձ դեռևս չի ձևավորվել վերլուծություններ իրականացնելու մշակույթ: Այդ մասին է վկայում ինքնավերլուծության զեկույցի **առավել նկարագրական և ոչ թե վերլուծական բնույթը:**

Կառավարման համակարգի ամբողջ վարչարարությունը չի իրականացվում որակի կառավարման սկզբունքով: Չնայած տարբեր մակարդակներում առկա է պլանավորման գործընթացը, այնուամենայնիվ, վերջինիս արդյունավետության գնահատմանն անդրադարձ կատարված չէ: Նկատելի չափով բացակայում են նաև իրականացվող գործընթացների ընթացիկ գնահատմանն ու բարելավմանը միտված քայլերը: ՄՈՒՀ-ի ողջ գործունեությունը մասամբ իրականացվում է պլանավորում-իրականացում-գնահատում-բարելավում (ՊԻԳԲ) շրջափուլով: Այսպիսի միասնական շրջափուլ համալսարանում դեռևս ներդրված չէ, վերջինիս մասին վկայող բավարար հիմքեր փորձագիտական խումբը չտեսավ: Չնայած ՊԻԳԲ շրջափուլի ոչ բոլոր փուլերն են լիարժեք իրականացվում, համալսարանի ղեկավարության կողմից որակի կառավարման սկզբունքի կարևորումը հուսադրում է, որ չեն ուշանա համապատասխան քայլերը այդ սկզբունքի ամբողջական ներդրման ուղղությամբ:

ՄՈՒՀ-ում ՄԿԾ-ների և այլ գործընթացների արդյունավետության վերաբերյալ տվյալների հավաքագրման, վերլուծության և դրանց հիման վրա կայացված որոշումների օրինակների սակավությունը, ինչպես նաև մեխանիզմների ոչ լիարժեքությունն ու հստակության բացակայությունը հարցականի տակ են դնում կառավարման արդյունավետությունը, քանի որ առանց հիշյալ հավաստի տեղեկատվության անհնար է գնահատել համալսարանի ուսումնակրթական գործունեությունը, ՄԿԾ-ների վերջնարդյունքների ձեռքբերումը, դասավանդման մեթոդների արդյունավետությունը, կառավարչական որոշումների հիմնավորվածությունը: ՄԿԾ-ների և շնորհվող որակավորումների որակի մասին թարմացված, օբյեկտիվ և անկողմնակալ քանակական և որակական տեղեկատվության հրապարակումները գնահատող մեխանիզմների բացակայությունը վկայում է համալսարանում որակի վերահսկման գործընթացի անկատարության մասին, քանի որ համալսարանի կողմից նմանատիպ խնդիր չի դրվում գնահատելու դրա արդյունավետությունը: Մինչդեռ համալսարանն ինքը պետք է շահագրգռված լինի այդ գործընթացի կազմակերպման գործում:

ԵԶՐԱՀԱՆԳՈՒՄ. Փորձագիտական խումբը գտնում է, որ ՀՊՄՀ-ն չի բավարարում չափանիշ 2-ի պահանջները՝ հաշվի առնելով այն փաստը, որ կազմակերպական կառուցվածքը ճկուն չէ, կառավարման հորիզոնական կապերը գործառնական չեն, որոշ ստորաբաժանումների գործառույթները կրկնվում են, որոշումների կայացման գործընթացի թափանցիկությունն ու արդյունավետությունը չի գնահատվում, կառավարման համակարգի ամբողջ վարչարարությունը չի իրականացվում որակի կառավարման ՊԻԳԲ սկզբունքով, համալսարանի կրթական գործունեության վրա ազդող գործոնների բացահայտման հիմնական կիրառվող մեխանիզմը՝ հարցումները պարբերական բնույթ չեն կրում, ներկայացուցչական չեն և վերջիններիս նպատակայնությունը գնահատված չէ:

ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ. Փորձագիտական խումբը ՀՊՄՀ ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը ՉԱՓԱՆԻՇ 2-ի պահանջներին գնահատում է անբավարար:

ՉԱՓԱՆԻՇ III. ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐ

ՄԿԾ-ները համապատասխանում են հաստատության առաքելությանը, կազմում են հաստատության պլանավորման բաղկացուցիչ մաս և նպաստում են շարժունությանը և միջազգայնացմանը:

ՓԱՍՏԵՐ

3.1. ՄՈՒՀ-ի մասնագիտությունների կրթական ծրագրերը համահունչ են հաստատության առաքելությանը, համապատասխանում են պետական կրթական չափորոշիչներին, մանրամասն նկարագրված են՝ ըստ շնորհվող որակավորումների ակնկալվող ուսումնառության արդյունքների:

ՄՈՒՀ-ն իրականացնում է ՄԿԾ-ներ, որոնք նկարագրված են ուսումնառության վերջնարդյունքներով՝ տարանջատելով գիտելիք, հմտություն, կարողություն բաղադրիչները: Այնուամենայնիվ, փորձագիտական խմբի ուսումնասիրություններից պարզ դարձավ, որ չկան հստակ փաստեր, որոնք ցույց են տալիս Որակավորումների ազգային շրջանակին ՄԿԾ-ների վերջնարդյունքների համապատասխանությունը, *այդ համապատասխանության վերաբերյալ փորձագիտական խմբին ուսումնասիրություններ չեն տրամադրվել: Թեև կա դրական փորձ. Օուլուի համալսարանի հետ վերամշակվել են 8 ՄԿԾ, սակայն հարկ է նշել, որ դրանք ՄՈՒՀ-ի կողմից իրականացվող 71 ՄԿԾ-ների փոքր մասն են կազմում*¹⁶:

*Արտաքին շահակիցների ներգրավվածությունը կրթական ծրագրերի մշակման կամ վերամշակման աշխատանքներում բավարար չէ*¹⁷: Օուլուի համալսարանի հետ համագործակցության շրջանակներում ծրագրերի վերանայման արդյունավետությունը չի գնահատվել և այս գործընթացը դեռևս չի դարձել ՄՈՒՀ-ի քաղաքականություն:

ՄԿԾ-ների պլանավորման մեջ կրեդիտների հաշվարկման և ըստ ուսումնական գործընթացների բաշխման վերաբերյալ ընդհանուր համալսարանական մոտեցում չկա¹⁸:

Չնայած ՄՈՒՀ-ում առկա է կրեդիտային հենքով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման կարգը, սակայն փորձագիտական այցի ընթացքում ակնհայտ դարձավ, որ համապատասխան ստորաբաժանումների կողմից այդ կարգի դրույթների, կրեդիտների հաշվարկման մեխանիզմների վերաբերյալ միասնական ընկալում չկա: Ուսումնառության վերջնարդյունքները, համապատասխանորեն արտացոլված գիտելիքի, հմտության ու կարողության բաղադրիչները փոխկապակցված չեն ուսումնառողների ծանրաբեռնվածության և կրեդիտների հաշվարկման գործընթացների հետ: Փորձագիտական այցի ընթացքում տարբեր շահակիցների հետ կազմակերպված հանդիպումների ընթացքում նաև պարզ դարձավ, որ կրեդիտների բաշխվածությունը և ծանրաբեռնվածությունը փոխկապակցված չեն:

Քննարկվող ՄԿԾ-ների նկարագրերի վերլուծությունները ցույց տվեցին, որ կամընտրական և հիմնական առարկաների հարաբերակցությունը որոշ դեպքերում մասամբ է նպաստում մասնագիտության առաջ դրված նպատակների իրականացմանը: Բացի այդ, նկատվում է տեսական և գործնական բաղադրիչների ոչ համաչափ բաշխվածություն: Դրա մասին վկայում են ՄԿԾ-ների ուսումնասիրությունները, ինչպես նաև ուսանողների հարցումները *ու փորձագիտական այցի ընթացքում կազմակերպված հանդիպումները*: Առկա է առարկաների հաջորդականության ապահովման խնդիր: *Բացակայում են նաև այս գործընթացների գնահատման մեխանիզմների արդյունավետության ուսումնասիրությունները*:

3.2. ՄՈՒՀ-ն ունի մասնագիտությունների կրթական ծրագրերի ուսումնառության ակնկալվող արդյունքներին համապատասխան դասավանդման և ուսումնառության մեթոդների ընտրության քաղաքականություն, ինչը նպաստում է ուսանողակենտրոն ուսուցմանը:

¹⁶ Ավելացվել է համալսարանի դիտարկումներից հետո:

¹⁷ Փոփոխվել է համալսարանի դիտողությունների հիման վրա: Հին տեքստում եղել է. «...Արտաքին շահակիցները քիչ են ներգրավված կրթական ծրագրերի մշակման կամ վերամշակման աշխատանքներում»:

¹⁸ Փոփոխվել է համալսարանի դիտողությունների հիման վրա: Հին տեքստում եղել է. «...Կրեդիտների բաշխումը վերջնարդյունքահեն չէ: Կրեդիտների բաշխվածությունը և ծանրաբեռնվածությունը փոխկապակցված չեն»:

Ուսումնասիրված 8 ՄԿԾ-ներում ՄՈՒՀ-ն ունի հստակ քարտեզագրում դասավանդման և ուսումնառության մեթոդների ու ակնկալվող արդյունքների վերաբերյալ: Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները վերանայվել են հիմք ընդունելով Ֆինլանդիայի Օուլուի համալսարանի փորձը: Վերանայվել է նաև ՀՊՄՀ-ի «Ուսանողների գիտելիքի ստուգման և գնահատման» կարգը, որը սահմանում է ուսանողների գիտելիքի գնահատման ձևավորող և ամփոփիչ մեխանիզմների կիրառումը, ինչը նպաստում է ուսանողակենտրոն ուսուցմանը:

Այդուհանդերձ, ուսանողակենտրոն ուսուցման պլանավորման պրակտիկան սովորողների կրթական գործունեության առավել ինքնուրույն կազմակերպման տեսանկյունից բարելավման կարիք ունի:

3.3. ՄՈՒՀ-ն ունի ուսանողների գնահատման քաղաքականություն՝ ըստ ուսումնառության արդյունքների, և ապահովում է ակադեմիական ազնվությունը:

ՄՈՒՀ-ն ունի ուսանողների գնահատման քաղաքականություն, որն առավել հստակ է իրականացվում դասընթացների մակարդակում:

Թեև ՄՈՒՀ-ում մշակվել է գրագողության կանխարգելման և ակադեմիական ազնվության ընթացակարգ, սակայն գրագողության կանխարգելման մեխանիզմները ոչ բոլոր ֆակուլտետներում են գործնականում լիարժեք աշխատում, ինչի մասին վկայում են նաև մագիստրոսական թեզերի ուսումնասիրությունները: Թեզերի գնահատման չափանիշները ոչ միշտ են հաշվի առնում ակադեմիական ազնվության ապահովման պահանջները: Միայն գրախոսի կարծիքը ակադեմիական ազնվության բավարար հիմք չէ:

Այդ հարցերը հստակ արտացոլված չեն նաև ՄՈՒՀ-ի ՄԿԾ-ներում: Ընդհանուր առմամբ, ակադեմիական ազնվության վերաբերյալ իրազեկումը լիարժեք չի իրականացվում և համահամալսարանական ըմբռնումը հստակ չէ:

3.4. ՄՈՒՀ-ի մասնագիտությունների կրթական ծրագրերը բովանդակային առումով համահունչ են նմանատիպ այլ ճանաչված մասնագիտությունների կրթական ծրագրերին և նպաստում են ուսանողների ու դասախոսների շարժունությանը:

ՄՈՒՀ-ը համեմատական բենչմարքինգի փորձեր է իրականացնում գործընկեր արտասահմանյան ՄՈՒՀ-երի հետ: Բենչմարքինգ իրականացնելու համար ՄՈՒՀ-ն ուսումնասիրում է միջազգային մոտեցումները ՄԿԾ-ների արդիականացման համար, այնուհետև վերլուծվում են ՄՈՒՀ-ի մոտեցումները և տեղայնացվում:

Այնուամենայնիվ, բենչմարքինգի իրականացումը համընդհանուր բնույթ չի կրում մեխանիզմներն ու նպատակները հստակ սահմանված չեն¹⁹: ՄՈՒՀ-ը կրթական ծրագրերի համապատասխանության միջոցով նպաստում է ուսանողների շարժունության բարձրացմանը, սակայն քանակական առումով օրինակները սակավ են: ՄՈՒՀ-ում սակավ են նաև լավագույն փորձի տարածման մեխանիզմները²⁰:

3.5. ՄՈՒՀ-ը որդեգրել է մասնագիտությունների կրթական ծրագրերի մշտադիտարկման, արդյունավետության գնահատման, բարելավման քաղաքականություն:

ՄՈՒՀ-ում առկա է ՄԿԾ-ների մշտադիտարկման և բարելավման քաղաքականություն, սակայն այդ քաղաքականությունը ինստիտուցիոնալ մակարդակում չի գործում և չի

¹⁹ Փոփոխվել է համալսարանի դիտողությունների հիման վրա: Հին տեքստում եղել է. «... Այնուամենայնիվ, ՄՈՒՀ-ը չունի բենչմարքինգի իրականացման հստակ մշակված համընդհանուր մոտեցումներ, իրականացման մեթոդաբանություն, մեխանիզմներն ու նպատակները»:

²⁰ Փոփոխվել է համալսարանի դիտողությունների հիման վրա: Հին տեքստում եղել է. «...ՄՈՒՀ-ում բացակայում են նաև լավագույն փորձի տարածման մեխանիզմները»:

վերածվել ՄՈՒՀ-ի գործունեության պրակտիկայի: Արտաքին շահակիցների ներգրավվածությունը ՄԿԾ-ների մշտադիտարկման, արդյունավետության գնահատման գործընթացում *բավարար չէ. չեն ներկայացվել արտաքին շահակիցների, ներառյալ գործատուների, կարիքների վերհանման ուսումնասիրությունները կամ շահակիցների ներգրավման գործուն մեխանիզմները:*

ԴԱՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ընդհանուր առմամբ ՄՈՒՀ-ի մասնագիտության կրթական ծրագրերը համապատասխանում են ՄՈՒՀ-ի որդեգրած առաքելությանը: ՄԿԾ-ներն այժմ գտնվում են արդիականացման փուլում: Այնուամենայնիվ, իրականացվող բարեփոխումները մասնակի են և առայժմ ինստիտուցիոնալացված չեն: ՄԿԾ-ների բարեփոխումների իրականացման հստակ քաղաքականություն և համընդհանուր մեխանիզմներ չկան, նկատելի է, որ բարեփոխումներն իրականացնելիս առանձնապես չի կարևորվել *գործատուների կարիքների* վերհանումն ու դրանց վերլուծությունը²¹:

ՄԿԾ-ների ակնկալվող վերջնարդյունքները հատուկ շեշտադրում են սովորողների ստեղծագործական որակների զարգացումը, սակայն դա հնարավոր է, եթե ուսանողը, ուսուցման գործընթացներում ակտիվ կերպով ներգրավվում է շարունակական հետազոտական գործունեության մեջ:

ՄԿԾ-ների արդիականացման տեսանկյունից դրական քայլ է Օուլուի համալսարանի հետ համագործակցությունը: Այդուհանդերձ, բավարար չափով չի տեղայնացվել դուրս բերված փորձը և մշակումներում բավարար չափով չեն հաշվի առնվել տեղական պահանջները, ինչպես նաև ՄՈՒՀ-ի ներքին շահակիցների կարիքները:

ՄԿԾ-ների բենչմարքինգի ընդհանրական մոտեցումը բացակայում է, ինչը կարող է հանգեցնել տարաբնույթ արդյունքների, ինչպես նաև խոչընդոտել դասախոսների ու ուսանողների շարժունության աճին: Ըստ էության, իրականացված բենչմարքինգը պետք է թույլ տար բացահայտելու համալսարանի կողմից իրականացվող ՄԿԾ-ների թույլ և ուժեղ կողմերը, մրցակցային առավելությունները և թերությունները, հակառակ դեպքում գործընթացը կարող է ապակողմնորոշող դեր խաղալ և խոչընդոտել գործընթացների արդյունավետ իրականացումը:

Համալսարանում աշխատանքներ պետք է տարվեն նաև ակադեմիական ազնվության չափանիշների մշակման ուղղությամբ: Ֆակուլտետները և ամբիոնները կարևորում են ակադեմիական ազնվության ապահովումը, սակայն համալսարանը դեռևս պետք է երաշխավորի, որ բոլոր ֆակուլտետների և կրթական ծրագրերի մակարդակում կան կիրառվող մեխանիզմներ և փորձ: ՄՈՒՀ-ը քայլեր չի ձեռնարկում ուսանողներին իրազեկելու ակադեմիական ազնվության էության և դրա ապահովման ուղղությամբ:

Գնահատման գործընթացների թափանցիկությունն ապահովվում է հաստատված չափանիշների և ձևավորող և ամփոփիչ գնահատման ռազմավարությունների կիրառմամբ:

ԵԶՐԱՀԱՆԳՈՒՄ. Հաշվի առնելով այն, որ ՀՊՄՀ-ի մասնագիտության կրթական ծրագրերը համապատասխանում են ՄՈՒՀ-ի որդեգրած առաքելությանը և մշակված են ըստ ուսումնառության վերջնարդյունքների, ինչպես նաև փորձ է արվել դասավանդման և

²¹ Փոփոխվել է համալսարանի դիտողությունների հիման վրա: Հին տեքստում եղել է. «...չի կարևորվել ամբիոնների»:

ուսումնառության մեթոդներն ու գնահատման համակարգը համապատասխանեցնել ուսումնառության վերջնարդյունքներին, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ ՀՊՄՀ-ն բավարարում է չափանիշ 3-րդ պահանջները: Այդուհանդերձ դեռևս ինստիտուցիոնալացված չէ ողջ գործընթացը և միջազգայնացման ու ուսանողների շարժունության խթանման ուղղությամբ դեռևս անելիքներ կան:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ. Համալսարանի ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը չափանիշ 3-ի պահանջներին գնահատվում է բավարար:

ԶԱՓԱՆԻՇ IV. ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐ

ՄՈՒՀ-ն ուսանողներին տրամադրում է համապատասխան աջակցություն՝ կրթական միջավայրի արդյունավետությունն ապահովելու նպատակով:

ՓՄՍՏԵՐ

4.1. ՄՈՒՀ-ում գործում են ուսանողների հավաքագրման, ընտրության և ընդունելության իրականացման հստակ մեխանիզմներ

ՀՊՄՀ-ում ուսանողների հավաքագրումը, ընտրությունն ու ընդունելությունն իրականացվում են ընդունելության համապատասխան կարգերի հիման վրա՝ ըստ հաստատված մասնագիտությունների ցանկի և հատկացված տեղերի: Համալսարանում բակալավրիատի առկա ուսուցման ուսանողների ընտրությունն ու ընդունելությունն իրականացվում է միասնական քննությունների արդյունքների հիման վրա, իսկ հեռակա բաժնի ընդունելությունը՝ ՀՀ պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների հեռակա ուսուցման ընդունելության կանոնների համաձայն: Մագիստրատուրայի մակարդակով ուսանողների ընդունելության գործընթացը կազմակերպում և իրականացնում է համալսարանի ընդունող հանձնաժողովը: Ըստ սահմանված ժամանակացույցի՝ համալսարանի տարբեր աշխատակիցներ մասնագիտական կողմնորոշման և ՄՈՒՀ-ի կրթական հնարավորությունների մասին իրազեկման նպատակով պարբերաբար այցելում են Երևան քաղաքի և մարզերի դպրոցներ և խորհրդատվական ու բացատրական միջոցառումներ կազմակերպում: Հատկանշական է, որ իրականացված միջոցառումների արդյունքում գրանցվել է դիմորդների քանակի աճ:

Նոր ընդունված ուսանողներին կրթական գործընթացներում ինտեգրելու նպատակով կազմակերպվում են տեղեկատվական բնույթի հանդիպումներ ռեկտորի, դեկանների, ամբիոնի վարիչների հետ: Ավելի բարձր կուրսի ուսանողները աջակցում և ծանոթացնում են համալսարանի ենթակառուցվածքային ռեսուրսներին: Ուսանողների իրազեկվածությունը համալսարանի վերաբերյալ բարձրացնելու, սահմանված էթիկայի նորմերին և իրենց պարտականություններին ծանոթացնելու նպատակով ՀՊՄՀ Որակի ապահովման ուղեցույցում անդրադարձ է կատարվել այդ հարցերին: Սակայն, ուսանողների հետ փորձագիտական խմբի հանդիպման արդյունքում պարզ դարձավ, որ նրանցից ոչ բոլորն են ծանոթ ուղեցույցին:

4.2. ՄՈՒՀ-ը որդեգրել է ուսանողների կրթական կարիքների ուսումնասիրության քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Համալսարանում ուսանողների կարիքների վերհանումն իրականացվում է ոչ ֆորմալ կերպով՝ ուսանողների և Ուսանողական խորհրդի կողմից բարձրացվող հարցերը

քննարկվում են համալսարանի ղեկավարության հետ, սակայն, առանց հստակ ժամանակացույցի: Համալսարանը ժամանակ առ ժամանակ իրականացնում է հարցումներ, որոնց արդյունքում փորձ է արվում վերհանել ուսանողների կարիքները: 2014-2015թթ. ՀՊՄՀ-ում մշակվել են հարցաշարեր, որոնց միջոցով փորձ է արվել վերհանել են ուսանողների՝ կրթական ծրագրերից բավարարվածության աստիճանը, ինչպես նաև նյութատեխնիկական ռեսուրսների արդյունավետությունը և հասանելիությունը:

Ուսանողների կարիքների վերհանման արդյունքում առանձնակի դեպքերում կատարվել են բարելավումներ, ինչպես օրինակ ուսանողների առաջարկներով վերանայվել է մանկավարժական պրակտիկային հատկացվող ժամաքանակը: Այնուամենայնիվ, ուսանողների կարիքների վերհանման գործող մեխանիզմների արդյունավետությունը չի գնահատվել, համընդհանուր և համակարգված մոտեցում այս հարցում չկա:

Հատուկ կարիքներ ունեցող ուսանողների կարիքների վերհանում չի իրականացվում, չնայած որ ՀՊՄՀ թանգարանում, ինչպես նաև հատուկ կրթության ֆակուլտետում համապատասխան պայմաններ ստեղծված են տեսողական խնդիրներ ունեցող ուսանողների համար: Նշված փորձը կարելի է կիրառել նաև համալսարանի այլ ստորաբաժանումներում:

4.3. ՄՈՒՀ-ը ստեղծում է լրացուցիչ պարապմունքներ կազմակերպելու և խորհրդատվություն տրամադրելու հնարավորություններ՝ ուսանողների արդյունավետ ուսումնառությանը նպաստելու համար

Ուսանողների արդյունավետ ուսումնառությանը նպաստելու նպատակով համալսարանը ստեղծում է լրացուցիչ պարապմունքներ կազմակերպելու և խորհրդատվություն տրամադրելու հնարավորություններ: Լրացուցիչ պարապմունքներն ու խորհրդատվություններն իրականացվում են ըստ համապատասխան ամբիոնների կողմից կազմված ծրագրերի և ժամանակացույցի, որոնցով առաջնորդվում են թե՛ դասախոսները, թե՛ ուսանողները: Խորհրդատվությունները հիմնականում կազմակերպվում են ավարտական և անհատական աշխատանքների կատարման ընթացքում: Խորհրդատվություն կամ աջակցություն ստանալու նպատակով ուսանողները կարող են դիմել համապատասխան մարմիններին: Մի շարք ֆակուլտետներում գործում է կուրսղեկ-խորհրդատուների ինստիտուտը: Համապատասխան համակարգված ուղղորդում իրականացվում է նաև մանկավարժական տարբեր պրակտիկաների ընթացքում:

4.4. ՄՈՒՀ-ում սահմանված է վարչական աշխատակազմին դիմելու հստակ կանոնակարգ և ժամանակացույց՝ ուսանողներին օժանդակություն և ուղղորդում տրամադրելու նպատակով

Չնայած ուսանողներին աջակցելու և ուղղորդելու նպատակով վարչական աշխատակազմին դիմելու հստակ կանոնակարգ և ժամանակացույց չկա, այնուամենայնիվ, ոչ ֆորմալ կերպով այն իրականացվում է: ՀՊՄՀ-ն հնարավորություն է ընձեռում ուսանողներին դասից դուրս հաղորդակցվելու դասախոսների և վարչական կազմի հետ, իսկ յուրաքանչյուր հինգշաբթի նրանք հնարավորություն ունեն հանդիպելու ռեկտորի հետ: Ուսանողներն, ընդհանուր առմամբ, գոհ են, որ օժանդակություն և ուղղորդում ստանալու նպատակով պարզապես կարող են դիմել համապատասխան մարմիններին, և որպես կանոն իրենց հարցերին ընթացք է տրվում: Այդուհանդերձ, ֆակուլտետից ֆակուլտետ գործընթացի արդյունավետությունը փոփոխվում է: ՄՈՒՀ-ը ևս գիտակցում է, որ դեռևս չկա գործընթացի կառավարման միասնական համակարգ և համարում է այն որպես բարելավման անհրաժեշտություն ունեցող ուղղություն:

4.5. ՄՈՒՀ-ում գործում են ուսանողների կարիերային նպաստող ծառայություններ

ՀՊՄՀ-ում ուսանողների կարիերային նպաստող ծառայությունների մատուցման համար հիմնականում պատասխանատու է Համալսարան-գործատու համագործակցության կենտրոնը: Կենտրոնը ուսանողների համար պարբերաբար կազմակերպում է սեմինարներ, տարբեր դասընթացներ, ավարտական կուրսի ուսանողների որոշակի հմտությունների (CV, ուղեկցող նամակներ և այլն) ձևավորման նպատակով՝ խորհրդատվական հանդիպումներ: Սակայն փորձագետների հետ հանդիպած ուսանողների մեծ մասը կամ տեղյակ չէր կենտրոնի մասին, կամ էլ դեռ չի օգտվում նրա ծառայություններից: Կառույցն ուսանողներին ուղղորդելու և օժանդակելու հարցում դեռևս մեծ դերակատարում չունի: **Հարկ է նշել, որ Համալսարան-գործատու համագործակցության կենտրոնը արդեն երեք տարի է գործում ՄՈՒՀ-ում, սակայն գործունեության արդյունավետության գնահատում դեռ չի կատարվել:** Թեև այս կառույցի գործունեության արդյունքում համագործակցության հուշագրեր են ստորագրվել մի շարք կազմակերպությունների հետ, այնուամենայնիվ, աշխատաշուկայի ուսումնասիրման աշխատանքներ դեռևս չեն իրականացվել, շրջանավարտների զբաղվածության վերաբերյալ վերլուծություններ չկան:

Տեմպուս ԱՐԱՐՍ ծրագրի շրջանակներում համատեղ մշակվել է գործատուների կարիքների ուսումնասիրման հարցաշար, սակայն, համապատասխան վերլուծություններ ըստ ՄԿԾ-ների դեռևս չկան: Շրջանավարտների տվյալների բազան ձևավորման փուլում է: Համալսարան-գործատու համագործակցության կենտրոնը դեռ ամբողջովին ինտեգրված չէ համալսարանական կյանքին:

4.6. ՄՈՒՀ-ն աջակցում է ուսանողներին՝ ներգրավվելու հաստատության գիտահետազոտական աշխատանքներում

ՄՈՒՀ-ում գործում է Ուսանողական գիտական ընկերություն (ՈւԳԸ), որը պարբերաբար կազմակերպում է գիտաժողովներ, սեմինարներ, գիտահանրամատչելի դասախոսություններ, բանավեճեր ուսանողների ներգրավվածությամբ: Չնայած որ վերջին տարիներին գիտահետազոտական աշխատանքներում ներգրավված ուսանողների քանակի աճ է նկատվում, այնուամենայնիվ, ներգրավվածության ներկայացուցչականությունը ցածր է ՄՈՒՀ-ի ուսանողների քանակի համեմատ:

Առանձին ֆակուլտետներում ուսանողների և դասախոսների համատեղ հոդվածների տպագրման փաստեր կան, սակայն դրանք համամասնորեն բաշխված չեն բոլոր ֆակուլտետների և մասնագիտությունների ուղղությամբ:

2014թ.-ին նկատվել է ուսանողների մասնակցությամբ տպագրված աշխատանքների թվի աճ: Սակայն, այդ աշխատանքների գնահատման որակական տվյալները բացակայում են: Ուսանողների որոշ տոկոս ներգրավված է ՀՀ ԿԳՆ Գիտության պետական կոմիտեի կողմից ֆինանսավորվող ծրագրերում, որը պարտադիր պահանջ է պետական ֆինանսավորմամբ իրականացվող ծրագրերի համար: Այնուամենայնիվ համալսարանը չունի հետազոտական աշխատանքներում ուսանողների ներգրավվածությունը խթանող հստակ քաղաքականություն, ինչպես նաև չկան հստակ մեխանիզմներ, որոնք կապահովեն ուսանողների ներգրավվածությունը գիտահետազոտական աշխատանքներում:

4.7. ՄՈՒՀ-ում գործում է ուսանողների իրավունքների պաշտպանության համար պատասխանատու մարմին

Համալսարանի ուսանողների իրավունքներն ու պարտականություններն ամրագրված են ՀՀ օրենսդրությամբ և համալսարանի ներքին կարգապահական կանոններում: ՀՊՄՀ ուսանողների իրավունքների պաշտպանությամբ զբաղվող կառույցներից է Ուսանողական խորհուրդը, որը գործում է իր կանոնադրությանը համապատասխան և նախատեսված է ուսանողների շահերի պաշտպանության, ուսանողների կարիքների վերհանման, իրազեկման, կառավարման տարբեր մարմիններում ներկայացման, համալսարանի ներքին կարգապահության պահպանման, ուսանողների հանգստի և ժամանցի կազմակերպման

համար: Փորձագիտական խմբի դիտարկումներից պարզ դարձավ, որ Ուսանողական խորհրդի գործունեությունն ավելի շատ միտված է միջոցառումների կազմակերպմանը, քան կրթական կարիքների վերհանմանը և ուսանողների իրավունքների պաշտպանությանը:

Ուսանողների իրավունքների պաշտպանության հարցերով զբաղվում են նաև համալսարանի ռեկտորը, կառավարման մարմինները՝ Կառավարման խորհուրդն ու Գիտական խորհուրդը, որոնցում ներկայացուցչական սկզբունքով ներգրավված են նաև ուսանողներ: Էթնիկ փոքրամասնությունների և հատուկ կարիքներ ունեցող ուսանողների իրավունքների պաշտպանությանը անդրադարձ չի կատարվում:

Ուսանողների իրավունքներն ու պարտականություններն ամրագրված են ուսանողի հետ կնքվող պայմանագրերում, ինչպես նաև Որակի ապահովման ուղեցույցում:

Համալսարանում բողոքարկման գործընթացը կանոնակարգվում է որակի ապահովման ձեռնարկում զետեղված հատուկ կարգով: Սակայն ուսանողների մեծամասնությունը տեղյակ չէ, որ բողոքարկման գործընթացի վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվություն տրամադրվում է որակի ապահովման ուղեցույցում: Համալսարանը ևս գիտակցում է, որ այս գործընթացը բարելավման կարիք ունի, քանի որ ուսանողների բողոքների և դրանց հիման վրա խնդիրների լուծման տվյալները քանակական վերլուծության դեռևս չեն ենթարկվել:

4.8. ՄՈՒՀ-ում գործում են ուսանողների կրթական, խորհրդատվական և մատուցվող այլ ծառայությունների գնահատման և որակի ապահովման մեխանիզմներ

Որպես ուսանողների կրթական, խորհրդատվական և այլ մատուցվող ծառայությունների գնահատման և որակի ապահովման մեխանիզմներ դիտվում են ուսանողների հարցումները, որոնց միջոցով, մասնավորապես, գնահատվել են ՄԿԾ-ները: Սակայն այս հարցումները պարբերական բնույթ չեն կրում և համակարգված կերպով չեն իրականացվում:

ԴՍՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՊՄՀ-ի ուսանողները համալսարանից ստանում են համապատասխան աջակցություն: Սակայն կրթական միջավայրն առավել արդյունավետ դարձնելուն խոչընդոտում է համապատասխան քաղաքականությունների և ընթացակարգերի արդյունավետության վերաբերյալ վերլուծությունների բացակայությունը: Այդ վերլուծությունները թույլ կտային վերահսկել գործընթացները, գնահատել առկա վիճակը և համապատասխան բարելավումներ կատարել:

Կրթական միջավայրի արդյունավետությունը կախված է նաև այն բանից, թե որքանով են բավարարվում ուսանողների տարատեսակ կարիքները: Մինչդեռ ՄՈՒՀ-ում ուսանողների կրթական կարիքների վերհանման մեխանիզմների ոչ լիարժեքությունը նվազեցնում է համալսարանի գործունեության գնահատման հնարավորությունը: Ոչ նպատակային հարցումները և Ուսանողական խորհրդի կողմից ոչ ֆորմալ կերպով բարձրացվող հարցերը չեն կարող բավարար չափով վերհանել ուսանողների բոլոր կարիքները: Փորձագիտական խումբը գտնում է, որ համալսարանը պետք է բավարար ուշադրություն դարձնի նաև հատուկ կարիքներ ունեցող ուսանողների և էթնիկ փոքրամասնությունների իրավունքների պաշտպանմանն ու կարիքների վերհանմանը՝ հնարավորինս նպաստելով վերջիններիս ինտեգրմանն ու հարմարմանը ուսանողական կյանքին:

Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում լրացուցիչ պարապմունքներ կազմակերպելու, խորհրդատվություն տրամադրելու համակարգը, ինչպես նաև ուսանողների համար կազմակերպվող տարբեր միջոցառումներն ու սեմինարները:

Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում նաև այն փաստը, որ ուսանողները օժանդակություն և ուղղորդում ստանալու նպատակով կարող են դիմել անմիջապես վարչական անձնակազմին և համապատասխան արձագանք ստանալ: Այնուամենայնիվ գործընթացը դեռևս կանոնակարգման անհրաժեշտություն ունի:

Համալսարան-գործատու համագործակցության կենտրոնի ստեղծումը կարևոր քայլ է՝ ուսանողներին աշխատաշուկա մուտք գործելուն նախապատրաստելու և աշխատաշուկայի վերլուծություն իրականացնելու տեսանկյունից: Այն նաև լավ հնարավորություն է ընձեռում ՄՈՒՀ-ին գնահատելու պրակտիկաների կազմակերպման արդյունավետությունը, ինչպես նաև ուսումնասիրելու՝ որքանով են վերջիններս նպաստում ակնկալվող վերջնարդյունքների ձեռքբերմանը: Չնայած ՄՈՒՀ-ում կենտրոնն արդեն բավական ժամանակ գործում է, այնուամենայնիվ, ուսանողների օժանդակությանը միտված գործընթացները բավարար չափով չեն իրականացվում, ինչը մեծ խթան կարող է հանդիսանալ ուսանողների հետագա աշխատանքային գործունեության ուղղորդման տեսանկյունից:

Ուսանողների կամընտրական դասընթացների ընտրության առումով ևս մասնագիտական կողմորոշումը թերի է:

Փորձագիտական խումբը գտնում է, որ ուսումնառության գործընթացում հետազոտական բաղադրիչի նվազ արտահայտվածությունը, ինչպես նաև հիմնականում մագիստրոսների և ասպիրանտների ներգրավվածությունը գիտահետազոտական աշխատանքներում սահմանափակում են ուսանողների քննադատական մտածողության և հետազոտական կարողությունների ձևավորման հնարավորությունները:

Ուսանողական խորհրդի գործունեությունը որպես ուսանողների իրավունքների պաշտպանության համար պատասխանատու հիմնական մարմին շատ կարևոր է:

Փորձագիտական խումբը գտնում է, որ ուսանողների կրթական, խորհրդատվական և մատուցվող այլ ծառայությունների գնահատման ու որակի ապահովման մեխանիզմների ոչ լիարժեքությունը, խոչընդոտ կարող է հանդիսանալ ուսանող-ՄՈՒՀ փոխհարաբերության արդյունավետության տեսանկյունից:

ԵԶՐԱՀԱՆԳՈՒՄ. Փորձագիտական խումբը գտնում է, որ ՀՊՄՀ-ն բավարարում է չափանիշ 4-ի պահանջները, քանի որ արդյունավետ կրթական միջավայր ապահովելու նպատակով ուսանողներին տրամադրվում է համապատասխան աջակցություն և խորհրդատվություն: Ուսանողների հավաքագրման և ընդունելության քաղաքականությունները բավականին հստակ են և կանոնակարգված: Ուսանողների իրավունքների պաշտպանությամբ զբաղվում են ՄՈՒՀ-ի մի քանի մարմիններ:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ. Փորձագիտական խումբը ՀՊՄՀ ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը ՉԱՓԱՆԻՇ 4-ի պահանջներին գնահատում է **բավարար**:

ՉԱՓԱՆԻՇ V. ԴՐՈՖԵՍՈՐԱԴԱՍԱԽՈՍԱԿԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՕԺԱՆԴԱԿ ԿԱԶՄ

ՄՈՒՀ-ի առաքելությանը հասնելու և ՄԿԾ-ների նպատակներն իրականացնելու համար հաստատությունն ապահովված է անհրաժեշտ մասնագիտական որակներ ունեցող

պրոֆեսորադասախոսական և ուսումնաօժանդակ կազմով:

ՓԱՍՏԵՐ

5.1. ՄՈՒՀ-ում գործում են կրթական ծրագրերն իրականացնելու համար անհրաժեշտ որակավորումներ ունեցող պրոֆեսորադասախոսական և ուսումնաօժանդակ կազմի ընտրության քաղաքականություն և ընթացակարգեր:

ՀՊՄՀ-ում ՊԴ կազմի աշխատանքի ընդունումն իրականացվում է պայմանագրային հիմունքներով, որին նախորդում է պաշտոնի հավակնորդի բաց մրցութային կարգով ընտրությունը:

Պրոֆեսորադասախոսական կազմի հավաքագրումն իրականացվում է ՊԴ կազմի ձևավորման կանոնակարգով, որտեղ սահմանվում են մասնագիտական առաջնագրային չափանիշները, մրցութային ընտրության և պաշտոնների տեղակալման կարգն ու պայմանները:

Ուսումնաօժանդակ կազմն ընտրվում է համալսարանի ստորաբաժանումների աշխատատեղերի տարակարգերով և դրանց զբաղեցման կանոնակարգով: Կանոնակարգերը հաստատված են ՄՈՒՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից:

Փորձագիտական խմբի ուսումնասիրություններից պարզ դարձավ, որ ուսումնաօժանդակ կազմի հարաբերակցությունն ուսանողների հետ հաշվարկված չէ: Չնայած փաստաթղթերի առկայությանը, ՊԴ կազմի և ուսումնաօժանդակ կազմերի ընտրության և հեռացման քաղաքականության արդյունավետությունը գնահատված չէ: ՄՈՒՀ-ում չի իրականացվում նաև մարդկային ռեսուրսների պլանավորում:

5.2. ՄՈՒՀ-ի յուրաքանչյուր կրթական ծրագրի համար սահմանված են պրոֆեսորադասախոսական կազմի մասնագիտական որակներին ներկայացվող հստակ պահանջներ:

ՀՊՄՀ-ն ունի ՊԴ կազմի ձևավորման կանոնակարգ, որտեղ ներկայացված են ՄՈՒՀ-ի ՊԴ ողջ կազմին ներկայացվող պահանջները: Փորձագիտական ուսումնասիրությունները ցույց տվեցին, սակայն, որ առանձին ՄԿԾ-ների համար ՊԴ կազմի մասնագիտական որակներին ներկայացվող պահանջները հստակ ներկայացված չեն, չնայած այն փաստին, որ ՄՈՒՀ-ի ինքնավերլուծության մեջ նշված է, որ յուրաքանչյուր մասնագիտության համար դասախոսներ ընտրելիս ՄՈՒՀ-ն հաշվի է առնում թեկնածուների բազային կրթությունը, աշխատանքային (դասավանդման) փորձը և այլ չափանիշներ: ՄՈՒՀ-ը մշակել է նաև աշխատանքային նկարագրեր, որտեղ ներկայացվում են ՊԴ կազմի գործառույթները, այնուամենայնիվ վերջիններս շատ ընդհանրական են:

5.3. ՄՈՒՀ-ը սահմանել է հստակ քաղաքականություն և ընթացակարգեր դասախոսական կազմի պարբերաբար գնահատման համար:

ՄՈՒՀ-ում առկա է ՊԴ կազմի գնահատման ընթացակարգ: ՊԴ կազմի գնահատման մեխանիզմներից են ինքնագնահատումը, հարցումները, գործընկերային գնահատումը՝ ամբիոնի վարիչի և գործընկերների կողմից: Համալսարանի բոլոր ամբիոններում ներդրվել է դասախոսի թղթապանակ, որի նպատակն է իրականացնել ՊԴ կազմի մասնագիտական որակների պարբերական գնահատում: Թղթապանակը ներառում է մանրամասն տեղեկություններ դասախոսի մասին. նրա գիտական աստիճանը, կոչումը, ծանրաբեռնվածությունը, դասավանդվող առարկաների նկարագրերը, գիտական հրապարակումները, մեթոդական աշխատանքը, դասալսումների, պրակտիկաների դիտարկման արդյունքները և այլն:

Նշենք, որ գնահատման գործիքների և մեխանիզմների արդյունավետությունը գնահատված չէ:

5.4. Պարբերաբար իրականացվող ներքին և արտաքին գնահատումների արդյունքում, բացահայտված կարիքներին համապատասխան, ՄՈՒՀ-ն իրականացնում է դասավանդողների կատարելագործմանն ուղղված միջոցառումներ

ՄՈՒՀ-ն իրականացնում է դասավանդողների կատարելագործմանն ուղղված միջոցառումներ /ինքնավերլուծության մեջ նշվում է, որ դասախոսների 32%-ը վերապատրաստվել է, ընդ որում ընդհանուր առմամբ տարբեր մասնագիտություններով, կազմակերպվել է 133 վերապատրաստման դասընթաց/, սակայն դրանք *փոխկապակցված չեն եղել* վերհանված կարիքների հետ²²: Իրականացված վերապատրաստումները, ինչպես փորձագիտական խումբը տեղեկացավ այցի ժամանակ, հիմնականում նորարարական և մեթոդական ուղղությամբ են: Վերապատրաստումներն իրականացվում են օտար լեզուների, SS, մանկավարժության և մեթոդիկայի, ներառական կրթության բնագավառներում, իսկ մասնագիտական վերապատրաստումները սակավաթիվ են, վերջերս են սկսվել և համակարգված չեն: Պարզ չէ, թե արդյո՞ք այդ վերապատրաստումներն իրականացվում են ներքին և արտաքին գնահատումների արդյունքում. *որն է վերլուծություն դրա վերաբերյալ փորձագիտական խմբին չի տրամադրվել*: Հարկ է նշել նաև, որ իրականացվող վերապատրաստումների արդյունավետությունը գնահատված չէ:

5.5. ՄՈՒՀ-ը երաշխավորում է մասնագիտությունների կրթական ծրագրերի՝ համապատասխան պրոֆեսորադասախոսական կազմով ապահովվածության կայունությունը:

ՄՈՒՀ-ն աշխատում է մասնագիտությունների կրթական ծրագրերի համապատասխան պրոֆեսորադասախոսական կազմով ապահովվածության ուղղությամբ: Վերջին տարիներին ՊԴ կազմը համալրվել է 22 ԳԱԱ ամդամներով և թղթակից անդամներով, որոշակի աճ է գրանցվել նաև վերջին երեք տարիներին ՄՈՒՀ-ի ՊԴ կազմում գիտությունների դոկտորների և թեկնածուների տոկոսային ցուցանիշներում: Ներկայումս ՊԴ կազմի 13%-ն ունի գիտությունների դոկտորի աստիճան, իսկ 45%-ը գիտությունների թեկնածուի աստիճան:

Համալսարանը չի իրականացնում ՊԴ կազմի հոսունության վերլուծություն: Չկան նաև մասնագետների պահանջարկի վերլուծություններ:

5.6. ՄՈՒՀ-ում գործում են պրոֆեսորադասախոսական կազմի մասնագիտական առաջընթացի ապահովման քաղաքականություն ու ընթացակարգեր:

ՄՈՒՀ-ում գործում են պրոֆեսորադասախոսական կազմի մասնագիտական առաջընթացի ապահովման որոշակի ընթացակարգեր /օր. դոցենտի, պրոֆեսորի պաշտոնի համար նախատեսված/: Աշխատանքային բարձր ցուցանիշներ ցուցաբերելու համար կիրառվում են խրախուսման տարբեր միջոցներ. շնորհակալագրեր, պարգևատրումներ, միանվագ դրամական պարգևատրում, հուշամեդալով պարգևատրումներ: ՀՊՄՀ-ում նաև մշակվել է սկսնակ աշխատակազմի խրախուսման քաղաքականություն և հետազոտական գործունեության զարգացման ծրագիր, որը միտված է լուծելու պրոֆեսորադասախոսական կազմի մասնագիտական առաջընթացի ապահովման խնդիրները:

5.7. ՄՈՒՀ-ն ունի անհրաժեշտ վարչական և ուսումնաօժանդակ աշխատակազմ՝ ռազմավարական նպատակների իրականացման համար:

ՄՈՒՀ-ն ունի անհրաժեշտ վարչական և օժանդակ անձնակազմ ռազմավարական նպատակների իրականացման համար, սակայն նրանց գործունեության գնահատում չի

²² Փոփոխվել է համալսարանի դիտողությունների հիման վրա: Հին տեքստում եղել է. «...դրանք համակարգված չեն, ինչպես նաև փոխկապակցված չեն եղել»:

իրականացվում, ինչպես նաև վարչական անձնակազմի կարողությունների զարգացմանն ուղղված վերապատրաստումներ չեն կազմակերպվում:

Հարկ է նշել, որ վերապատրաստումներ են կազմակերպվել բոլոր վարչական աշխատողների համար՝ «Մայքրի» փաստաթղթաշրջանառության ծրագրի ներդրման նպատակով, ինչպես նաև հաշվապահության բաժնի աշխատակիցների համար՝ 2013 թվականին ՄՈՒՀ-ի կողմից ձեռքբերված Հաշվապահական հաշվառման ավտոմատացված ՀԾ-Հաշվապահ-6 ծրագրով աշխատելու նպատակով:

Մշակվել են ՊԴ և վարչական ու ուսումնաօժանդակ կազմերի վերապատրաստման ձեռնարկներ՝ միջազգային փորձագետների խորհրդատվությամբ:

ԴԱՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՀՊՄՀ-ն ունի անհրաժեշտ պրոֆեսորադասախոսական և ուսումնաօժանդակ կազմ ՄՈՒՀ-ի առաքելությունը և ՄԿԾ-ների նպատակներն իրականացնելու համար: Չնայած ՄՈՒՀ-ն ունի մասնագետների ընտրության հստակ պահանջեր և ընթացակարգ, առանձին ՄԿԾ-ների համար ՊԴ կազմի մասնագիտական որակներին ներկայացվող պահանջները հստակ ներկայացված չեն:

Կարևորվում է մասնագետների որակավորումների համապատասխանությունը դասավանդվող դասընթացներին, քանի որ շատ հաճախ դասընթացի վերջարդյունքների ապահովումը կախված է այն հանգամանքից, թե որքանով է հաջողվում համալրել ՊԴ կազմը համապատասխան որակավորումներ ունեցող մասնագետներով:

ՀՊՄՀ-ում իրականացվում են պրոֆեսորադասախոսական և ուսումնաօժանդակ կազմի որակավորման բարձրացման աշխատանքներ, սակայն կարիքների վերհանման հստակ մեխանիզմների բացակայությունը, ինչպես նաև դասախոսների կարիքների վերհանման ոչ ֆորմալ բնույթը կարող են վտանգ ներկայացնել հիմնական խնդիրների բացահայտման և լուծման համար: պրոֆեսորադասախոսական կազմի մասնագիտական զարգացմանը համալսարանի կողմից տրամադրվող ռեսուրսները սահմանափակ են, մասնագիտական զարգացումը հիմնականում իրականացվում է դասախոսների անհատական նախաձեռնությամբ:

Պրոֆեսորադասախոսական կազմի վերապատրաստման համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ ուսումնասիրություններ չեն իրականացվել: Անհրաժեշտ է վերհանել պրոֆեսորադասախոսական կազմի կարիքները, պլանավորել և պարբերաբար կազմակերպել վերապատրաստում: Անհրաժեշտ է վերանայել ՊԴ կազմի վերապատրաստման մոտեցումները՝ մշակելով հստակ քաղաքականություն և ընթացակարգեր, ըստ ամբիոնների իրականացնել դասախոսների կարիքների վերլուծություն՝ բացահայտելու, թե ինչ հնարավոր սպառնալիքներ կան կազմի կայունության երաշխավորման համար: Այս գործառույթը կարող է վերապահվել նաև ուսումնամեթոդական վարչությանը:

Պրոֆեսորադասախոսական կազմի մասնագիտական վերապատրաստումների ոչ հաճախ կազմակերպումը նույնպես խնդիրներ կարող է առաջացնել ՄԿԾ-ների նպատակների իրագործման տեսանկյունից:

ԵԶՐԱՀԱՆԳՈՒՄ. Հաշվի առնելով այն, որ ՀՊՄՀ-ն ունի անհրաժեշտ վարչական, պրոֆեսորադասախոսական և ուսումնաօժանդակ կազմ ՄՈՒՀ-ի առաքելությունն

իրականացնելու համար, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ ՀՊՄՀ-ն բավարարում է չափանիշ 5-ի պահանջները: Ընդհանուր առմամբ կարելի է փաստել, որ ՄՈՒՀ-ում գործում են կրթական ծրագրերն իրականացնելու համար անհրաժեշտ որակավորումներ ունեցող պրոֆեսորադասախոսական և ուսումնասօժանդակ կազմի ընտրության քաղաքականություն և ընթացակարգեր:

ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ: Համալսարանի ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը չափանիշ 5-ի պահանջներին գնահատվում է բավարար:

ՉԱՓԱՆԻՇ VI. ՀԵՏԱԳՈՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ

ՄՈՒՀ-ն ապահովում է հետազոտական գործունեության իրականացումը և կապն ուսումնառության հետ:

Փաստեր

- 6.1. ՄՈՒՀ-ում առկա է հետազոտական ոլորտում իր հետաքրքրությունները և հավակնություններն արտահայտող ռազմավարություն:

ՄՈՒՀ-ի 2010-2015թթ. Ռազմավարական ծրագրում ներկայացված են համալսարանի գիտական գործունեության զարգացման հիմնախնդիրները: Այնուամենայնիվ, ինչպես փաստաթղթերի ուսումնասիրությունից, այնպես էլ փորձագիտական այցի ընթացքում կատարված դիտարկումներից պարզ դարձավ, որ ՄՈՒՀ-ում առկա չէ հետազոտական ոլորտում ՀՊՄՀ հավակնություններն ու հետաքրքրություններն արտահայտող հստակ ձևակերպված ռազմավարություն՝ ամրագրված գիտական ուղղություններով, որոնց համապատասխան մշակվում և ծավալվում է ամբիոնների և գիտակրթական կենտրոնների գիտական գործունեությունը: Չնայած որ համալսարանը հավակնում է դառնալ նորարարական հետազոտական և գիտամանկավարժական ուղղվածության ՄՈՒՀ, դեռևս մշակված չեն պատշաճ հայեցակարգեր և մեխանիզմներ այս անցումն ապահովելու համար: Հարկ է նաև նշել, որ որպես մանկավարժական հաստատություն, սակավաթիվ են հանրակրթական դպրոցի և դրանում առկա հիմնախնդիրների վերաբերյալ համակարգված հետազոտությունները:

- 6.2. ՈՒՀ-ն ունի երկարաժամկետ ռազմավարություն և միջնաժամկետ ու կարճաժամկետ ծրագրեր, որոնք արտահայտում են հետազոտության ոլորտում ՄՈՒՀ-ի հետաքրքրությունները և հավակնությունները:

ՄՈՒՀ-ն ունի միջնաժամկետ ու կարճաժամկետ ծրագրեր, արտահայտված դասախոսների անհատական պլանների, մասամբ նաև ամբիոնների պլանների մեջ, որոնք արտահայտում են հետազոտության ոլորտում ՄՈՒՀ-ի հետաքրքրությունները և հավակնությունները: Տարբեր թիրախային խմբերի հետ հանդիպումներից պարզ դարձավ, որ ՄՈՒՀ-ի հիմնական հետազոտական ուղղությունները մանկավարժությունն ու հոգեբանությունն են: Միջնաժամկետ և կարճաժամկետ հետազոտական ծրագրեր են իրականացվում նաև ՀՀ ԿԳՆ Գիտության պետական կոմիտեի հետ համագործակցության շրջանակում (բազային և թեմատիկ ֆինանսավորմամբ), որոնք ընդգրկում են հենց մանկավարժության ու հոգեբանության ոլորտները: Այնուամենայնիվ, ՊԳ կազմը հիմնականում իրականացնում է անհատական հետազոտություններ անձնական հետաքրքրություններից ելնելով, իսկ ամբիոնային ուղղվածության ընդհանուր գիտահետազոտական աշխատանքների թիվը մեծ չէ: Այսպիսի “մասնատված” գործելակերպը հնարավորություն չի ընձեռում ֆակուլտետային կամ համալսարանական մակարդակներում երկարաժամկետ ռազմավարական պլանավորման և դրա իրագործման համար:

6.3. ՄՈՒՀ-ն ապահովում է հետազոտությունների իրականացումը և իր զարգացումը՝ հստակ քաղաքականության և ընթացակարգերի միջոցով:

ՀՊՄՀ-ն ապահովում է հետազոտությունների իրականացումը որոշակի քաղաքականության և ընթացակարգերի միջոցով, սակայն ՄՈՒՀ-ում առկա չեն այնպիսի ընթացակարգեր, որոնք պետք է սահմանեն համալսարանի գետահետազոտական գերակա ուղղությունների հետ առնչությունը, ռեսուրսների պլանավորումը, ՊԴ կազմի ծանրաբեռնվածության արդյունավետ բաշխվածության և գետահետազոտական աշխատանքի գնահատման ցուցանիշները:

Գիտական և կրթական խնդիրները լուծելու համար իրականացվել է որոշակի քաղաքականություն և կատարվել են ենթակառուցվածքային փոփոխություններ, ինչի շնորհիվ ուրոտը համալրվել է նոր մասնագետներով, համեմատաբար աճել է գիտական գործունեության մեջ դասախոսների ներգրավվածությունը: Որոշակի ֆինանսական միջոցներ են ներդրվել նոր գիտական լաբորատորիաների և գիտակրթական կենտրոնների հիմնադրման համար, ֆինանսական աջակցություն է ցուցաբերվել երիտասարդ գիտնականներին գրախոսվող պարբերականներում տպագրվելու նպատակով: Սակայն այդ միջոցները դեռևս բավարար չեն գիտական և նորարարական հետազոտություններ իրականացնելու համար: Հետազոտական աշխատանքները համակարգված բնույթ չեն կրում, հատվածային են, չեն ծածկում ամբողջ տիրույթը, ինչի հետևանքով խզվում է կապը հետազոտական գործունեության և ուսումնառության գործընթացների միջև:

Թերի է ամբիոնների գիտական գործունեության, հետազոտական աշխատանքների պլանավորումը և հաշվետվողականությունը, պարբերական մշտադիտարկում չի իրականացվում: Մշակված չեն գիտահետազոտական աշխատանքների արդյունավետության և արդիականության գնահատման ցուցանիշները և գործիքները:

Հետազոտություններին հատկացված ֆինանսական ռեսուրսները սակավ են: Ավելացել է գիտական լաբորատորիաների թիվը, այնուամենայնիվ կատարված ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ լաբորատոր սարքավորումները, օգտագործվող նյութերը մեծամասամբ հին են և ժամանակակից պահանջները բավարարող ուսումնասիրություններ կատարելու հնարավորություն չեն ընձեռում: Հարկ է նաև նշել, որ չնայած վերջին տարիներին գիտահետազոտական աշխատանքներում դասախոսների ներգրավվածությունը համեմատաբար մեծացել է և նկատվում է դասախոսների գիտական հրապարակումների և հոդվածների թվի աճ, այդ թվում՝ միջազգային ամսագրերում, այդուհանդերձ, ՊԴ կազմի ներգրավվածության աստիճանը հետազոտական աշխատանքներին դեռ ցածր է մնում:

6.4. ՄՈՒՀ-ը կարևորում է հետազոտական գործունեության միջազգայնացումը:

Կատարված ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ վերջին տարիներին իրականացված համատեղ հետազոտական ծրագրերը սակավաթիվ են: Չնայած այն բանին, որ ՄՈՒՀ-ի ռազմավարական պլանում կարևորվում է գիտահետազոտական գործունեության միջազգայնացումը, այնուամենայնիվ, այս գործընթացը ոչ համակարգված և ոչ կանոնավոր բնույթ է կրում: Եվրոպական գիտական կառույցների կամ համալսարանների հետ համատեղ գիտական ծրագրերում ՄՈՒՀ-ի աշխատակիցների ներգրավվածությունը ցածր է: Տարբեր թիրախային խմբերի հետ հանդիպումներից պարզ դարձավ, որ միջազգային հրապարակումները խրախուսվում են ամբիոնի մակարդակով:

Հարկ է նշել նաև, որ գիտահետազոտական աշխատանքներին ներկայացվող պահանջները, գիտելիքի կառավարման մեխանիզմները և գնահատման քանակական ու որակական ցուցանիշները հստակ չեն: ՄՈՒՀ-ը լիարժեք չի գործարկում երիտասարդ գիտնականների՝ միջազգային հետազոտության խրախուսման իր քաղաքականությունը: Հետազոտության արդյունքների ըստ էության առևտրայնացում չկա, եզակի են որոշ ամբիոնների կողմից գրանցված պատենտները: Հետազոտության արդյունքների առևտրայնացումը բացակայում է

անգամ պլանավորման մակարդակով, սակայն, միևնույն ժամանակ, գիտակցվում է դրա կարևորությունը:

6.5. ՄՈՒՀ-ում գործում են հետազոտական գործունեության և ուսումնական գործընթացի փոխկապակցման մեխանիզմներ:

ՄՈՒՀ-ում հետազոտական գործունեության և ուսումնական գործընթացի փոխկապակցման և շարունակական ու գործուն կապն ապահովող հստակ մեխանիզմ դեռ մշակված չէ: Այնուամենայնիվ, որոշակի քայլեր այդ ուղղությամբ արվում են. դրանք առավել արտահայտված են մագիստրոսական և ասպիրանտական թեզերի թեմաների ընտրության մեջ և մագիստրոսական ծրագրերի կամընտրական հատուկ դասընթացներում, որտեղ անմիջական արտահայտություն են ստանում դասավանդողների գիտական աշխատանքների արդյունքները: Միևնույն ժամանակ գիտության և կրթության կապի կանոնավոր և շարունակական մեխանիզմները բացակայում են, իրականացված հետազոտությունների արդյունքների և ուսումնական գործընթացների փոխկապակցման առկա փորձի արդյունավետությունը գնահատված չէ:

Որպես օրինակ, տարբեր թիրախային խմբերի հետ հանդիպումների ժամանակ նշվեց, որ դասախոսների կատարած հետազոտությունները կիրառվում են դպրոցներում ուսումնամեթոդական ձեռնարկների և դասագրքերի տեսքով: Այնուամենայնիվ, իրականացված հետազոտությունների արդյունքները արտացոլում չեն գտնում ուսումնական գործընթացում: Հիմնականում փոխկապակցումը սահմանափակվում է ՄԿԾ-ի շրջանակներում առկա հետազոտական բաղադրիչներով:

ԴԱՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՀՊՄՀ-ի հետազոտական գործունեությունը բավականաչափ սահմանափակ է ինչպես միջազգային հետազոտությունների իրականացման, այնպես էլ ուսանողների և դասախոսների՝ հետազոտական աշխատանքներում ներգրավվածության աստիճանի տեսանկյունից: Կատարված ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ ՄՈՒՀ-ի կողմից հետազոտությանը հատկացվող ֆինանսավորումը նույնպես սահմանափակ է, ինչը խոչընդոտ է հանդիսանում համատեղ հետազոտական աշխատանքների իրականացման համար:

Չնայած ՄՈՒՀ-ի հետազոտական ուղղությունները հիմնականում մանկավարժության և հոգեբանության շրջանակներում են, այնուամենայնիվ, դպրոցի խնդիրների շուրջ իրականացվող հետազոտությունները կանոնավոր բնույթ չեն կրում, սակավաթիվ են, իսկ հետազոտության արդյունքները չեն ներդրվում ուսումնական գործընթաց:

Պետք է նկատել, որ ուսանողների ներգրավվածությունը հետազոտական աշխատանքում կրթական ծրագրերի շրջանակներում իրականանում է որպես ուսումնական գործընթացի հետազոտական բաղադրամաս: Ուսանողների շատ քիչ մասն է մասնակցում դասախոսների հետ համատեղ հետազոտությունների իրականացմանը:

Համալսարանը որոշակի գործունեություն է իրականացնում հետազոտական գործունեության միջազգայնացման ուղղությամբ, մասնավորապես՝ միջազգային գրախոսվող ամսագրերում պրոֆեսորադասախոսական կազմի հոդվածների տպագրության, միջազգային գիտաժողովներին վերջիններիս մասնակցության, համատեղ գիտաժողովների կազմակերպման ուղղությամբ, սակայն չի կարելի միանշանակ փաստել, որ բավարար միջոցներ են ներդրվում հետազոտական գործունեության միջազգայնացման ուղղությամբ: Միջազգային գրախոսվող ամսագրերում հրապարակումները սակավաթիվ են: Համալսարանում իրականացվող հետազոտական գործունեության զգալի մասն

իրականացվում է դրամաշնորհային ծրագրերի շրջանակներում, մինչդեռ կարևորվում է նաև այն հանգամանքը, թե համալսարանն ինչ քայլեր է ձեռնարկում, որքան միջոցներ է հատկացնում, ինչպես է խրախուսում պրոֆեսորադասախոսական կազմի ակտիվ ներգրավումը գիտահետազոտական աշխատաքներում: Կարելի է ասել, որ ՄՈՒՀ-ն ունի որոշ հաջողություններ հետազոտության միջազգայնացման ուղղությամբ, որոնք միասնական և համապարփակ քաղաքականության բացակայության պայմաններում հատվածային բնույթ են կրում:

ԵԶՐԱՀԱՆԳՈՒՄ. Հաշվի առնելով, որ ՀՊՄՀ-ն դեռևս բավարար չափով չի իրականացնում այնպիսի հետազոտություններ, որոնք դուրս կբերեն դպրոցներում առկա հիմնախնդիրները և որոնց արդյունքները կկիրառվեն ուսումնական գործընթացում և կնպաստեն գիտելիքահեն տնտեսության և ՄՈՒՀ-ի հետազոտական գործունեության զարգացմանը, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ ՀՊՄՀ-ն չի բավարարում չափանիշ 6-ի պահանջները:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ. Համալսարանի ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը չափանիշ 6 -ի պահանջներին գնահատվում է անբավարար:

ՉԱՓԱՆԻՇ VII. ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

ՄՈՒՀ-ն ունի անհրաժեշտ ռեսուրսներ՝ ուսումնական միջավայրի ստեղծման և սահմանված առաքելության ու նպատակների արդյունավետ իրականացման համար:

ՓԱՍՏԵՐ

7.1. ՄՈՒՀ-ում առկա է մասնագիտությունների կրթական ծրագրերի իրականացման համար անհրաժեշտ ուսումնական միջավայր:

ՄՈՒՀ-ն ունի հինգ ուսումնական և մեկ վարչական մասնաշենք, լսարաններ, համակարգչային կենտրոններ, լաբորատորիաներ, արվեստանոցներ, գրադարան, ընթերցասրահներ, սննդի սպասարկման կետեր, 2 բուժկետ և այլն: Վերջին չորս տարիների ընթացքում ավելացել է ժամանակակից տեխնիկայով վերագինված լսարանների, ընթերցասրահների, համակարգչային լսարանների թիվը: ՄՈՒՀ-ի տարածքով առկա են Wi-Fi գոտիներ, ինտերնետային կապով ապահովված են բոլոր ընթերցասրահները և համակարգչային լսարանները: Շենքային և լսարանային պայմանները հիմնականում բավարար են կրթական ծրագրերի իրականացման համար, և ՄՈՒՀ-ում մեծ աշխատանք է տարվում ուսումնական միջավայրի բարելավման ուղղությամբ: Այդուհանդերձ ոչ բոլոր ՄԿԾ-ներն են ապահովված անհրաժեշտ ռեսուրսներով. որոշ գիտահետազոտական կենտրոններում և լաբորատորիաներում սարքավորումներն ու նյութերը թարմացման կարիք ունեն, նոր համակարգչային լսարանները, ինչպես նաև ինտերակտիվ ուսուցման համար նախատեսված լսարանները սակավաթիվ են:

7.2. ՄՈՒՀ-ը, իր առաքելությունն ու նպատակներն իրականացնելու համար, հատկացնում է համապատասխան ֆինանսական ռեսուրսներ՝ անհրաժեշտ միջոցներով և սարքավորումներով ապահովելու ու գործարկելու համար:

ՄՈՒՀ-ի ֆինանսական ռեսուրսների կառավարումն իրականացվում է տարեկան կտրվածքով: Համապատասխան ռեսուրսներ տրամադրվում են, այնուամենայնիվ, ֆինանսական կառավարման համակարգը չի ենթադրում ռեսուրսների բաշխումն ըստ ռազմավարական ուղղությունների:

ՄՈՒՀ-ը համապատասխան ֆինանսական ռեսուրսներ է հատկացնում վարչական և ուսումնական ստորաբաժանումներն անհրաժեշտ միջոցներով և սարքավորումներով ապահովվելու համար: Հիմնական բյուջեի բաշխումն ուղղված է աշխատավարձերի վճարմանը և ենթակառուցվածքային ռեսուրսների ու ուսումնաստեխնիկական բազայի կատարելագործմանը:

7.3. ՄՈՒՀ-ում գործում է մասնագիտությունների կրթական ծրագրերի նպատակների իրականացումն ու շարունակականությունն ապահովող և երաշխավորող ֆինանսական միջոցների բաշխման քաղաքականություն:

ՄՈՒՀ-ում կրթական ծրագրերի մակարդակում ֆինանսական պլանավորում չի իրականացվում, նախատեսված չեն ֆինանսական միջոցների տրամադրման վերաբերյալ փաստաթղթեր: Այդուհանդերձ, ոչ ֆորմալ կերպով գործում են ՄԿԾ-ների նպատակների իրականացման համար նախատեսված ընթացակարգեր, որոնք դեռևս համակարգված բնույթ չեն կրում:

Գործող ՄԿԾ-ների իրականացումն ապահովող և երաշխավորող ֆինանսական միջոցների բաշխման կիրառվող քաղաքականության արդյունավետության գնահատման չափանիշները և ցուցանիշները սահմանված չեն, դրանց ուղղակիորեն առնչվող որևիցե վերլուծություն կամ կանոնակարգված մեխանիզմ առկա չէ:

Չնայած գործող մասնագիտությունների կրթական ծրագրերի նպատակների իրականացումն ու շարունակականությունն ապահովող ընթացակարգերը և մեխանիզմները ֆորմալ առումով կանոնակարգված և ամրագրված չեն, սակայն դրանք համալսարանում փաստացի գործում են:

7.4. ՄՈՒՀ-ի ռեսուրսային բազան հնարավորություն է ընձեռում մասնագիտությունների կրթական ծրագրերի և ռազմավարական պլանի իրականացման համար, ինչը նպաստում է որակի շարունակական բարելավմանը և կայունությանը:

Համալսարանը տարեց տարի բարելավում է իր ռեսուրսային ապահովվածությունը և չի բավարարվում առկա ձեռքբերումներով, ինչը կայունության երաշխավորման նախապայմաններից է: ՄՈՒՀ-ում առկա ռեսուրսային բազան նպաստում է ռազմավարական պլանից բխող գործողությունների իրականացմանը:

Փորձագիտական խմբի կողմից իրականացված ռեսուրսների դիտարկումը և ուսումնասիրությունները ցույց տվեցին, որ ՄՈՒՀ-ի ռեսուրսների բազան զարգացման այս փուլում հիմնականում բավարար է կրթական ծրագրերի և ռազմավարական պլանի իրականացման համար: Բարելավման կարիք ունեն գիտահետազոտական կենտրոններն ու լաբորատորիաները, ռեսուրսները, նյութատեխնիկական ապահովվածությունը:

7.5. ՄՈՒՀ-ում առկա է տեղեկատվությունը և փաստաթղթավորման գործընթացները կառավարելու հստակ քաղաքականություն և ընթացակարգ:

Փորձագիտական ուսումնասիրությունները ցույց տվեցին, որ ՄՈՒՀ-ում հավաքվում և ուսումնասիրվում են իրականացվող գործընթացների վերաբերյալ քանակական և որակական տվյալներ, սակայն դրանց կառավարման հստակ համակարգ չի գործում: Պարզվեց նաև, որ ֆակուլտետների միջև կապը թույլ է, չկան որակի ապահովման նպատակներով

տեղեկատվության փոխանցման մեխանիզմներ: Տարբեր ստորաբաժանումներում առկա տեղեկատվական բազաները միավորված չեն: Հստակեցված չէ նաև իրականացվող գործընթացների տարբեր փուլերում հավաքագրման ենթակա անհրաժեշտ տեղեկատվությունը: ՄՈՒՀ-ը սկսել է ներդնել «Mulberry» էլեկտրոնային ներքին փաստաթղթաշարժի համակարգը, որը ներկայումս կիրառվում է միայն արտաքին փաստաթղթաշրջանառության կառավարման ու կարգավորման համար:

7.6. ՄՈՒՀ-ն ստեղծում է ապահով և անվտանգ միջավայր առողջապահական և անվտանգության պահպանմանն ուղղված ծառայությունների միջոցով՝ հաշվի առնելով հատուկ կարիքներ ունեցող ուսանողներին:

ՄՈՒՀ-ում առկա են առողջության և անվտանգության պահպանմանն ուղղված անհրաժեշտ ենթակառուցվածքները. գործում են անվտանգության ծառայությունը և 2 բուժկետ: Մենդի ծառայությունը արդյունավետ կերպով գործում է: ՄՈՒՀ-ը նաև ուշադրության կենտրոնում է պահում ուսանողների ֆիզիկական դաստիարակությանն առնչվող հարցերը, որոնց իրագործման համար ձեռնարկում է մի շարք քայլեր: Ուսանողներին հնարավորություն է տրվում օգտվել AQUATEK կենտրոնի լողավազանից:

Ուսումնասիրությունները ցույց տվեցին, սակայն, որ ՄՈՒՀ-ի լաբորատորիաներում օդափոխման, ինչպես նաև տեխնիկական միջոցների շահագործման վերաբերյալ իրազեկման խնդիրներ կան:

ՄՈՒՀ-ում ներառական կրթություն կազմակերպելու և հաշմանդամ ուսանողների և դասախոսների համար հավասար պայմաններ ապահովելու նպատակով հատուկ կրթության ֆակուլտետում և գրադարանում ստեղծված են համապատասխան պայմաններ տեսողական խնդիրներ ունեցող ուսանողների համար, սակայն չկան միջոցներ հաշմանդամություն ունեցող ուսանողների համար (օրինակ՝ անվասայլակից օգտվող ուսանողների համար ՄՈՒՀ-ի աստիճանները հարմարեցված չեն): Ուսումնական գործընթացի հարմարեցման և ենթակառուցվածքային ռեսուրսների առկայության տեսանկյունից համալսարանը դեռևս չի ապահովում անհրաժեշտ պայմաններ հատուկ կարիքներ ունեցող ուսանողների համար:

7.7 ՄՈՒՀ-ում գործում են ուսանողներին և դասավանդողներին տրամադրվող ռեսուրսների կիրառելիության, հասանելիության և արդյունավետության գնահատման մեխանիզմներ:

Մշակվել է ուսումնական ռեսուրսների արդյունավետության, կիրառելիության և հասանելիության գնահատման և վերանայման ընթացակարգ, սակայն վերջինս նոր է հաստատված և դեռևս գնահատում չի իրականացվել, համապատասխանաբար, վերանայումներ ևս չկան, ինչպես նաև գնահատել արդյունավետությունը անհնար է:

Տարբեր ֆոկուս խմբային քննարկումներից պարզ դարձավ, որ ՄՈՒՀ-ի անձնակազմը բավարարված է առկա ռեսուրսային բազայով, (դրա մասին են վկայում նաև ռեսուրսներով ուսանողների բավարարվածության վերաբերյալ հարցումները), սակայն նրանց կարծիքով ՄՈՒՀ-ի լաբորատորիաներն ու գիտահետազոտական կենտրոնները նոր սարքավորումների կարիք ունեն, իսկ գրադարանը թարմացման և նորագույն գրականության կարիք ունի:

ԴԱՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՄՈՒՀ-ն իր առաքելությունն և նպատակներն իրականացնելու համար հիմնականում հատկացնում է համապատասխան ֆինանսական միջոցներ՝ անհրաժեշտ ռեսուրսներով ապահովելու համար:

ՄՈՒՀ-ն ունի անհրաժեշտ ռեսուրսներ՝ ուսումնական միջավայրի ստեղծման և սահմանված ռազմավարական խնդիրների լուծման ու նպատակների արդյունավետ իրականացման համար: Ռեսուրսային ապահովվածության հիմնախնդիրներ ունեն ուսումնական լաբորատորիաները և գիտահետազոտական կենտրոնները: ՄՈՒՀ-ը կարիք ունի նորագույն սարքավորումների և նյութերի ձեռքբերման, քանի որ դա կբարելավի ուսումնական գործընթացը, ինչպես նաև կնպաստի ուսանողների և ՊԴ կազմի մոտիվացիայի բարձրացմանն ու հետազոտական գործունեության իրականացմանը: ՄՈՒՀ-ի գրադարանները նույնպես կարիք ունեն նորագույն գրականության նաև թվայնացման: Գրադարանի կառավարման ինֆրաստրուկտուրան թույլ է, և չեն կիրառվում ՄՈՒՀ-ի գրադարանագիտության ֆակուլտետի ռեսուրսները: Համալսարանն ունի միջազգային գրադարաններին հասանելիություն, սակայն ընթերցասրահներում դեռևս հասանելի չէ այդ գրականությունը:

Ֆինանսական կառավարման համակարգը չի ենթադրում ռեսուրսների հստակ բաշխում ըստ գերակա ռազմավարական ուղղությունների: Հիմնականում բյուջեն ծախսվում է աշխատավարձերի վճարման և ենթակառուցվածքային ռեսուրսների ու ուսումնաստեժնիկական բազայի կատարելագործման վրա:

Ֆինանսական ռեսուրսների տեղաբաշխումն ըստ ռազմավարական զարգացման ծրագրի նպատակների և ուղղությունների հնարավորություն կտա ըստ հատկացումների ծավալների հասկանալ, թե որքանով է համալսարանը կարևորում այս կամ այն ոլորտը և ինչպիսին է այդ հատկացումների դինամիկան: Իսկ ֆինանսական միջոցների տեղաբաշխման և օգտագործման արդյունավետության վերլուծությունը թույլ կտար գնահատել և վերլուծել համալսարանի ֆինանսական կայունության ցուցանիշները և զարգացման հնարավորությունները:

ՄՈՒՀ-ը ուսումնական գործընթացի կազմակերպման համար ստեղծել է անվտանգ միաջավայր: Սակայն հատուկ կարիքներ ունեցող ուսանողների համար պայմանները դեռևս ամբողջովին ապահովված չեն:

ԵԶՐԱՀԱՆԳՈՒՄ. Հաշվի առնելով այն, որ ՄՈՒՀ-ը սահմանափակ բյուջետային պայմաններում կարողացել է ստեղծել ռազմավարական պլանից բխող հիմնական գործողությունների իրականացմանը նպաստող ուսումնական միջավայր և բավարար ռեսուրսային բազա, փորձագիտական խումբը գտնում, որ որ ՀՊՄՀ-ն հիմնականում բավարարում է չափանիշ 7-ի պահանջները:

ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ. Փորձագիտական խումբը ՀՊՄՀ ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը ՉԱՓԱՆԻՇ 7-ի պահանջներին գնահատում է **բավարար**:

ՉԱՓԱՆԻՇ VIII. ՀԱՍԱՐԿԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ՄՈՒՀ-ն իր տրամադրած կրթության, իրականացրած հետազոտության և օգտագործած ռեսուրսների համար հաշվետու է պետությանը և հասարակությանը:

ՓԱՍՏԵՐ

8.1. ՄՈՒՀ-ն ունի հաշվետվողականության սահմանված կարգ

Հաշվետվողականության համակարգը ՀՊՄՀ-ում իրականացվում է հետևյալ եղանակներով՝

- ռեկտորի տարեկան հաշվետվություն,
- ենթակառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարների տարեկան հաշվետվություններ,
- ՀՀ Կրթության և գիտության նախարարությանը, Գիտության պետական կոմիտեին, Պետեկամուտների կոմիտեին, Վիճակագրական վարչությանն ու այլ պետական մարմիններին ներկայացվող հաշվետվություններ,
- Ռազմավարական ծրագրի կատարման ընթացքի վերաբերյալ ամենամյա լուսմներ համալսարանի գիտական խորհրդում,
- Համալսարանի կառավարման և գիտական խորհուրդների նիստերի օրակարգերի և որոշումների հրապարակում ՀՊՄՀ պաշտոնական կայքէջում, հեռարձակում ռադիոյով և հրատարակում պաշտոնաթերթում:

Այսուհանդերձ համալսարանում բացակայում են հաշվետվողականության մեխանիզմների արդյունավետության գնահատման ցուցիչները:

8.2. ՄՈՒՀ-ն ապահովում է ընթացակարգերի, գործընթացների թափանցիկությունը և հասանելիությունը հասարակությանը

Համալսարանում գործում է Լրատվության և հանրության հետ կապերի վարչություն, որը կրում է ընթացակարգերի և գործընթացների թափանցիկության ապահովման հիմնական պատասխանատվությունը: ՀՊՄՀ-ն իր ընթացակարգերի և գործընթացների թափանցիկությունն ու հասանելիությունը հասարակությանն ապահովում է հետևյալ մեխանիզմներով՝

- «Մանկավարժական համալսարան» պաշտոնաթերթ, որը հրատարակվում է 1800 տպաքանակով և ուղարկվում է հանրապետության ղեկավար մարմիններին, դեսպանատներին, հիմնադրամներին, գրադարաններին, այլ ՄՈՒՀ-երին, ավագ և հիմնական դպրոցներին, բաժանվում ֆակուլտետներում, ուսանողական խորհրդում և համալսարանի այլ ստորաբաժանումներում,
- www.aspu.am պաշտոնական կայքէջ, որը երեք լեզվով և տեղեկություններ է տալիս ոչ միայն համալսարանական կյանքի տարբեր իրադարձությունների, այլ նաև ուսումնական գործընթացի վերաբերյալ,
- Համալսարանական ռադիո «Ֆամա» և ռադիոյի կայք www.radiofama.am/,
- Համալսարանի որակի ապահովման համակարգի տեղեկատվական պորտալ www.qa.aspu.am/
- Համալսարան-գործատու համագործակցության կենտրոնի միջոցով տեղեկատվության սահմանափակ տարածում,
- Համալսարանի մասին պատմող ֆիլմերի և տեսանյութերի ստեղծում,
- Լրատվամիջոցների հետ ակտիվ համագործակցություն, հեռուստահաղորդումների կազմակերպում և մասնակցություն:

Համալսարանը դիմորդներին ներգրավելու նպատակով կազմակերպում է ուսանողների այցելություն դպրոցներ, հավանական դիմորդների մասնագիտական կողմնորոշմանը միտված տարբեր միջոցառումներ, տարածում է բուկլետներ: Այս ուղղությամբ համալսարանի ծավալած գործունեությունը հիմնականում միտված է ՄՈՒՀ-ի հասարակայնության հետ կապերի ձևավորմանն ու ամրապնդմանը: Այդուհանդերձ իրականացվող գործընթացների ազդեցության վերլուծություններ համակարգված կերպով չեն իրականացվում:

8.3. ՄՈՒՀ-ում գործում են հասարակության հետ կապերի ձևավորմանը նպաստող հետադարձ կապի կայուն մեխանիզմներ

Համալսարանը որպես հասարակության հետ կապերի ձևավորմանը նպաստող հետադարձ կապի մեխանիզմներ դիտարկում է՝

- կառավարման խորհրդում ռեկտորի տարեկան հաշվետվության վերաբերյալ գնահատականը և կարծիքները,
- պրակտիկայի գործընթացում արտաքին շահակիցների ներգրավվածությունը,
- մամուլի հետ համագործակցությունը,
- մամուլի վերլուծությունը,
- սոցիալական ցանցերում համալսարանի և ստորաբաժանումների պաշտոնական էջերը:

Հատկապես ուսանողների կողմից ակտիվ հետադարձ կապ է ապահովվում սոցիալական ցանցերի միջոցով: Դիմորդները, ուսանողները, շրջանավարտները բազմաթիվ հարցեր են ուղղում պաշտոնատար անձանց, պատասխաններ ստանում, ինչպես նաև կարծիք հայտնում ՄՈՒՀ-ի կրթական գործունեության վերաբերյալ: ՀՊՄՀ-ն կարևորում է հասարակության հետ կապի առկայությունը և, պրակտիկայի արդյունավետության գնահատման նպատակով, գործատուների հետ կազմակերպում է տարբեր քննարկումներ: Այդուհանդերձ, արտաքին շահակիցները դեռևս ակտիվորեն ներգրավված չեն ՄՈՒՀ-ի գործընթացներում: Արտաքին շահակիցների հետ հետադարձ կապի մեխանիզմները դեռևս լիարժեք և համակարգված կերպով չեն իրականացվում:

8.4. ՄՈՒՀ-ում գործում են հասարակությանը գիտելիքների (արժեքների) փոխանցման մեխանիզմներ

ՀՊՄՀ-ում գործում են հասարակությանը գիտելիքների փոխանցման հետևյալ մեխանիզմները

- դասախոսական կազմի և հրավիրված մասնագետների ուժերով պարբերաբար վերապատրաստումների իրականացում հիմնական և ավագ դպրոցի ուսուցիչների, համալսարանի դասախոսների համար:
- դպրոցի իբրև կրթահամալիրի զարգացման ռազմավարության մշակում (ընթացքում են դաստիարակության հայեցակարգի մշակման աշխատանքները),
- հանրակրթական դպրոցներում շախմատի ուսուցման որակի բարելավմանը միտված հետազոտական աշխատանքների իրականացում (Շախմատի կրթական հետազոտությունների կենտրոն),
- Թանգարանի միջոցով համալսարանի դերի ու նշանակության ներկայացում ՀՀ ՄՈՒՀ-ական համակարգում և ընդհանուր մանկավարժական մշակույթի զարգացման գործում,
- www.mankavarzh.do.am գրադարանային կայքի ստեղծում,
- Տարբեր մասնագիտությունների գծով գիտաժողովների պարբերական կազմակերպում,
- Գիտական աստիճանաշնորհման մասնագիտական խորհուրդների առկայություն՝ միտված գիտական գիտելիքի վավերացմանը, հաստատմանն ու տարածմանը:

Համալսարանը նաև աշխատանքներ է տանում հանրակրթական դպրոցների աշակերտների և դիմորդների հետ՝ մատուցելով խորհրդատվական ծառայություններ նրանց մասնագիտական կողմնորոշման բնագավառում:

Չնայած դպրոցներում որոշ հետազոտություններ իրականացվում են, սակայն դրանց արդյունքները դպրոցներին չեն տրամադրվում: ՄՈՒՀ-ը մեծ ազդեցություն չունի հանրակրթական բարեփոխումների գործընթացի վրա:

ԴԱՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆ

Հաշվետվողականության ապահովման համակարգը ՀՊՄՀ-ում սահմանափակվում է տարեկան հաշվետվությունների մակարդակով՝ ռեկտորի տարեկան հաշվետվություններ և տարբեր ստորաբաժանումների կողմից իրականացվող հաշվետվություններ: Սակայն, ստորաբաժանումների կողմից իրականացվող հաշվետվություններում ուսումնական գործընթացի արդյունավետության վերլուծությունները քիչ են: Ավելին, հաշվետվողականության մեխանիզմների արդյունավետությունը դեռևս ուսումնասիրված չէ:

Փորձագիտական խումբը գտնում է, որ համալսարանն, իրոք, մի շարք մեխանիզմներով ապահովում է իր ընթացակարգերի, գործընթացների թափանցիկությունն ու հասանելիությունը հասարակությանը: Այդուհանդերձ թվարկված մեխանիզմները ավելի շատ միտված են հասարակության հետ կապերի ամրապնդմանը, քան գործընթացների թափանցիկության և հուսալիության ապահովմանը: Փորձագիտական խումբը գտնում է, որ ՄՈՒՀ-ը պետք է մշակի և կիրարկի իրականացվող գործընթացների թափանցիկությունն ու հուսալիությունն ապահովող նոր մեխանիզմներ:

Հասարակական պատասխանատվության տեսանկյունից բուհի համար կարևոր նշանակություն ունի հասարակության հետ հետադարձ կապի մեխանիզմի առկայությունը, որը հնարավոր է իրականացնել հաշվետվողականության և արժեքների փոխանցման համակարգերի միջոցով: Թեև բուհը հասարակության հետ ամուր կապեր է ձևավորել, այդուհանդերձ, հետադարձ կապի ապահովման կայուն մեխանիզմների ոչ լիարժեքությունը (հատկապես կրթական գործընթացների վերաբերյալ արտաքին շահակիցների կարծիքը), լուրջ խոչընդոտ կարող է լինել կրթական գործընթացների բարելավման տեսանկյունից: Չի իրականացվում նաև այդ մեխանիզմների արդյունավետության պարբերական վերլուծություն, ուսումնասիրված չէ, թե որքանով են դրանք նպաստում կրթական գործընթացի բարելավմանը: Այն փաստը, որ արտաքին շահակիցների (չրջանավարտերի) տվյալների բազաները նոր են ստեղծվում, վկայում է արտաքին շահակիցների հետ թույլ կապի մասին, վերջիններիս հետ համագործակցությունը հաճախ ձևական բնույթ է կրում: Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում գիտելիքների փոխանցմանը միտված բուհի գործունեությունը: Ողջունելի է, որ համալսարանն իրականացնում է հանրակրթական դպրոցի ուսուցիչների վերապատրաստումներ, որոշ հետազոտական աշխատանքներ է նախաձեռնել այդ ոլորտում: Այնուամենայնիվ, համալսարանի ազդեցությունը ոլորտի զարգացման և բարեփոխումների ընթացքի վրա շոշափելի չէ: Ակտիվ մասնակցություն և նախաձեռնողականություն ՄՈՒՀ-ի կողմից չի նկատվում:

ԵԶՐԱՀԱՆԳՈՒՄ. Փորձագիտական խումբը չափանիշ 8-ը գնահատում է բավարար՝ հաշվի առնելով հաշվետվողականության համակարգի ներդրման և ՄՈՒՀ-ի գործընթացների թափանցիկության ապահովմանն ուղղված ՄՈՒՀ-ի ջանքերը: Ողջունելի է, որ համալսարանն ունի տեղեկատվական կայքէջ, ռադիո և պաշտոնաթերթ՝ իրականացվող գործընթացների հաշվետվողականությունն ապահովելու համար: Փորձագիտական խումբը հույս ունի, որ նորաստեղծ Համալսարան-գործատու համագործակցության կենտրոնն էլ ավելի կնպաստի հասարակության հետ ամուր կապերի ձևավորմանը:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ. Փորձագիտական խումբը ՀՊՄՀ ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը ՉԱՓԱՆԻՇ 8-ի պահանջներին **գնահատում է բավարար:**

ՉԱՓԱՆԻՇ IX. ԱՐՏԱՔԻՆ ԿԱՊԵՐ ԵՎ ՄԻԶԱԶԳԱՅՆԱՑՈՒՄ

Արտաքին կապերի միջոցով ՄՈՒՀ-ը խրախուսում է փորձի փոխանակումը և զարգացումը՝ նպաստելով հաստատության միջազգայնացմանը:

ՓԱՍՏԵՐ

9.1 Փորձի փոխանակմանը, զարգացմանը և միջազգայնացմանը նպաստող միջավայր ստեղծելու նպատակով ՄՈՒՀ-ում գործում է արտաքին կապերի հաստատումը խրախուսող քաղաքականություն ու ընթացակարգեր:

Վերջին տարիներին ՀՊՄՀ-ն ակտիվ քաղաքականություն է վարում ՄՈՒՀ-ի միջազգային կապերի ամրապնդման և զարգացման ուղղությամբ: Համալսարանի 2011-2015թթ. Ռազմավարական ծրագրի գերակա ուղղություններում շեշտադրվում է ՄՈՒՀ-ի արտաքին կապերի և միջազգային համագործակցության ընդլայնումը: ՌԾ-ում նշված են նպատակին հասնելու հիմնական ուղղությունները և խնդիրները:

ՄՈՒՀ-ն մշակել է նաև 2015-2020թթ. միջազգայնացման ռազմավարություն, որտեղ հստակ սահմանվում են ՄՈՒՀ-ի հավակնություններն ու ռազմավարական խնդիրներն արտաքին կապերի զարգացման և փորձի տարածման ուղղությամբ: Դեռևս բավարար հիմքեր չեն ստեղծվել միջազգային ոլորտում ՄՈՒՀ-ի գործունեության արդյունավետությունը գնահատող չափելի ցուցանիշների մշակման, ինչպես նաև ազգային մակարդակում արտաքին կապերի զարգացման համար:

9.2. ՄՈՒՀ-ի արտաքին կապերի և միջազգայնացման ապահովման ենթակառուցվածքը երաշխավորում է կանոնակարգված գործընթաց:

Միջազգայնացման գործընթացը համալսարանում հիմնականում համակարգվում և ուղղորդվում է միջազգային համագործակցության բաժնի կողմից, որն իրականացնում է մի շարք գործառույթներ, այդ թվում միջազգային գործունեության խթանում, արտաքին կապերի հաստատում, ինչպես նաև զարգացում ու ուղղորդում: Բաժինն իրականացնում է համատեղ միջազգային ծրագրեր, ինչպես նաև խթանում է ՄՈՒՀ-ի մասնակցությունը տարբեր միջազգային միջոցառումներին, ամառային դպրոցներին: Ակնհայտորեն երևում է, որ ՄՈՒՀ-ի միջազգայնացման աշխատանքները ընթացքի մեջ են, մինևույն ժամանակ դրանք զարգացման կարիք ունեն և՛ դասախոսների, և՛ ուսանողների մասնակցության ընդլայնման տեսանկյունից:

9.3. ՄՈՒՀ-ն արդյունավետորեն համագործակցում է տեղական և միջազգային հաստատությունների և կառույցների հետ:

Վերջին տարիներին ՀՊՄՀ-ն որոշակի քայլեր է կատարել արտաքին կապերի ընդլայնման ուղղությամբ և հասել է շոշափելի արդյունքների: ՄՈՒՀ-ն անդամակցում է միջազգային ասոցիացիաներին, ակտիվորեն համագործակցում է միջազգային մի շարք կառույցների և արտասահմանյան ՄՈՒՀ-երի հետ: Իրականացվում են համատեղ հետազոտական և փոխանակման ծրագրեր: Համալսարանը մեծ ջանքեր է գործադրում արտասահմանյան ՄՈՒՀ-երի հետ կապերի ստեղծման և պահպանման համար /Ֆինլանդիայի Օուլուի համալսարան, Դանիայի Օհուսի համալսարան, Գենտի համալսարան, Սանկտ Պետերբուրգի Գերցենի անվան համալսարան և այլն/: ՀՊՄՀ-ն համագործակցում է մի շարք միջազգային կազմակերպությունների հետ՝ Բրիտանական Խորհուրդ, UNICEF, UNDP, ABA CELLI, ՅՈՒՆԵՍԿՕ և այլն:

Այնուամենայնիվ, շատ չեն ՄՈՒՀ-ի համագործակցության օրինակները տեղական կազմակերպությունների հետ: Հարկ է նշել նաև, որ ՄՈՒՀ-ն ունի կնքված է մի շարք հուշագրեր, որոնց տեքստը կրկնվում է և չի արտացոլում յուրաքանչյուր համագործակցության առանձնահատկությունները: Տեղական համագործակցության դրական օրինակներ կարող են համարվել ՄՈՒՀ-ի ակտիվ աշխատանքները ՀՀ դպրոցների հետ պրակտիկաների կազմակերպման տեսանկյունից: Համագործակցության հուշագրեր են ստորագրվել հանրապետության 18 դպրոցների հետ:

9.4 ՄՈՒՀ-ն ապահովում է ներքին շահակիցների օտար լեզվի իմացության անհրաժեշտ մակարդակ՝ միջազգայնացման արդյունավետությունը բարձրացնելու համար:

Օտար լեզվի իմացությունը խնդիր է համալսարանի միջազգայնացման զարգացման տեսանկյունից: Ներկայացված ինքնավերլուծության համաձայն՝ ՄՈՒՀ-ի վարչական աշխատողների 9 և դասախոսական կազմի 12 տոկոսը չեն տիրապետում որևէ օտար լեզվի, այդ թվում՝ նաև ռուսերենին: Թեև արդեն երեք տարի է, ինչ աշխատանքի ընդունելության պահանջներում ավելացել է օտար լեզվի իմացության պայմանը, այդուհանդերձ, ըստ ինքնավերլուծության տվյալների, լեզվի իմացության մակարդակի բարձրացման ընդհանուր միտում չի նկատվում:

ՄՈՒՀ-ը փորձում է խթանել օտար լեզվի ուսուցումը համալսարանում. ներկայումս ուսանողների մոտ օտար լեզվի դասավանդումն իրականացվում է 8 կիսամյակների ընթացքում /նախկինում 4 կիսամյակի փոխարեն/, համապատասխանաբար 200 լսարանային ժամի փոխարեն՝ 400 ժամ է տրամադրվում օտար լեզվի դասավանդմանը: ՄՈՒՀ-ը նպատակ է դրել համալսարանի շրջանավարտի օտար լեզվի իմացությունը հասցնել B2 մակարդակի ըստ Լեզուների իմացության եվրոպական համընդհանուր մակարդակների /Common European Framework of Reference for Languages – CEFR/: Նախատեսվում է ՀՊՄՀ-ի և Բրիտանական Խորհրդի միջև համագործակցության շրջանակներում անցվերեն լեզվի ուսուցման կենտրոնի բացում համալսարանում:

ԴԱՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում այն փաստը, որ համալսարանի ղեկավարությունը կարևորում է փորձի փոխանակմանը, զարգացմանը և միջազգայնացմանը նպաստող միջավայրի ստեղծումը: Այս ուղղությամբ ՄՈՒՀ-ն իր առջև հստակ խնդիրներ է դրել՝ ներգրավվելով միջազգային ծրագրերում և իրականացնելով համատեղ ծրագրեր՝ նպաստելով ուսանողների և դասախոսների շարժունությանը: Այնուամենայնիվ միջազգայնացմանը նպաստող միջավայրի ստեղծման համար շատ կարևորվում է ՄՈՒՀ-ի կողմից ֆինանսական ռեսուրսների տրամադրումը ինչպես ՄՈՒՀ-ի անձնակազմի, այնպես էլ ուսանողների օտար լեզվի իմացության մակարդակի բարձրացման, դասախոսական կազմի և ուսանողների շրջանում շարժունության ակտիվացման համար: ՄՈՒՀ-ն օտար լեզու դասավանդող բոլոր դասախոսներից պահանջում է լեզվի իմացությունը հաստատող փաստաթուղթ (օրինակ IELTS, TOEFL հավաստագիր):

Կարիք կա նաև զարգացնել և ամրապնդել ՄՈՒՀ-ի համագործակցությունը տեղական կազմակերպությունների հետ, ինչը կնպաստի ՄՈՒՀ-ի դերի բարձրացմանն ու փորձի փոխանակմանը:

Փորձագիտական խումբը հարկ է համարում նշել, որ ՄՈՒՀ-ի միջազգայնացման և արտաքին կապերի զարգացմանն ուղղված աշխատանքների արդյունավետության, ինչպես նաև տեղեկատվության տարածման գնահատում չի իրականացվում: Թույլ են զարգացած նաև դասախոսական կազմի և ուսանողների շարժունության մեխանիզմները, հիմնականում շարժունություն իրականացվում է մի քանի ծրագրերի շրջանակներում, ընդ որում՝ մասնակից ուսանողների թվաքանակը մեծ չէ: Ուսանողների փոխանակումը հիմնականում կատարվում է “կրթության կառավարում” մասնագիտության ուղղությամբ, մի քանի Տեմպուս ծրագրերի շրջանակներում: Շարժունության դեպքերը սակավաթիվ են:

ԵԶՐԱՀԱՆԳՈՒՄ. Հաշվի առնելով, որ ՄՈՒՀ-ի արտաքին կապերի և միջազգայնացման զարգացման աշխատանքները մեկնարկել են լավագույն փորձի հիման վրա, ինչպես նաև այն հանգամանքը, որ ՄՈՒՀ-ում գործում է համակարգային մոտեցում ՄՈՒՀ-ի

միջազգայնացման զարգացման վերաբերյալ, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ ՀՊՄՀ-ն բավարարում է չափանիշ 9-ի պահանջները:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ. Համալսարանի ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը չափանիշ 9 -ի պահանջներին գնահատվում է բավարար:

ՉԱՓԱՆԻՇ X. ՈՐԱԿԻ ՆԵՐՔԻՆ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ

ՄՈՒՀ-ն ունի որակի ապահովման ներքին համակարգ, որը նպաստում է հաստատության բոլոր գործընթացների շարունակական բարելավմանը և որակի մշակույթի ձևավորմանը:

ՓԱՍՏԵՐ

10.1. ՄՈՒՀ-ն ունի որակի ապահովման քաղաքականություն ու ընթացակարգեր

ՀՊՄՀ-ում որակի ներքին ապահովման համակարգը ներդրվել է 2011թ.-ին: Նույն թվականին ստեղծվել է Կրթության բարեփոխումների և որակի վարչությունը: Ստորաբաժանումների մակարդակով որակի ապահովման գործընթացները կանոնակարգելու նպատակով ստեղծվել են ֆակուլտետային հանձնաժողովներ: ՄՈՒՀ-ում գործում է նաև Գիտական խորհրդի Որակի ապահովման հանձնաժողովը, որը համակարգում է ՈԱ ներքին կառույցների ու խմբերի միջև համագործակցությունը:

Համալսարանում որակի ապահովման գործընթացները կանոնակարգելու *նպատակով մշակվել են մի շարք* հայեցակարգային փաստաթղթեր (ՈՆԱ քաղաքականություն, ՈՆԱ հայեցակարգ, ընթացակարգեր և այլն)²³: Մշակվել է ՈԱ ձեռնարկը, որն անդրադառնում է որակի ապահովման և որակի կառավարման հիմնահարցերին, որոնք, սակայն, գործառույթային առումով տարանջատված չեն: ՈԱ գործընթացները կանոնակարգող փաստաթղթերը տրամադրվում են համալսարանի տարբեր ստորաբաժանումներին և տեղադրվում են ՀՊՄՀ Կրթության որակի ապահովման տեղեկատվական պորտալում: Ներկայումս համալսարանում որպես ՈԱ հիմնական մեխանիզմ դիտարկվում են հարցումները, որոնք պարբերական և համակարգված բնույթ չեն կրում, ինչպես նաև դրանց արդյունավետությունը դեռևս գնահատված չէ:

Տվյալների հավաքագրում և ուսումնասիրում իրականացնում են երկու տարբեր ստորաբաժանումներ՝ Կրթության բարեփոխումների և որակի վարչությունն ու Հեռանկարային ծրագրերի մշակման և մշտադիտարկման վարչությունը: *Չնայած այն հանգամանքի, որ ՄՈՒՀ-ում գոյություն ունեն տվյալների հավաքագրման համանման գործառույթներ ունեցող երկու ստորաբաժանում, կրթության որակի ներքին ապահովման գործընթացներին առնչվող տվյալների հավաքագրումն ու այդ գործընթացի համակարգումն իրականացնում է Կրթության բարեփոխումների և որակի վարչությունը:*

10.2. Որակի ներքին ապահովման գործընթացների կառավարման նպատակով ՄՈՒՀ-ը տրամադրում է մարդկային, նյութական և ֆինանսական ռեսուրսներ

ՀՊՄՀ-ն որակի ներքին ապահովման գործընթացների կառավարման համար տրամադրում է մարդկային, նյութական և որոշակի ֆինանսական ռեսուրսներ:

²³ Փոփոխվել է համալսարանի դիտողությունների հիման վրա: Հին տեքստում եղել է. «...գործընթացները կանոնակարգելու նպատակով վերջերս մշակվել են»:

2011թ.-ից Համաշխարհային բանկի ֆինանսավորմամբ “Որակի ապահովման ներՄՈՒՀական համակարգի ներդրման կամ դրա հետագա բարելավման” դրամաշնորհային ծրագրի շրջանակներում ձեռք են բերվել տեխնիկական միջոցներ և իրականացվել են գործողություններ՝ ուղղված ՀՊՄՀ-ում որակի ներքին ապահովման ստորաբաժանման կայացմանը: Որակի ապահովման գործընթացները համակարգելու համար համալսարանն ունի Կրթության որակի և հեռակա ուսուցման գծով պրոռեկտոր, Կրթության բարեփոխումների և որակի վարչություն՝ 4 աշխատակիցներով: Ձևավորվել են ֆակուլտետների և ամբիոնների որակի ապահովման մշտական հանձնաժողովներ: Տակուլտետներում ՈԱ պարտականությունները և պատասխանատվությունը հիմնականում դրված են *ուսումնական կամ* գիտության գծով փոխդեկանների վրա: Փորձագիտական այցի ընթացքում պարզ դարձավ, որ վերջիններս գերձանրաբեռնված են, քանի որ միաժամանակ իրականացնում են մի քանի գործառույթ /փոխդեկան, որակի ապահովման պատասխանատու, դասախոս/: Ստեղծվել է նաև ուսանողական խորհրդի որակի ապահովման հանձնախումբ:

Փորձագիտական այցի ընթացքում պարզվեց, որ աշխատակիցների հավաքագրման գործընթացում մասնագիտական որակներին ներկայացվող հստակ *պահանջները չեն ներառում տվյալ ոլորտում աշխատանքային փորձի արդյունքում ձեռք բերված մասնագիտական կարողություններն ու հմտությունները, շեշտը դրվում է լեզվի իմացության և SS հմտությունների տիրապետման կարողությունների վրա*²⁴: Հարկ է նշել, որ Կրթության բարեփոխումների և որակի վարչության աշխատակիցների և ֆակուլտետային պատասխանատուների կատարողականի գնահատում և կարիքների վերհանում չի իրականացվում, համապատասխանաբար այդ գործընթացներից բխող հատուկ վերապատրաստումներ չեն իրականացվում: Այդուհանդերձ, ՄՈՒՀ-ը կարևոր և անհրաժեշտ է համարում որակի ներքին ապահովման համակարգի ներդրումը, պարբերաբար ինստիտուցիոնալ ինքնագնահատման իրականացումը՝ եվրոպական չափորոշիչների պահանջներին և կառույցի գործունեությանը համապատասխան²⁵: Ուսումնասիրությունից պարզ դարձավ, որ ՄՈՒՀ-ում որակի ապահովման համակարգի զարգացմանն ուղղված ֆինանսական հատկացումները *բավարար չեն*²⁶: *Հարկ է նշել նաև, որ Կրթության բարեփոխումների բաժինն ունի երկու աշխատակից, ինչը հաստատված է նաև նրանց հաստիքներին վերաբերող հրամաններում, իսկ ՈԱ բաժնում աշխատում է միայն մեկ աշխատակից, ով զբաղվում է ՈԱ հարցերով ֆակուլտետների և այլ ստորաբաժանումների հետ: Հաշվի առնելով ՄՈՒՀ-ի ինչպես ուսանողների և աշխատակազմի մեծ թվակազմը, այնպես էլ տարբեր գործընթացներում որակի ներքին ապահովման գործառույթների իրականացման հանձնառությունը, Կրթության բարեփոխումների և որակի վարչությունն ունի աշխատակազմի թերհամալրում:*

10.3. Ներքին և արտաքին շահակիցները ներգրավված են որակի ապահովման գործընթացներում

ՄՈՒՀ-ը կարևորում է որակի ապահովման գործընթացներում ուսանողների և այլ շահակիցների ընդգրկվածությունը. ներքին շահակիցները ներգրավված են որակի ապահովման գործընթացներում: Ներքին շահակիցների ներգրավման և *հետադարձ կապի* հիմնական մեխանիզմը հարցումներն են, որոնք կազմակերպվում են տարեկան մեկ անգամ

²⁴ Փոփոխվել է համալսարանի դիտողությունների հիման վրա: Հին տեքստում եղել է. «...մասնագիտական որակներին ներկայացվող հստակ պահանջներ չկան, բացառությամբ լեզվի իմացությունը և SS հմտությունների տիրապետումը»:

²⁵ Փոփոխվել է համալսարանի դիտողությունների հիման վրա: Հին տեքստում եղել է. «...Հարկ է նշել, որ կենտրոնի աշխատակիցների աշխատանքի բաշխումը ՈԱ գործընթացներում հստակեցված չէ: Այդուհանդերձ»:

²⁶ Փոփոխվել է համալսարանի դիտողությունների հիման վրա: Հին տեքստում եղել է. «...ֆինանսական հատկացումները քիչ է»:

հաճախականությամբ: Մակայն հարցումները ոչ բոլոր ոլորտներին են անդրադառնում, դրանց արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ վերլուծություններ չկան:

Արտաքին շահակիցների ներգրավվածությունը որակի ապահովման գործընթացներում համակարգված բնույթ չի կրում:

10.4. Որակի ներքին ապահովման համակարգը պարբերաբար վերանայվում է

Համալսարանում որակի ապահովման համակարգը դեռևս ձևավորման փուլում է: Որակի ապահովման համակարգի մշտադիտարկում և գնահատում դեռևս ամբողջովին չի իրականացվում: ՄՈՒՀ-ում վերանայումները հիմնականում պայմանավորված են 2011թ.-ի փորձնական հավատարմագրման շրջանակներում տրամադրված խորհրդատվություններով, *ինչպես նաև Որակ և համապատասխանություն դրամաշնորհային ծրագրի շրջանակներում Ֆինլանդիայի Օուլուի համալսարանի հետ իրականացված աշխատանքների արդյունքներով*: Վերանայման մեխանիզմները ևս հստակ և ամբողջական չեն, վերջիններիս արդյունավետությունը ուսումնասիրված չէ: ՊԻԳԲ շրջափուլը դեռևս ամբողջովին չի գործում: Որակի ապահովման քաղաքականության և ընթացակարգերի մշակման նպատակով իրականացվել է բենչմարքինգ մի շարք միջազգային հաստատությունների հետ:

10.5. Որակի ապահովման ներքին համակարգն ապահովում է բավարար հիմքեր որակի ապահովման արտաքին գնահատման գործընթացների համար

Տվյալների հավաքագրման, տարածման և կառավարման գործընթացները համակարգված կերպով չեն իրականացվում: Ինստիտուցիոնալ համընդհանուր մոտեցում չկա: Առանձին ստորաբաժանումների ներսում գործընթացը կանոնակարգվում է, սակայն տարբեր ստորաբաժանումների միջև տեղեկատվության տարածման և կառավարման մեխանիզմները հստակ չեն: ՀՊՄՀ-ում մի քանի անգամ իրականացվել է ինստիտուցիոնալ կարողությունների ինքնավերլուծություն: Այնուամենայնիվ, ներկայացված ինքնավերլուծությունը նկարագրական է, բացակայում է *վերլուծական* մոտեցումը²⁷: Փորձնական հավատարմագրման արդյունքում ՀՊՄՀ-ն ստացել է համապատասխան խորհրդատվություններ և համապատասխանաբար մշակել բարելավմանը միտված գործողությունների ծրագիր:

10.6. Որակի ապահովման ներքին համակարգն ապահովում է ՄՈՒՀ-ի գործունեության թափանցիկությունը՝ տրամադրելով ՄՈՒՀ-ի գործընթացների որակի մասին տեղեկատվություն՝ ներքին և արտաքին շահակիցների համար

ՀՊՄՀ պաշտոնական կայքում հրապարակվում է ՄՈՒՀ-ի գործունեության, կառուցվածքային միավորների, առկա մասնագիտությունների, գործող կրթական ծրագրերի, ընդունված որոշումների, նորությունների և այլնի մասին: Որակի ապահովման համակարգի թափանցիկությունն ապահովվում է նաև ՀՊՄՀ որակի ապահովման խորհրդին և գիտական խորհրդին ներկայացվող հաշվետվությունների միջոցով: Գործընթացների բարելավման նպատակով ստեղծվել է ՀՊՄՀ Որակի ապահովման տեղեկատվական պորտալ: Հրապարակվել են մի շարք ձեռնարկներ: Այնուամենայնիվ, կրթական ծրագրերի և հաստատության որակի ապահովման գործընթացների վերաբերյալ հաշվետվությունները դեռևս հանրային մակարդակով հասանելի չեն:

²⁷ Փոփոխվել է համալսարանի դիտողությունների հիման վրա: Հին տեքստում եղել է. «...բացակայում է քննադատական մոտեցումը»:

ԴԱՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆ

Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում ՈՆԱ համակարգի ներդրմանն ուղղված ՀՊՄՀ քայլերն ու Կրթության բարեփոխումների և որակի վարչության կատարած աշխատանքը: Այնուամենայնիվ *ՈՆԱ համակարգի ներդրմանն ուղղված ՀՊՄՀ քայլերը* դեռևս համակարգված բնույթ չեն կրում, *գործառության համագործակցությունը տարբեր ոլորտներ համակարգող պրոռեկտորների և ստորաբաժանումների միջև թույլ է*²⁸: Չնայած ՀՊՄՀ-ն ունի մշակված որակի ներքին ապահովման քաղաքականություն և ընթացակարգեր, գործողությունների պլանավորման տեսանկյունից հստակեցման անհրաժեշտություն կա: Տարբեր գործընթացները կանոնակարգող մեխանիզմների և գործիքակազմի արդյունավետության վերլուծությունների բացակայությունը հնարավորություն չի տալիս գնահատել ՈԱ գործընթացների ազդեցությունը ՄԿԾ-ների և համալսարանի գործունեության բարելավման վրա: Չնայած մշակվել է փաստաթղթային հենքը, ստեղծվել են համապատասխան ստորաբաժանումներ, այնուամենայնիվ որակի ապահովման համակարգը դեռևս ամբողջովին ինտեգրված չէ ՄՈՒՀ-ի գործընթացներում: Փորձագիտական խումբը նկատեց, որ թեև որակի ներքին ապահովման գործընթացների կառավարման նպատակով ՀՊՄՀ-ն տրամադրում է մարդկային ռեսուրսներ, այդուհանդերձ պարտականություններն ու գործառույթները *Կրթության որակի և հետակա ուսուցման գծով պրոռեկտորի ու Կրթության բարեփոխումների և որակի վարչության միջև հստակ սահմանված չեն և բաշխվում են ըստ անհրաժեշտության՝ ոչ ֆորմալ կերպով, ինչը կարող է լուրջ խոչընդոտ հանդիսանալ որակի ապահովման գործընթացների կառավարման և հետագա զարգացման տեսանկյունից: Կառույցում ներգրավված են 4 աշխատակիցներ, ինչը փորձագիտական խմբի կարծիքով բավարար թվաքանակ չէ ողջ համալսարանի մակարդակով գործընթացները կազմակերպելու և համակարգելու համար: ՈԱ վարչության աշխատակազմի մասնագիտական պատրաստվածությունը կատարելագործման կարիք ունի՝ ՄՈՒՀ-ի բոլոր ֆակուլտետներում և այլ ստորաբաժանումներում կենտրոնի գործընթացներն արդյունավետ ապահովելու համար*²⁹:

Այն փաստը, որ հավաքագրման գործընթացում մասնագիտական որակներին ներկայացվող հստակ պահանջներ չեն ներկայացվում, իսկ ընտրություններից հետո մասնագիտական վերապատրաստումներ չեն կազմակերպվում, վտանգվում է որակի ապահովմանը միտված գործընթացների արդյունավետ կազմակերպումն ու իրականացումը:

Ըստ կազմակերպական կառուցվածքի՝ Կրթության բարեփոխումների և որակի վարչությունը գտնվում է պրոռեկտորի ենթակայության տակ, ինչը սահմանափակում է կառույցի ինքնավարությունը: Կրթության բարեփոխումների և որակի վարչության ու Հեռանկարային ծրագրերի մշակման և մշտադիտարկման վարչության միջև գործառության կրկնությունները ևս անհանգստացման տեղիք են տալիս: Փորձագիտական խումբն որակի ներքին ապահովման համակարգի գործունեության արդյունավետության պարբերաբար գնահատման անհրաժեշտություն է տեսնում:

Թեև ժամանակ առ ժամանակ որակի ապահովման նպատակով կիրառվում են որոշ գործիքներ և որակի արտաքին գնահատման համար համապատասխան տվյալներ են հավաքագրվել (հիմնականում ինքնավերլուծության զեկույցների պատրաստման շրջանակներում), դրանք բավարար հիմք չեն արտաքին գնահատումների համար: Ինչ վերաբերում է ներկայացված ինքնավերլուծության զեկույցին, այն պարունակում է հիմնականում նկարագրական տեղեկատվություն, որն հիմնավորված չէ վերլուծական

²⁸ Փոփոխվել է համալսարանի դիտողությունների հիման վրա: Հին տեքստում եղել է. «...Այնուամենայնիվ դրանք դեռևս համակարգված բնույթ չեն կրում, համընդհանուր մոտեցում դեռևս չկա»:

²⁹ Փոփոխվել է համալսարանի դիտողությունների հիման վրա: Հին տեքստում եղել է. «...ՈԱԿ-ի»:

տվյալներով: Ինքնագնահատման զեկույցը բավականաչափ ինքնաքննադատական չէ, գնահատման գործընթացների արդյունքները հաճախ ներկայացված չեն:

ՄՈՒՀ-ի կողմից որակի ապահովման գործընթացների կարևորումը, որոշ գործընթացների կանոնակարգումը, դրանցում ներքին շահակիցների ներգրավումը վստահություն է ներշնչում մոտ ապագայում որակի ապահովման համակարգի ձևավորման տեսակյունից: Արտաքին շահակիցների, մասնավորապես՝ աշխատաշուկայում գործող ՀՊՄՀ-ի շրջանավարտների ներգրավումը ՄՈՒՀ-ի որակի ապահովման գործընթացներում կնպաստի ՈԱ համակարգի կայացմանը:

ՊԻԳԲ շրջափուլով որակի ապահովման գործընթացների ոչ պարբերական լինելը, այդ գործընթացներին արտաքին շահակիցների պասիվ մասնակցությունը, տեղեկատվության կառավարման համակարգի ոչ լիարժեքությունը (ներառյալ կրթական ծրագրերի վերաբերյալ քանակական և որակական տվյալների *հավաքագրման ու վերլուծության գործընթացները* և այլն) կարող են խոչընդոտել ՄՈՒՀ-ի գործունեության շարունակական բարելավմանը:

Կրթության բարեփոխումների և որակի վարչությունը սկսել է գործել 2011թ.-ին³⁰: Թեև կարճ ժամանակահատվածում զգալի առաջընթաց է դիտարկվում, այնուամենայնիվ *ՄՈՒՀ-ը* չունի գործընթացների վերաբերյալ բավականաչափ տեղեկատվություն՝ համակարգի վերանայման համար: Ակնհայտ է, որ որակի մշակույթը դեռևս ամբողջովին ձևավորված չէ, իսկ ՊԻԳԲ շրջափուլը դեռ լիարժեք չի գործում: Հիմնականում այն գտնվում է պլանավորման, իրականացման, մասամբ նաև գնահատման փուլերում, իսկ բարելավումը իրականացվում է եզակի դեպքերում: *ՊԻԳԲ շրջափուլի պլանավորում, իրականացում, գնահատում փուլերի իրականացումը, ինչպես նաև բարելավման թեկուզև մասնակի առկայությունը որակի մշակույթի ստեղծման, գործարկման ապացույց են, որը սակայն դեռ լիարժեք չի ավարտվել հիմնականում ժամանակային օբյեկտիվ սահմանափակման հետևանքով*: Այսպիսով, կարելի է եզրակացնել, որ որակի ապահովման ներքին համակարգը ձևավորման փուլում է:

Փորձագիտական խումբը գնահատում է ՄՈՒՀ-ի ցանկությունը ստեղծել որակի ապահովման համակարգ, այդուհանդերձ կիրառվող մեխանիզմները և գործիքները բարելավման կարիք ունեն (հարցումները սիստեմատիկ չեն իրականացվում, վերջնարդյունքները հստակ սահմանված չեն, հարցվածների ներկայացուցչականությունը հիմնականում բավարար չէ՝ հաշվի առնելով ՄՈՒՀ-ի ուսանողական համակազմի թիվը և այլն):

ԵԶՐԱՀԱՆԳՈՒՄ. Հաշվի առնելով, որ, չնայած հավաստարմագրման գործընթացներին մասնակցության բավարար փորձառությանը, որակի ներքին ապահովման համակարգի ձևավորման ուղղությամբ համալսարանում իրականացվող քայլերը համակարգված չեն, որակի մշակույթին բնորոշ մոտեցումները և գործելակերպը դանդաղ են տարածվում համալսարանի ներքին օղակներում, ներդրված որակի կառավարման ՊԻԳԲ սկզբունքը բավարար չափով չի կիրառվում գործընթացներում, անհրաժեշտ է բարելավել որակական և քանակական տեղեկատվության կառավարման համակարգը, ավելացնել արտաքին և ներքին շահակիցների մասնակցությունը որակի ապահովման գործընթացներին և իրականացնել ՈԱ համակարգում ներգրավված անձնակազմի վերապատրաստումներ՝ փորձագիտական խումբը գտնում է, որ ՀՊՄՀ-ն չի բավարարում չափանիշ 10-ի պահանջները:

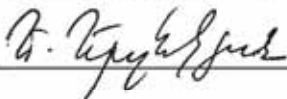
ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ. Համալսարանի ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը չափանիշ 10-ի պահանջները գնահատվում է **անբավարար**:

³⁰ Փոփոխվել է համալսարանի դիտողությունների հիման վրա: Հին տեքստում եղել է. «...ՈԱ վարչության գործընթացները...»:

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

ՉԱՓԱՆԻՇ	ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
I. Առաքելություն և նպատակներ	Բավարար
II. Կառավարում և վարչարարություն	Անբավարար
III. Կրթական ծրագրեր	Բավարար
IV. Ուսանողներ	Բավարար
V. Պրոֆեսորադասախոսական և ուսումնաօժանդակ կազմ	Բավարար
VI. Հետազոտություն և զարգացում	Անբավարար
VII. Ենթակառուցվածք և ռեսուրսներ	Բավարար
VIII. Հասարակական պատասխանատվություն	Բավարար
IX. Արտաքին կապեր և միջազգայնացում	Բավարար
X. Որակի ներքին ապահովման համակարգ	Անբավարար

08 սեպտեմբերի 2015թ.

Ելենա Երզնկյան

Փորձագիտական խմբի ղեկավար

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽՄԲԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԻՆՔՆԱԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆՆԵՐ

Ելենա Երզնկյան – 1975թ.-ին ավարտել է Երևանի պետական համալսարանի բանասիրական ֆակուլտետի անգլիական բաժինը: 1979թ.-ին Մոսկվայում, ավարտելով Մոսկվայի պետական լեզվաբանական համալսարանի ասպիրանտուրան, պաշտպանել է թեկնածուականատենախոսությունը և ստացել բանասիրական գիտությունների թեկնածուի գիտականաստիճան: Բանասիրական գիտությունների դոկտոր է, պրոֆեսոր: 1979թ.-ից մինչ օրս աշխատում է Երևանի պետական համալսարանում՝ նախ որպես օտար լեզուների ամբիոնի դասախոս, 1984թ.-ից՝ որպես նույն ամբիոնի դոցենտ, իսկ 1993 թ.-ից՝ որպես անգլերեն լեզվի թիվ 2 ամբիոնի վարիչ: 1995թ.-ից՝ «Օտար լեզուները բարձրագույն դպրոցում» գիտական հանդեսի գլխավոր խմբագիրն է, իսկ 2007թ.-ից՝ նաև «Օտար լեզուները Հայաստանում» գիտամեթոդական հանդեսի գլխավոր խմբագիրը: Անցել է մի շարք ՈԱԱԿ վերապատրաստումներ: Հեղինակ է ավելի քան 140 գիտական և գիտամեթոդական աշխատությունների, այդ թվում մենագրությունների, բառարանների, ՄՈՒՀական դասագրքերի:

Ալան Հոու – 1982թ.-ին ավարտել է Բաթ համալսարանը կիրառական կենսաբանություն մասնագիտությամբ: 1985թ.-ին ստացել է կրթության ոլորտում հետազոտողի որակավորում: 1994թ.-ին մագիստրոսի որակավորում է ստացել Բաթ Սպա համալսարանական քոլեջում: 2014թ.-ից Բարձրագույն կրթության ակադեմիայի ավագ գիտաշխատող է: Ներկայումս Բաթ Սպա համալսարանի «Կրթություն և տարրական ուսումնառություն» ՄԿԾ-ի ղեկավարն է և ֆակուլտետի ղեկանը: 2006թ.-ից հանդիսանում է ծրագրի ղեկավար, իսկ 2003թ.-ից դասախոս: Մի շարք համալսարաններում եղել է քննական հանձնաժողովի անդամ, իրականացրել է արտաքին փորձաքննություններ: Բրիտանական կրթական հետազոտությունների ասոցիացիայի փոխնախագահ է: Զեկուցումներով հանդես է եկել տարբեր միջազգային սեմինարներում և գիտաժողովներում: Ունի մի շարք հրատարակումներ:

Ռոբերտ Խաչատրյան – 2005թ.-ին ավարտել է Երևանի Վ. Բրյուսովի անվան պետական լեզվաբանական համալսարանի «Անգլերեն լեզու և երկրագիտություն» մասնագիտությամբ: 2010թ.-ին ավարտել է Կանզասի համալսարանը «Հանրային կառավարում» մասնագիտությամբ: 2005-2008թթ. սովորել է ԵՊՀ ասպիրանտուրայում «Գերմանական լեզուներ» մասնագիտությամբ: Բանասիրական գիտությունների թեկնածու է: 2011թ.-ից մինչ օրս աշխատում է ԵՊՀ-ում որպես «Կրթության կառավարում և պլանավորում» ամբիոնի վարիչ, 2012թ.-ից համատեղությամբ նաև ԵՊՀ Որակի ապահովման կենտրոնի ղեկավար: Ունի տպագրված մի շարք հոդվածներ և ուսումնական ձեռնարկներ: Մասնակցել է մի շարք միջազգային սեմինարների և գիտաժողովների: Անդամակցում է մի շարք մասնագիտական կառույցների:

Սարգիս Գալոյան – 1979թ.-ին ավարտել է Երևանի պետական համալսարանի ռադիոֆիզիկայի ֆակուլտետը: Ֆիզմաթ. գիտությունների թեկնածու է: 1990թ.-ից մինչև 2003թ.-ը աշխատել է մի շարք հանրակրթական դպրոցներում որպես ուսուցիչ: 2003թ.-ից մինչ օրս աշխատում է ՀՀ ԿԳՆ Կրթության ազգային ինստիտուտում որպես մանկավարժական գիտահետազոտական բաժնի վարիչ: Մի շարք հոդվածների, ուսումնական ձեռնարկների, դասագրքերի հեղինակ և ունի 3 գյուտարարական աշխատանք:

Սարիամ Հովհաննիսյան – Երևանի Վ.Բրյուսովի անվան պետական լեզվաբանական համալսարանի «Կրթության կառավարում և պլանավորում» ամբիոնի մագիստրատուրայի 1-ին կուրսի ուսանողուհի է: Բակալավրական կրթությունը ստացել է Երևանի Վ.Բրյուսովի անվան պետական լեզվաբանական համալսարանի օտար լեզուների ֆակուլտետում՝ անգլերեն լեզվի մանկավարժություն մասնագիտությամբ: Անցել է մի շարք վերապատրաստումներ, ունի թարգմանչական աշխատանքների փորձ:

25.05.2015 թ.		Մեկնարկ	Ավարտ	Տևողություն
1	Հանդիպում համալսարանի ռեկտորի հետ	9:00	9:15	15 րոպե
2	Հանդիպում ինքնավերլուծությունն իրականացրած աշխատանքային խմբի ներկայացուցիչների հետ	9:20	10:50	90 րոպե
3	Հանդիպում պրոռեկտորների հետ	10:55	11:40	45 րոպե
4	Հանդիպում դեկանների հետ	11:45	12:45	60 րոպե
5	Ընդմիջում, փորձագիտական խմբի փակ քննարկումներ	12:50	13:50	60 րոպե
6	Հանդիպում ՀՊՄՀ հիմնական պրոֆեսորադասախոսական կազմի ներկայացուցիչների հետ (10-12 հոգի)	13:55	14:40	45 րոպե
7	Հանդիպում ՀՊՄՀ-ում համատեղությամբ աշխատող պրոֆեսորադասախոսական կազմի ներկայացուցիչների հետ (10-12 հոգի)	14:45	15:30	45 րոպե
8	Հանդիպում Ռազմավարական ծրագրերի մշակման և մշտադիտարկման բաժնի աշխատակիցների հետ	15:35	16:15	40 րոպե
9	Փաստաթղթերի ուսումնասիրություն և փորձագիտական խմբի փակ քննարկումներ	16:20	18:20	120 րոպե
26.05.2015 թ		Մեկնարկ	Ավարտ	Տևողություն
1	Հանդիպում ինքնավերլուծությունում ներկայացված երեք ՄԿԾ-ներն իրականացնող մասնագիտական ամբիոնների վարիչների հետ	10:00	10:50	50 րոպե
2	Հանդիպում ամբիոնների վարիչների ներկայացուցիչների հետ	10:55	11:45	50 րոպե
3	Հանդիպում Ուսումնամեթոդական վարչության աշխատակիցների հետ	11:50	12:40	50 րոպե
4	Ընդմիջում, փորձագիտական խմբի փակ քննարկումներ	12:45	13:45	60 րոպե
5	Հանդիպում ուսանողների ներկայացուցիչների հետ	13:50	14:50	60 րոպե
6	Հանդիպում Համալսարան-գործատու համագորակցության կենտրոնի աշխատակիցների հետ	14:55	15:25	30 րոպե
7	Հանդիպում շրջանավարտների ներկայացուցիչների հետ	15:30	16:30	60 րոպե
8	Հանդիպում գործատուների ներկայացուցիչների հետ	16:35	17:35	60րոպե
9	Փորձագիտական խմբի փակ քննարկումներ	17:40	18:40	60 րոպե
27.05.2015 թ		Մեկնարկ	Ավարտ	Տևողություն
1	Հանդիպում փորձագիտական խմբի կողմից ընտրված կազմի հետ	9:00	10:00	60 րոպե
2	Հանդիպում փորձագիտական խմբի կողմից ընտրված կազմի հետ	10:05	10:50	45 րոպե

3	Ռեսուրսների դիտարկում (լսարաններ, լաբորատորիաներ, կաբինետներ, գրադարան, մարզասրահ, բուժկետ...)	10:50	13:15	145 րոպե
4	Ընդմիջում, փորձագիտական խմբի փակ քննարկումներ	13:15	14:15	60 րոպե
5	Այցելություն ամբոիններ. ռեսուրսների դիտարկում և փաստաթղթերի ուսումնասիրություն	14:20	15:50	90 րոպե
6	Հանդիպում միջազգային համագործակցության բաժնի աշխատակիցների հետ	15:50	16:35	45 րոպե
7	Հանդիպում ՈւԽ և ՈՒԳԸ-ն երկայացուցիչների հետ	16:40	17:30	50 րոպե
8	Հանդիպում գիտության գծով պրոռեկտորի, Գիտահետազոտական կենտրոնի ներկայացուցիչների հետ	17:35	18:15	40 րոպե
29.05.2015 թ		<i>Մեկնարկ</i>	<i>Ավարտ</i>	<i>Տևողություն</i>
1	Հանդիպում Պրակտիկայի վարչության աշխատակիցների հետ	9:00	9:45	45 րոպե
2	Հանդիպում կրթության բարեփոխումների և որակի վարչության աշխատակիցների հետ	9:50	10:50	60 րոպե
3	Հանդիպում ֆակուլտետների որակի ապահովման պատասխանատուների հետ	10:55	11:40	45 րոպե
4	Հանդիպում ստորաբաժանումների աշխատակիցների հետ (լրատվության և հանրության հետ կապերի վարչություն, անձնակազմի հաշվառման բաժին)	11:45	12:30	45 րոպե
5	Ընդմիջում, փորձագիտական խմբի փակ քննարկումներ	12:35	13:35	60 րոպե
6	Բաց հանդիպում	13:40	14:20	40 րոպե
7	Փորձագիտական խմբի փակ քննարկումներ	14:25	16:25	120 րոպե
8	Հանդիպում ռեկտորի հետ	16:30	17:00	30 րոպե

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3. ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՎԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՑԱՆԿ

N	Փաստաթղթի անվանում
1	ՀՊՄՀ կազմակերպական կառուցվածք
2	ՀՊՄՀ Կառավարման խորհրդի կազմ
3	ՀՊՄՀ Գիտական խորհրդի կազմ
4	Ֆակուլտետային ռազմավարական ծրագրեր
5	ՀՄՊՀ ուսումնական ստորաբաժանումների ռազմավարության մշակման և մշտադիտարկման ընթացակարգ (հաստատվել է 29.10.2014թ. գիտխորհրդի թիվ 4 նիստում)
6	Դեկանների տարեկան ֆակուլտետային հաշվետվություն
7	Գործունեության արդյունավետության առանցքային ցուցանիշներ
8	Կառավարման մարմինների ընտրության կարգ
9	Ուսանողական խորհրդի նախագահի տարեկան հաշվետվություն
10	Մանկավարժական կրթության հայեցակարգ
11	ՀՊՄՀ Ուսումնական ռեսուրսների արդյունավետության և հասանելիության գնահատման և վերանայման ընթացակարգ
12	Դիպլոմի հավելվածի նմուշ
13	ՀՊՄՀ պրակտիկայի վարչության 2013-2015թթ. ռազմավարական ծրագիր
14	Մանկավարժական /ամփոփիչ-գնահատող/ պրակտիկայի նկարագիր
15	Մանկավարժական/ուսումնաճանաչողական/ պրակտիկայի նկարագիր
16	Մանկավարժահետազոտական պրակտիկայի նկարագիր
17	Ուսանողների թվաքանակն՝ ըստ ֆակուլտետների
18	ՄԿԾ-ների փաթեթներ (ուսումնական պլաններ, առարկայական ծրագրեր)
19	ՀՊՄՀ մասնագիտական կրթական ծրագրերի մշակման մեթոդական ուղեցույց
20	3 տարվա ավարտական թեզերի թեմաներ՝ 3 ՄԿԾ-ների ուղղությամբ, բակալավրիատ, մագիստրատուրա
21	«Կրթության կառավարում» մագիստրոսական ծրագրի ռազմավարական պլան
22	ՀՊՄՀ մասնագիտական կրթության և կիրառական մանկավարժության համահամալսարանական ամբիոնի կանոնադրություն
23	ՀՊՄՀ ֆակուլտետների և համահամալսարանական ամբիոնների կանոնադրությունները հաստատելու մասին ՀՊՄՀ ռեկտորի 18.12.2013թ. թիվ 2-1135 հրաման
24	Արտալսարանային պարապմունքների պլան
25	Ավարտական թեզեր
26	Մագիստրոսական թեզերին ներկայացվող պահանջներ
27	2013-2014 ուստարվա ամփոփիչ ատեստավորման և մագիստրոսական թեզերի պաշտպանության արդյունքներ
28	Ուսանողների ավարտելիության ցուցանիշներ
29	ՀՊՄՀ-ի ուսանողների գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգ (հաստատվել է 29.10.2014թ. գիտխորհրդի թիվ 4 նիստում)
30	Գնահատականների բողոքարկման կարգ
31	Գրագողության կանխարգելման և ակադեմիական ազնվության ընթացակարգ
32	Ներքին աուդիտի բաժնի 2013-2015թթ. ռազմավարական ծրագիր
33	ՀՊՄՀ ռեկտորի 01.10.2012թ. թիվ 2-902 հրաման- շարունակական կրթություն ստանալու մասին
34	ՀՊՄՀ ռեկտորի 08.04.2015թ. թիվ 2-410 հրաման –վերապատրաստող դասախոսներ հրավիրելու մասին
35	Դասախոսների ինքնագնահատման և փորձագիտական գնահատման ընթացակարգ

36	Գործատուների հետ կնքված պայմանագրեր
37	Դասախոսների թղթապանակի օրինակներ 3 ՄԿԾ-ների ուղղությամբ
38	Դասախոսների դասալսումների ձևաչափ
39	Դասախոսների վերապատրաստումների ծրագիր և ժամանակացույց
40	Ռեկտորի հաշվետվություններ
41	2014թ. Եկամուտների և ծախսերի կատարողական
42	Շարունակական դաստիարակության հայցեկարգի հիմունքներ
43	Ուսանողների շարժունության կանոնակարգ
44	Արտաքին կապերի բաժնի պաշտոնի անձնագրեր
45	Դասախոսների պաշտոնի անձնագրեր (պրոֆեսոր, դոցենտ, դասախոս)
46	Միջազգային բաժնի գործառույթները
47	ՀՊՄՀ 2015-2020թթ. միջազգայնացման քաղաքականություն և ռազմավարություն
48	Արտաքին ֆինանսավորման աղբյուրներ
49	Հարցաթերթ ֆակուլտետի միջազգայնացման վերաբերյալ
50	ՄՀԲ-ի ղեկավարի հաշվետվություններ
51	Տեղական ՄՈՒՀ-երի հետ համագործակցության պայմանագրերի ցանկ
52	2011-2015 ուսումնական տարիներին ՀՊՄՀ-ում օտարազգի մասնագետների դասախոսությունների ցանկ
53	ՀՊՄՀ Որակի ապահովման ուղեցույց

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4. ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՎԱԾ ՌԵՍՈՒՐՍԵՐ

1. **Լսարաններ**
2. **Արվեստանոցներ**
3. **Դեկանատներ** (Հատուկ կրթության ֆակուլտետ, Կրթության հոգեբանության և սոցիոլոգիայի ֆակուլտետ)
4. **Ամբիոններ** (Հեռուստալրագրության, Գրադարանագիտության և մատենագրության, Թանգարանագիտության, Պարարվեստի, Դիզայնի և դեկորատիվ կիրառական արվեստի, Արվեստի պատմության, տեսության և մշակութաբանության, Մասնագիտական կրթության և կիրառական մանկավարժության, Տնտեսագիտության և կառավարման, Կրթության կառավարման, Հոգեբանության տեսության և պատմության, Տարիքային և մանկավարժական հոգեբանության, Հատուկ մանկավարժության և հոգեբանության ամբիոն, Փիլիսոփայության և տրամաբանության ամբիոն, Քիմիայի և նրա դասավանդման մեթոդիկայի, Ընդհանուր ֆիզիկայի ամբիոն)
5. **Բաժիններ** (Գեղարվեստական լուսանկարչության, Ժողովրդական և փողային նվագախմբի, Հեռուստալրագրության, Ռեժիսուրայի)
6. **Կարինետ-լսարաններ** (Կառլեն Միրզախանյանի անվան, Թանգարանագիտության և հուշարձանագիտության)
7. **Լաբորատորիաներ** (Նաիրի համընկերության ճարտարագիտական, Օպտիկայի, Մեխանիկայի և մոլեկուլային ֆիզիկայի, Քվանտային էլեկտրոնիկայի և ինտեգրալային օպտիկայի նոր նյութերի, Օրգանական քիմիայի)
8. **Ուսումնափորձական կենտրոններ** (Ընդհանուր և անօրգանական քիմիայի, Ֆիզիկական և կոլիդ քիմիայի)
9. **Պարային դահլիճներ**
10. **Համերգային և կոնֆերանս դահլիճներ**
11. **Համակարգչային լսարաններ**
12. **Հանդերձարաններ**
13. **Ճաշարաններ**
14. **Գրադարան**
15. **Ընթերցասրահ**

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6. ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐԻ ՑԱՆԿ

1. ԳԱՑ _ առաջընթացի գնահատման ցուցիչներ
2. ԵԲԿՏ _ եվրոպական բարձրագույն կրթական տարածք
3. ԵԿԿՓՀ _ եվրոպական կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգ
4. ԿՀՑ _ կատարողականի առանցքային ցուցիչներ
5. ՀՀ _ Հայաստանի հանարապետություն
6. ՀՊՄՀ _ Հայաստանի պետական մանկավարժական համալսարան Խ. Աբովյանի անվան
7. ՄԿԾ _ մասնագիտության կրթական ծրագիր
8. ՄՈՒՀ _ մասնագիտական ուսումնական հաստատություն
9. ՈԱ _ Որակի ապահովում
10. ՈԱԱԿ _ “Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն”
հիմնադրամ
11. ՈԱԵՉՈՒ _ որակի ապահովման եվրոպական չափորոշիչներ և ուղենիշեր
12. ՈԱՇ _ որակավորումների ազգային շրջանակ
13. ՊԴԿ _ պրոֆեսորադասախոսական կազմ
14. ՊԻԳԲ _ պլանավորել-իրականացնել-գնահատել-բարելավել
15. ՌԾ _ Ռազմավարական ծրագիր
16. ՌՊ _ Ռազմավարական պլան
17. ՏՏ _ տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ
18. ՈՒԳԸ _ ուսանողական գիտական ընկերություն
19. ՈՒԽ _ Ուսանողական խորհուրդ